

Liber tertius de vita et ho. cle. i anti.

fore obtentam. h. d.

Bone memorie

Irē appellantis de snia retractāda iritant pfirmatōem snie ab appellato tacito de appellatōe obtente nisi in literis appellantis de lrīs cōfirmatoris fiat mentio generalis **V**ide glo. que notat quando Irē reuocātur.

Cū dilecte

Inuocatō puslegiorū cōfirmatōez non facit. **N**ota glo. que dicit q̄ simili equitatis ratō similia iura suade re videtur. **I**tem dicit q̄ mulier ⁊ monachus pnt esse pcuratores

Ad nrām

Administratōes nō pfirmātur canonicis regularibus et ideoz in quolibz regulari. **N**ota glo. q̄ dicit q̄ favore religionis multa fiunt. **I**tem summa est rō que p̄ religione facit.

Correcta nobis

Cōfirmatio facta regularibus sup potestatis et administrationis. vt eos quoad vixerint teneant non vallet nisi illa expresse et ex certa sciētia dñi pape pcedat.

Examinata

Cōfirmatō nihil facit vbi res cōfirmata nō tenet. **N**ota g. q̄ dicit q̄ sententia lata cōtra ius scriptū nō tenet sed bene snia lata cōtra ius ligatozis. **I**tem dicit quid opatur pfirmatio.

Venerabilis

Cōfirmatio facta cū clausula si ē p̄ uide lata. ex certa scia intelligit fieri si ponatur in papali lrā series rei cōfirmate. **N**ota gl. q̄ querit an hoc casu etiam instrumentū dz cōpositio nis exhiberi apud iudicē. **E**t g. dicit q̄ non qz eo ipso q̄ ppositio est p̄ papam confirmata videtur per papaz instrumentum publicatum.

Sua nobis

Si legatus ecclesiam alteri contulit per hoc non preiudicatur dñoc. etiaz si illa collatio in forma communi a papa fuerit confirmata. **N**ota gl. la tis notabilem que dicit q̄ si vnici q̄ iura sua illesa nō seruant. qd aliud ē q̄ vt ordo ecclesiasticus p̄fundatur xi. q. i. capitulo peruenit.

Item dicit papa nec honozē meū de puto in quo fratres in eos honozem suū p̄dere p̄gnosco. xcix. di. i. c. **E**cce

Explieūt casus secūdi libri

Incipiunt casus summarii librorum decreta. sexti et cle. tertii libri

Laici

Laici non debēt stare neqz sedere iuxta altare quā sacra mīsteria celebrant. **E**t ad orandum ⁊ ad cōmunicandum pateant laicis sancta sanctorū. **V**ide glo. que sup isto videtur se fundare in consuetudine

Clerici arma

Clerici portātes arma et vsurarij excommunicentur. **N**ota gl. que dicit q̄ ex iusta cā clericus potest licite arma portare vt scz si p̄ loca piculosa sit transeur⁹ tūc propter terrores latronum arma portare potest licet p̄cutere non debeat.

De vita et honest. cle. i. anti. vi. et cle.

q̄ plus peccat vxoratus adulterans
q̄ sacerdos in fornicationē incidens

Arapala

Clerici se ingurgitare non debēt ne
q̄ inebriari. et si p̄rafererint puniuntur
Nota hic tex. qui notabiliter di-
cit q̄ ebrietas mentis inducit exiliū
z libidinis provocat incentiū. itez
vide gl. q̄ ponit metrum Oratij. **Fe-
cūdi calices quē non fecere disertū.**
**Inſurgunt riſe tūc paup̄ cornua ſu-
mit. itē dicit vñ dicitur ebrietas.**

Clerici officia

Hic tredecim ponuntur. c. ad que ser-
uanda clerici de consilio astringun-
tur. Inno. dicit q̄ istud. c. loquatur
de honestate z fin Abb. sic ſumatur
A negotijs proprijs ludis vestibus
ac ornatu min⁹ honesto p̄cipit cleri-
cos abſtinere z habitu honesto vti.
cui⁹ varietatē i plurib⁹ exprimit z at-
testatur. h. d. nō g. que tangit an pdi-
tum in alea poſſz repeti. itez dicit g.
q̄ medium ſpectandū est. item g. mul-
tum tangit de veſtib⁹

Ex lris pontini

Clericus negotians poſt admoniti-
onez ep̄i perdit in ſuis poſſeſſionib⁹
p̄uilegiū clericorū. Nō gl. q̄ dicit q̄
frustra auxiliū legis ē. Itē q̄ bona
clericorū gaudent p̄uilegio ſi clerici
alias ſe negotiationē. nō iunſuerint.

Ti. de vita et honest. clericor. li. vi.

Clerici

Cleric⁹ ioculator ſcdo vel tertio mo-
nitus non deſiſtens ip̄o iure pdit p̄-
uilegiū clericale. Nota gl. que dicit
qui dicitur ioculatores. qui golſar
di. z qui dicuntur buffones. et omnes

tales clerici exiſtentes perdūt p̄uile-
giū ſuū. Et g. dicit rōnē: quia vi-
litas vite non patitur eos p̄uilegio
gaudere. item g. arguit q̄ annus est
breue temp⁹.

Ti. de vi. et hone. cleri. i. cle.

Dioceſanis

Iſta clementina punit clericos con-
ſugatos z alios p̄ſonaliter z publi-
ce carnificum z tabernariozū offici-
um exercentes qui p̄ dioceſanos no-
minatim z tertio moniti illud offici-
um non dimittunt vel illud dimiſſū
reaſſumūt. et excitat etiam dioc. con-
tra alios clericos qui ſeculares act⁹
exercent. Et nota g. que interpretaſt
terminos.

Quoniam.

Iſta clementina p̄miſſo exordio p̄-
mo punit clericos beneficiatos vte-
tes publice virgata vel partita ves-
te. ſcdo punit diaconos z ſbdia. ter-
tio oēs clericos tonſurā publice cū
tali veſte portantes. Quarto haben-
tes dignitates perſonatuū beneficiū
curatū z ſacerdotes z religioſos pu-
blice portantes talē veſtē vel inſulā
Quinto punit omnes p̄dictos vten-
tes tabardo notabiliter breui inte-
gre foderato. Sexto certas caligas
clericis interdicit. Nō g. que nōbili-
ter dicit de tonſura ſive corona cleri-
cali z ip̄ius designationem

Ti. de cohabi. cle. et mu. extra.

Inhibendum

Suſpecte muliēs cū clericis habitare

¶

Libert tertius

non debent etiāſi alias a canonib⁹ ſint conceſſe. **Nō** g. que dicit ille mulieres habitare pnt cum clericis cuz quib⁹ naturale fed⁹ non pmitit ali⁹ qd ſeni id eſt mali ſuſpicari

¶ Si quiſq̄.

Sacerdos de fornicatione ſuſpect⁹ ſi poſt trinā monitionem cū fornicaria ſua vel cū quacunq; alia muliere ſuſpecta fabulari aut conuerſari reſper⁹ fuerit excoicationi ſubdat. **¶** ſic ſim **Panoz.** Excoicatur clericus quia ſuſpectarū mulieruz colloquio non deſiſtit vel eozuz conſortio. **Nō** g. que dicit q̄ nomine ſuperioris inferiores intelligūtur.

¶ Clericos.

Clerici ſuſpecti de piurio ꝓcubinas abiurare non debent. **Nō** g. que hic dicit illud non eſt alicui iniūgenduz ꝓ iuramentū qd veriſimile ſit q̄ nō debeat ſeruare. **¶** Itē q̄ pena vni⁹ dicit eſſe metus alterius

¶ Sicut ad extirpandas

Subdiacon⁹ a ſe nō remouēs ſuam fornicariā poſt monitionē ſuſpenditur etſi durante ſuſpenſione eaz detinere ꝓſumpſerit a bñſicio ꝓpetuo remouebit. **Nō** gl. q̄ dicit de ſuſpenſiōe

¶ Super eo

Excoicat⁹ non exprimēs cām ſue excoicationis ꝓo abſoluto non habetur licz lras abſolutionis oſtendat. de iſto vide g. ⁊ alle.

¶ Si autē clerici

Si clerici fornicarij poſt trinaz monitionē ſe non corrigāt recte pnt ab epō ſpoliari bñſicio. **Nō** hic gl. ſup verbo ſpoliare. quis vbi non adiicit tempus. intelligitur ꝓpetuo.

¶ Veſtra duxit.

A clericis et ꝓſbyteris q̄q̄ fornicarij

rijs q̄ diu ab ecclia tolerātur nec hnt opis euidentā licite diuina myſteria audiuntur ⁊ alia recipiant eccliaſtica ſacramēta. **¶** Notorijs vero abſtinēdum eſt non ꝓpter ſacri defectuz. ſed ad ipozuz fornicatorum emendationem. **Nō** g. que diſtinguit inter triplex notoriuz. ſc3 facti. iuris. ⁊ ſuſpitionis

¶ Tua nos.

Per dicta teſtium nō iuratorū fornicatio non ꝓbatur. **Nō** gl. q̄ dicit q̄ ꝓſumitur de vita alicui⁹ ex dictis eorum cum quibus conuerſatur. et ꝓſumitur ꝓbata fornicatio ex eo q̄ quis ſuſpectam h3 in domo

¶ A nobis tua

Ep⁹ non d3 ꝓmittere mulierculas cum clericis habitare niſi tales fuerint cum quib⁹ naturale fedus niſi ꝓmitit criminis ſuſpicari. **Nō** gl. q̄ arguit hic de capitulo ꝓmo.

¶ Queſitum

ꝓpter fornicationē nō notoriam non reſpūitur officia clericozū. **Nō** ter. multū notabilē qui dicit aliquē eſſe ſuſpenſum ꝓpter mortale ꝓccatum quo ad ſe et non quo ad alios. **¶** Et dicit glo. q̄ licz aliquis ſit criminofus non d3 in officijs euitari q̄ diu ab ecclia toleratur.

¶ Tit. de clericis coniugatis.

¶ Si qui.

Clericus infra ſubdiac. ordinem exiſtēs ſi vxorē legitimā duxerit ⁊ bñſiciatus fuerit ꝓpellendus ē vt vxores teneat et beneficiū dimittat. **¶** Vide g. que dicit q̄ quis ipſo facto ꝓdit ꝓ

De clericis coniugatis i anti. et vi.

privilegium suū ē

Sane

Clericus coniugatus ad ecclīasticas bñficia aut ad sacros ordines aut administratiōes ecclīasticas non admittitur nisi ppetuā voueat castitatem et cū vnica contraxerit virgine. **Nō** g. que tangit an corrupens vxorē suā anteq̄ eā ducat possit p̄moueri ad ordines

Quod s te

Clerici infra subd. constituti si vxores duxerint et ecclīastica bñficia dimiserint p̄nt bona p̄ ipsos ad ecclīas deuoluta repetere et ecclīa d̄ illa sine contradictione restituere. Et de isto vide g. sup̄ verbo redire. **Nō** q̄ in mūdicia quo ad vxorē dicitur castitas. de quo vide hic gl.

Sane sacerdotes.

Ep̄us p̄t dispensare cū clerico q̄ matrimoniu contraxit cū virgine. et intellige idem cū sac. rdote q̄ contraxit de quo g. disputat et iura pro et contra allegat.

Diversis falla.

Clerici in minoribus constituti qui ducunt vxores sua si q̄ hñt beneficia dimittere debent. **Nō** tex. qui dicit q̄ cythara male concordat cū psalterio. Item dicit text. q̄ vir cogitat q̄so placē debeat vxori sue. **Nō** g. q̄ rāgit q̄ cōiter p̄suevit dici. Plurib⁹ licet minor est ad singula sens⁹. itē qui ad vtrūlibz festinat neutrum ē. Itē g. nōt et arguit q̄n licz alicui vxore uire contra factū suū p̄rium.

Cum olim

Qui alias eligibilis est nō impeditur a p̄mouitione ex eo q̄ ex legitimo matrimonio per patrē suū in minoribus constitutū p̄tracto et postea in sacer

dotio apud grecos p̄tinuato natus comprobatur. **Nō** g. que dicit hoc casu multa de consuetudine.

Ioannes nobis

Clericus coniugatus non bñficiatus nō cogitur deferre tonsurā clericālē p̄ ip̄m dimissam. quia predictaz sine scandalo graui et malo exēplo retinē non possz. **Nō** g. que arguit p̄t contra. an et q̄n clericus p̄dit p̄uilegium suū portando coronā vel non. et q̄n habz spem redeundi ad ecclīam et q̄n non. et alle.

Cum decorem.

Casus fm̄ Panoz. vxorati non admittuntur ad ecclīasticas dignitates item propter scandalum repellit q̄s a beneficio

Ex parte tua.

Coniugatis a taleis et collectis non excusatur nec res sue gaudent p̄uilegio clericālī. vide g. et nota eaz.

Et consultationi.

Clericus effect⁹ miles p̄t renūciare p̄uilegio clericālī. **Nō** g. que arguit et dicit q̄ p̄t etatē q̄s nō d̄z tonsurari. Itē dicit hic Ab. q̄ id q̄d hic dicitur de milite dici p̄t etiam de quo libet alio non beneficiato.

Li. de cleri. coninga. lib. vi.

Clerici

Si clericus coniugatus ferat habitū et tonsuram clericālī p̄uilegio gaudet alias non. vide g. q̄ dicit si essent bygami omni p̄uilegio clericālī essent denudati nec possunt etiaz portare tonsuram. vt. s. eodem libro. de bygamiis in. c. altricationis.

Liber tertius

Titu. de clericis non residenti- bus extra.

Non liceat

Non licet ep̄o de sua ciuitate transi-
re ad aliā cum nullus ep̄us inuentus
sit qui de maiori ciuitate transiret ad
minorem. **N**ō hic dubia interpreta-
ri in peiorem partem.

Ex gestis

Presb̄t deserens eccliam suā ad quinquē
nium ⁊ monitus non rediens a sua
dignitate deponit. **N**ō q̄ quātūcūq̄
vagabundus discurrat ab ecclia sine
monitione p̄nari p̄uari non d̄z.

Quia nonnulli

Talis d̄z dari ecclie qui ip̄am p̄t re-
gere per seip̄m. alias perdet ip̄am et
conferens largiendi potestate priua-
tur. **N**ota quibus modis dicitur di-
gnitas. **I**tem nota glo. que dicit q̄
hoc ius cōmune est q̄ quis debeat
cohabitare sine deseruire ecclie in
qua intitulatus est. et allegat ad hoc
iura.

Relatum est.

Non residere in ecclia impedit p̄mo-
uendū ⁊ deicit iam p̄motū. **N**ō gl.
que dicit q̄ clericus sine licentia sui p̄-
lati abesse non d̄z etiā ex iusta cā si-
ue studiorū. vt hic patz sine alijs ex
causis puta peregrinationis

Fraternitati

Ep̄us non d̄z clericum alterius dio-
cesis sine litteris p̄medatitij recipe-
nisi sup hoc habuerit apostolice se-
dis mandatū. **N**ota g. q̄ docz q̄ sunt
littere cōmendatitie siue dimissorie.

Conquerente

Qui habet sufficiens beneficium vel
qui non vult ecclie deseruire bene-

ficiūm non potest ab ecclesia vendi-
care. **N**ota q̄ in hoc verbo sufficien-
tia plura sunt consideranda. scilicet
nobilitas et scientia. quia tales per-
sone maioribus redditibus sunt ho-
norande

De cetero

Qui est in seruitio ep̄i pro p̄nte re-
putatur quo ad perceptionē benefi-
cij ⁊ ecclie seruire intelligitur. **I**dez di-
cit g. de illo qui est in seruitio pape
Item tangit glo. de studentibus in
theologia

Ex parte.

Prebatus ad decem annos deserens
suam ecclesiam si monitus non vult
in ea residere ip̄a potest p̄uari. **I**dez
de quocūq̄ simplici. **N**ō glo. que di-
cit q̄ etiā vagabundus citari debz
si inueniri non potest in ecclesia quā
deseruit

Qualiter

Archiep̄s propria temeritate ultra
quadriennium suam deserens eccliam
per capitulum vocatus si infra men-
sem non redierit capitulum auctori-
tate pape alium potest eligere. **N**ota
ta glosam que ponit vnum notabile
q̄ tempus receptionis litterarū in-
spiciendum est.

Inter quattuor.

Clerici qui sine iusta cā ecclias deseri-
runt sine consensu ep̄i si congruo tē-
pore expectari nō redierint illis pos-
sunt priuari. **N**ō glo. que dicit q̄ cle-
ricus etiā absens ex iusta causa de-
bet petere a suo episcopo licentiam
et h̄mōi clerici qui sic deserunt suas
ecclias desertores appellantur

Ex tunc deuotionis

Traditur hic forma s̄m quā debeat
absens clericos ad ecclesiam reuoca-

De clericis nō residen. i anti. et vi.

ri si nō inueniat̄ vt in pncipio. quia
d3 tribus edictis ad eccliam suā cita
ri. et si inueniatur d3 pcedi p̄tra eū vt
in s̄contra eos. et dicit gl. q̄ ista de
cretalis loquitur t̄m̄ in prelati ad
ministratiōē habentibus. Itē g. ar
guit q̄ qui deponit restituere quan
doq̄ non potest. 7 alle. concor. qd̄ ē
notabile

Eue fraternitatis

Bonū studiū in castellis 7 villis nō
p̄sumitur esse 7 ideo nulle residētie
comparatur. Nō g. que dicit q̄ i re
gijs civitatib⁹ 7 non in castellis siue
in villis sunt iura studēda.

Ex parte tua

Fingitur in ecclia residere qui iura
psequitur sue dignitatis. Nota glo.
q̄ dicit q̄ q̄s q̄nq̄ fingitur qui nō ē
Itē quādoq̄ dicitur presens q̄ mor
tu⁹ est. Itē qui ē in puincia pro pre
senti reputatur. Item quādoq̄ sin
gitur monachus qui non est

Cum dilectus.

Statutum factū p̄tra non residētes
non ligat absentes existentes famili
ares pape quia illi censentur obseq̄
ales 7 se exhibent vniuersis. Nō gl.
que dicit q̄ propterea eorum condi
tio deterior esse non d3. imō tūc gau
dent p̄uilegio

Ad audientiam

Qui infirmus est 7 etiā ille qui ē in
ep̄i seruitio residere in ecclia fingitur
et ter. subiūgit rōnem. Nota glo. q̄
dicit q̄ afflicto non est addenda af
flicto. Itē q̄ famuli infirmi nobis
seruire intelliguntur.

Cum ad hoc

Licentiati ab ecclia etiā a Ro. po. vt
non teneantur residere in ecclia ad re
sidendum p̄ prelatos cōpelluntur si

nō sūt sufficiētes in ecclijs seruitores
Nō g. que dicit q̄ successor p̄t reuo
care illud qd̄ predecessor statuit in
preiudicium ecclesie. 7 alle. Item glo.
exponit illum terminum assisios. et
dicit q̄ assisij dicuntur illi qui non
sunt canonici qui seruire debēt eccle
sie. nec vocantur ad omnes tractat⁹
cum canonicis. et dicuntur assisij q̄si
assidui.

Clericos.

Beneficiati sine licentia ep̄i ad alte
rius ep̄i diocesim recedentes si mo
niti non redierint nec aliquod rōna
bile pretenderint beneficijs suis sunt
p̄iuandī. Nota glosaz. que dicit q̄
clericus siue sit absens siue licentia
sui prelati siue non prius monēdus
est vt redeat priusq̄ p̄iuetur benefi
cio suo. Itē g. distinguit inter illum
qui eccliam suā dimisit et eam habet
pro derelicta vel non. aut qui illam
recepit eccliam. et determinat q̄ q̄ ec
clesiam h3 pro derelicta puta q̄ ma
trimonium contraxit aut ioculator
factus existit non sit vocandus. Si
autem nō habuerit pro derelicta vo
candus est.

Ti. de clericis non resid. li. vi.

Consuetudinem

Distributiones quotidiāne solū pre
sentibus qui intersunt diuinis dari
debent p̄suetudine non obstāte et q̄
aliter eas receperint non faciunt il
las suas. Et idem de distributiōib⁹
que dantur pro anniuersarijs defū
ctorum. Nō g. que querit 7 arguit
an vadens ad choruz principaliter
propter presentiam vel denarium

Libertus tertius

comittat symoniam et ar.

Ti de prebendis et dignitatibus extra.

¶ Et nullus

Hereditaria successio in ecclesia sine i bonis ecclesiasticis locum non habet. **¶** Ad g. que tangit in quibus bonis clericus in testamento sine sine testamento disponere potest.

¶ Non liceat

Non licet episcopo clericos ordinare nisi habeant alimoniam id est beneficia quod si fecerit clericis sic promotis providetur tenetur. **¶** Ad g. que dicit quod nomine clericorum omnes in maioribus et minoribus ordinibus existentes continentur. et alle. ad hoc.

¶ Ratio nulla.

Illud quod pro communi utilitate datum esse cognoscitur propriis cuiusque usus habet applicari nulla ratio permittit. **¶** Ad g. que predicta exponit dicens illud quod est ecclesie nullus debet sibi proprium reputare.

¶ Episcopus si

Episcopus non debet aliquem sine titulo promovere ad ordines. quod si fecerit debet sibi providere. **¶** Nota g. huiusmodi. c. que dicit de clerico promotus super patrimonio suo quod talis censetur in persona et rebus privilegiatus privilegio clericali. quis de foro ecclesie factus est licet ecclesiam non habeat.

¶ Quia in tantum.

Clerici non debent habere plures ecclesias etsi habuerint episcopus hoc emendare debet. **¶** Nota g. que notabiliter querit quid si quis habet plura beneficia per dispensationem nunquid vocabi

etur ad capitulum utriusque. **¶** Item dicit g. ubicumque res est agitur rei vindicatione.

¶ Cum teneatur.

Non tenetur quis per litteras apostolicas alicui habenti beneficium providere si in ipsis litteris de beneficio quod habet nullam fecerit mentionem. **¶** Ad g. que videtur dicere quod cautius sit facere mentionem etiam quantumcumque exiguum sit beneficium et alii. **¶** Item g. dicit quod propter scandalum quandoque receditur a iure.

¶ Referente

Habeti duos ecclesias episcopus potest ei dimittere unam quam voluerit eligere. **¶** Ad glo. que dicit de appellacione omisso medio. **¶** Item dicit quod archidiaconus potest excommunicare. item dicit quod habenti dare est perdere.

¶ Maioribus

Non debent beneficia maiora secari nec minora permutari. **¶** Vel sic secundum panormitanum. **¶** Prebende et dignitates non debent dividi nec etiam permutari. hoc dicit. **¶** Ad g. que dicit quod idem iuris est in parvis et in magnis. et ita iudicabis parvum sicut magnum. **¶** Item g. dicit quando prebenda potest dividi et quando permutationes procedere debent.

¶ Relatum est

Canonico sine prebenda recepto tenetur recipiens quantum cito poterit providere. **¶** Ad text. qui dicit quod non est congruum ut prebenda careat qui in canonicum noscitur esse receptus. **¶** Ad g. que tangit quantum promissio fieri potest in beneficiis.

¶ Quaricie.

Certos clericorum vel incertos redit non possunt regulares per se in suis ecclesiis

De preben. et dignitatibus i anti.

clesijs minorare. **Nō** glo. que tangit qñ epus p̄t dividere siue minūē red dicitur vnius eccliez partem alteri cō ferre idēz tangit de monasterijs ep̄o subiectis

Significatum.

Vacante prebenda p̄t capitulu3 sibi onus imponere honestū ad qd̄ p̄bē darius teneatur. **h. d.** **Nō** g. que tangit an et qñ pactū potest i sp̄ualib⁹ interuenire. **nota** tex. qui videtur admittere quotidie sacerdotēz posse celebrare ac etiam tales operas posse locare. quia suis expensis non cogit hoc facere. itēz q̄ potest recipere pecuniam vt celebret.

De monachis.

Hic traditur qualiter ep̄i debēt ponere vicarios in ecclesijs quas per se non regunt. **Et** providere q̄ monachi non grauent vicarios q̄ hospitalitatem seruare non possint. z loquitur de ecclijs que spectant ad monachos quo ad temporalia. **Uel** sic fm **Ab.** **Ad** presentationem religiosū in eorum ecclesijs nullus debet institui per episcopum nisi prius ei congrua portio reddituum assignet hoc dicit.

Ad hec.

Omnī rōni est contrariū vt vn⁹ clericus in vna vel diuersis ecclijs plures dignitates vel psonatus obtineat cu3 singula officia in ecclijs assiduitatem erigant personarum

Preterea.

His etiaz in diuersis ecclijs duas dignitates p̄t per archiep̄m suū cōpelli vt de vna qua maluerit altera dimissa sit contentus. **Nota** g. q̄ arguit q̄ canonicus regularis potest fieri archidiaconus. z alle. c. qd̄ dei t̄

morem. de sta. mona.

Cum non ignores

Ab electione prelati quē mibi elegi vel quē ad eccliam mibi subiectā elegi fm **Ber.** resilire possū si nolit i ecclia ad quam eiectus fuerat residē. **Vide** glosam.

Cum fm.

Ordinatis p̄ ep̄m ad sacros sine titulo teneat epus p̄uidere donec titulu habuerint. **Nō** tex. qui in se ē multū notabilis. dicit em̄ in p̄n. qui altari seruit. itē ad quem spectat onus z emolumentū **Nō** glo. que tangit qñ successor obligatur et qñ non

Inter cetera.

Qui confert alicui prebendam quā sibi p̄ferre non poterat tenetur q̄ cito in eadem ecclesia sibi de alia cum vacauerit providere. **Nota** glosam super verbo de iure q̄ si episcopus concessisset mibi beneficium quod mibi concedere non potuit tenetur mibi aliquod consimile. item dicit q̄ nos beneficijs adiuari conuenit non decipi. itē q̄ in necessitatib⁹ ne ino liberalis est z g. all. concor.

Cum iam dudum

Qui multa opponit electo quorum quodlibet per se sufficit alterum tm̄ probare tenetur. **Nota** glosam que dicit q̄ auaricia a promotiōe repellit. **Item** dicit textus de patientia scilicet q̄ multa per patientiam tollerantur que si deducta forent in iudicium non deberent exigente iusticia tolerari.

Dilectus filius

Recepto in canonicum q̄ cito se facultas obtulerit debet prebenda et interim quotidianas distributiōes habebit. **Nō** g. que dicit q̄ donatio

Liber tertius

sine sententia in parte tenet et in parte non. **I**tem nō g. que ponit formam pmissionis siue electionis ad prebendam vacaturam

Cue fraternitatis

Duo non debent recipi ad vnā prebendam. **N**ō g. que dicit q̄ electio facta ad importunū clamorē non valz z alle. glo. c. ofus. de elect. z. c. Adiramur. li. vi.

Cuī essent.

Si duo electi ad vnā prebendam siue dignitatez compromittunt in iudicem potest iudex electionem vni confirmare z alteri ad vitaz pro bono pacisz concordie certos fructus atq; pecunias assignare. **N**ō gl. que dicit q̄ ex q̄nitate psone psumitur factū licitū vel illicitū. **I**tem q̄ quis si mul p̄t esse iudex z arbiter

Pro illorum

Priuiligiatū super certo numero canonicorū si aliquē vltra numerū receperint contra impetrantē a papa de numero opponere non p̄t. **N**ō g. que dicit q̄ qui semel facit contra priuiligium suū sibi preludicat in illo z alle. concor.

Cuīs quest'ionibus

Clerici p̄t ad titulum suū patrimonij ordinari. **N**ō g. que facit q̄onem q̄ si patrimonij clerici periret igne vel alluione. z g. determinat q̄ ep̄s debeat ei prouidere in beneficio eclesiastico. quia cum isti ad seculum redire non possunt redūdaret in obprobrium ordinis clericalis. **I**tem q̄ clericus debz sustentari de patrimonio z alias episcopus ipsum p̄mo uere non debz. quod si fecerit teneē ei ad supplementum. supra. e. c. ij. z. c.

cum fm apostolum.

Accedens

Cleric' absens p̄ alium vel ali' magis p̄ ip̄o poterit de ecclia inuestiri **U**el sic fm **Ab.** potest quis inuestiri de bñficio p̄ absente

Dilecto filio

Institutus in aliq̄ ecclia a legato contra ius non p̄t bñficiū obtinere. **N**ō tex. in fi. qui dicit q̄ res inter alios acta z. **V**ide glo. que dicit q̄ osculum est signum consensus.

Vacante quadam

Vacante vna prebenda due de ea fieri p̄t si duobus eius facultates sufficientiant. **N**ō tex. z glo. que declarant q̄ de vna prebēda possūt fieri due **I**tem quādo quis potest venire contra factum suum

Dilectus

Si papa mādāt ei ad quem spectat collatio q̄ bñficiū conferat alicui collatio p̄ eum alteri facta tenet ip̄e tñ ex transgressionē punitur. **N**ō g. que declarat an tempus impetratiōis vel receptionis l̄arum inspiciendum sit z querit.

De multa

Personatū vel bñficiū curatū habens si scdm tale recipiat vacat p̄tinū ip̄o iure. etsi scdm retinere cōtenderit eo puabitur. hoc p̄mo. **S**cdo dicit. **S**i is ad quez spectet collatio prioris bñficiij illud infra sex menses non contulerit pena duplici de q̄ in l̄ic. ra punitur. **T**ertio dicit. **C**ū sublimib' p̄sonis z l̄atis circa pluralitatem bñficiozū papa dispensat euz rō postulat

Graue nimis.

Ecclastica bñficia conferenda sunt

De preben. et digni. in an. etri.

dignis et clericis idoneis et honestis nec conferentes respicere debent affectionem carnalem. et si secus fecerint puniuntur ut in tex.

Extirpande

Rector ecclesie non obstante consuetudine episcopi vel patroni de redditibus ecclesie deus sufficientem portionem habere et priuatus est parochiali ecclesie rector non residens in ea nisi sit annexa dignitati vel prebende quo casu debet ibi habere perpetuum vicarium in sine prohibitis prouentibus ecclesie in fraudem dare

In lateranensi.

Regulares ecclesias vel decimas a laicis sine diocesanorum consensu recipere non debent. excommunicatos vel interdictos ad diuina admittere non debent in ecclesiis que ad temporalia subiectis eis instituire vel desistere non debent sed presentabunt diocesanis ad eas viros idoneos

Sic vobis

Qui percipit prebendam in absentia distributiones quotidianas non habebit. Nota g. que optime distinguit de prebendis et quotidianis distributionibus. item dicit ubi dominus largus est etc. item dicit que beneficium principis potius deus ampliari.

Expoluiti

Potest episcopus prebendas parochialis libere ecclesiis augmentare. Nota g. que tangit que utilitas et necessitas prout frequenter inducunt dispensationes. Item ex necessitate quis potest habere duas ecclesias

Dilectus filius

Sic ecclesia ex donatione laici beneficium conferat tenet illius beneficium in

petratio de hoc mentione non habita. Vel sic. siue sit clericus siue laicus qui iura spiritualia habet semper de eis pape respondere tenetur

Sup inordinata.

Qui volunt perire in ecclesiis debent idonei ad beneficia reputari. Nota g. que dicit quando quis dicitur perire quando scilicet est infra septimum annum et quando est ultra et doli capax potest seruire ecclesie.

Cum causis

Pro vna prebenda reintegranda alia diuidi non debet. Nota gl. que dicit que prebenda diuidi non debet sed integra conferri. Item dicit que secatio prebendarum tolerari potest quousque integretur

Venerabilis

Legatus de laico potest conferre prebendas ad collationem summi pontificis deuolutas. Nota tex. qui dicit que non sanguine sed vite meritis beneficia sunt preferenda. Item dicit g. que dominus in apostolos elegit nobiles et ignobiles.

Cum olis

Cui datur potestas conferendi simplex beneficium dignitatem preferre non potest. Nota g. que dicit que eadem ratio que mouet delegantem deus mouere etiam delegatum et aliter ad hoc iura etc.

De pre. et dignita. lib. vi.

Suscepti.

Ad promotionem religiosorum etiam exemptorum non debent in ecclesiis ipsorum rectores institui nisi primo tempore eis designentur unde incumbens onera sustinere possint et congrue sustentari. nec

Liber tertius

valz contraria p̄suetudo. **Nō** glo. in fine que dicit d̄ consuetudine que ē contra salutem anime

Licet eccliarum.

Beneficia vacantia in curia ali' q̄ papa conferre nō potest. quod si fecerit irrita est collatio. **Nō** g. que dicit q̄ illa que sp̄ali nota sunt digna nisi sp̄aliter expr̄mantur neglecta intelliguntur

Statutum

Si papa beneficia vacantia in curia non conferat infra mensem a die vacationis illi ad quos collatio pertinebat poterunt illa conferre. **Nō** g. que dicit q̄ ille qui nescit pr̄tē experiendi seu excipiendi non habet. itē papa potest rei sue conditionem imponere quam vult.

Quamvis

In b̄ficijs vel impetratiōibus ad b̄ficiā p̄ quisōnē vsq; ad certā sūmam pensio nō debetur. hoc primo per ecclesias civitatis vel dioc. non comprehenditur cathedralis sed p̄ ecclias p̄vincie metropol. et cathedrales et relique includuntur.

Cum de beneficio.

Cū mandatur alicui p̄videri de aliquo b̄ficio p̄ clericos seculares regi p̄sueto d̄ p̄videri de illo qd̄ legitima p̄scriptione p̄pleta p̄ seculares fuerit rectum licet monachi antea v̄ post p̄dictum rexerint beneficijs

Super eo

Habē p̄sonatū cū cura et p̄bendam cui an̄exa est parochialis ecclia nō ē p̄tra p̄ciliū generale. **Nō** g. que t̄git de p̄sonatu et de dispensatiōe et q̄ accessorijs sequit̄ naturā p̄ncipalis.

Eum cui.

In interpretatiōe b̄ficioꝝ inspicit̄ data non p̄ntatio vel receptio. **Nō** g. que dicit q̄ multuz differūt p̄ferre et mandare p̄ferri. et dicit satis notabiliter de p̄ventionē.

Si pro clericis.

Per litteras ap̄ol. non facientes de defectu ordinis mentionem potest impetranti de curato beneficio p̄videri. ad ordines tamē se faciet proximis temporibus promovēri. **Nō** g. que dicit q̄ quattuor requirūtur in promovendo. scz scientia. mores. etas. et ordo. et habens defectum in istis non promovetur

Si eum super

Si papa alicui in conferendo b̄ficiū suam impartitur auctoritatem talis auctoritas operat̄ q̄ papa censetur illud b̄ficiū p̄tulisse. licet legatus litteras dederit.

Mandato nostro

Si tibi mādatur ut alicui p̄videris de b̄ficio spectante ad tuam vel alterius collationem de b̄ficio qd̄ p̄mo vacabit siue pertineat ad tuas vel alterius collationes p̄videre debes. **Nō** in tex. q̄ ordo mandati servandus est

Si clericus

Si clericus cui mandabat̄ p̄videri d̄ p̄benda p̄mo vacante in aliqua ecclesia negligit petere p̄bendam sibi debitam et q̄ q̄ canonicatus recepit extincta est gratia. **Si** autē sibi auctoritate apostolica fuerit collarus canonicus tunc habebit p̄bendam cum nullus est ibi expectans auctoritate apostolica

Hi qui auctoritate

Hi qui auctoritate apostolica in aliqua ecclesia in canonicos sunt

De prebendis in vi.

recepti debent in prebendarum assignatione ceteris auferri legatorum vel aliorum quorumcumque auctoritate receptis antea in eadem.

¶ Si postquam

Si post gratiam mihi factam a papa de canonicatu et prebenda boni canonici hoc ignorantes et ignoranti prebendam conferunt postea vacantem non tenet collatio. Nota gl. que dicit de inspectione temporis date.

¶ Undum venerabili

Si papa dat licentiam legato suo recipiendi auctoritate resignacionis beneficiorum legationis sue libere in manibus suis factis et illa beneficia preferendi. Secundo si papa de predicta parte non habita mentione canonicatu et prebendam si vacat vel primo vacauerit in aliquo ecclesia legationis mihi conferat. Tertio si canonicus ipsius ecclesie renunciet legatus etiam ignorans collationem mihi factam confert tibi prebendam predictam non tenet collatio legati sed mihi illa prebenda debetur. Nota textum qui dicit de seruo calendario qui post mortem domini mutuo dat pecuniam.

¶ Quia sepe

Secundus qui impetrauit dignitatem et prebendam preferatur priori qui solum prebendam impetrauerat si prebenda dignitati est annexa alias non. Nota gl. que ponit certos casus in quibus secundo impetrans preferatur primo impetranti et est consideranda.

¶ Cum in illis

Cum papa mandat alicui prouideri de ecclesiis dignitatibus personarum siue beneficiis si non fecerit mentionem de curato illi de curato prouideri non potest. Secundo

quando dicit si papa mandat alicui prouideri de beneficiis dignitatibus et personarum ad collationem alicui spectantibus tale mandatum ad beneficia siue ad dignitates ad que vel ad quas quis per electionem solum assumi non exten dicitur. Item dicit quod differentia est inter collationem presentationem et institutionem. Item tangit textus de mandato facto duobus ad quos pertinet collatio vel presentatio et non additur coniunctim vel diuisim.

¶ Si tibi absentis

Casus est beneficium mihi collatum ante dissensum meum alteri conferri non potest nisi terminus mihi datus ad consentiendum esset elapsus tunc etiam post terminum antequam alteri conferatur potero consentire.

¶ Cum qui.

Cum qui vi vel iniuste occupat secundum beneficium curatum prius est primo qui autem vi beneficium aliquod occupat est ipso iure prius iure quod in illo vel ad illud habebat. Nota textum qui dicit quod stultus non debet esse melioris conditionis quam sapiens. Nota gl. que dicit quod occupans aliquod beneficium de tali occupatione debet facere mentionem in impetratione vel dispensatione. Item gl. in fine dicit de timore et distinguit quatuorplex sit timor.

¶ Is cui conceditur

Ille cui prece dicitur ut alicui de beneficio in sua vel aliena ecclesia prouideat non potest prouidere alicui aliud beneficium sufficiens habenti nisi primo illud beneficium quod obtinet dimittat. Nota gl. que dicit quando sufficiens est beneficium. Item dicit quando beneficiarius beneficiari non mandatur.

Liber tertius

¶ Si beneficia

Si quis ignorans recipiat beneficium prius referuatum vel alteri collatum per papam si ex quo sciuit illud sine difficultate dimittit recusat pro beneficio propter illud dimissa. alias non. Item glo. dicit quod hoc casu presumitur ignorantia nisi probetur scientia. Item cum illibet referenti quis credere non tenetur

¶ Non potest

Non prodest dispensatio super pluralitate beneficiorum impetranti qui aliquid quantummodum modicum beneficium substituit. Item indultum alicui per se. apost. factum ut duas possit habere curatas ecclesias intelligitur de primis duabus quas eundem obtinere contingit. Non glo. que declarat et alii. quod potest super pluralitate beneficiorum dispensare.

¶ Si apostolice

Si legatus facit alicui gratiam in aliqua ecclesia cum clausula si secus factum fuerit irritum et inane. et papa eandem confirmet ex certa sua scientia si papa alicui eandem gratiam fecerit collatio legati processum habebit. Non glo. que dicit quod ille qui confirmat ille donat

¶ Si motu proprio.

Si papa alicui habenti aliquid beneficium proferat secundum motu proprio valde collatio cum procedat ex mera ipsius libertate. Dicitur autem gratia motu proprio conferri cum papa hoc in litteris expressis se cauet alias non

¶ Si pluribus

Si papa pluribus in aliqua ecclesia vacantibus dignitatibus vel prebendis aliquam proferat prebendam nulli alteri de iure debitam et motu proprio talis gratia est meliori et maiori prebenda est intelligenda. Si vero collata hoc

casu est prebenda ad petitionem alterius de minori debet censeri prebenda.

¶ Cum in ecclesia

Prebenda pertinens de consuetudine ad episcopum ubi certus est numerus canonicorum licet episcopus de numero canonicorum non sit ipso mortuo habenti gratiam ad proximam vacaturam ipsam prebendam persequi non potest et sic huiusmodi casu ubi primus expectans caret prebenda

¶ Si tibi concessio.

Per adeptionem scilicet beneficij curati cuius fructus alius ex causa percipit non vacat primo. Non glo. que dicit quod minister debet expensas habere. Item qui non habet fructus non plene dicitur translatus

¶ Cui de non.

Cum mandatur alicui non sacerdoti vel integra vel certi valoris conferri prebenda sacerdotalis dimidia vel minoris valoris illi etiam volenti conferri non poterit. Item forma mandati debet inspicere.

¶ Licet episcopus

Licet episcopus possit conferre alicui beneficium meum quod vacat quia aliud incomparabile habeo. illum tamen in possessionem non beneficij vacantis me non vocato inducere non potest.

¶ Ei cui provideri.

Cum papa mandat alicui proferri prebendam simpliciter illi sacerdotalis prebenda proferri non potest si nondum in tali etate existat quod possit ad sacerdotium promoveri sed alias expectare debet. Non glo. que dicit quod ius beneficiatus non beneficiat

¶ Si pauper.

Mandatum alicui factum a papa ut pauperi clerico provideat expirat si

De prebendis in vi.

clericus an promissionem sibi factam aliud psecutus fuerit hñficiū. **Nō** g. que dicit q̄ i curaco requiritur maior idoneitas.

¶ Si a sede.

¶ Si papa vel legat^o confert alicui beneficiū z ordinarius eodez die pfert alteri nec apparet que collatio fuerit p̄ma. potior erit conditio possidentis. si vero neuter possideat preferendus est ille cui papa contulit vel ei^o legat^o s.

¶ Cum singula

Religiosus hñs p̄ozatū vel curataz eccliam si recipit scdm sine licētia papē ip̄o iure vacat p̄mūz. qd̄ si statim non dimiserit efficitur inelegibilis z puatur vtroqz. Eadez est pena i his qui habebant an̄ hanc constitutionem nisi infra mensē alterū elegerint z alterū dimiserint. P̄ioratus ecclie vel adinistraciones vni^o monasterij solite p̄ ip̄ius monachos gubernari ab ip̄o se. ap. licētia alteri^o monasterij monachis nō p̄mittantur nec cōmissa dimittant. qui contrafecerint sint puati p̄ate ordinandi predicta ea vice z defertur ad diocesanum in nō exēptis. ad papā in exēptis. recipientes vel detinētes sunt ineligibiles ip̄o iure. **Nō** g. que dicit q̄ disp̄satiōe op^o est si transeat monach^o ad parem vel minozē regulā. z dicit etiam quid iuris si ad strictiozem

¶ Cum in ecclesijs

Cum in ecclesijs collatio aut p̄missio in beneficijs aut p̄bendis iminet faciēda absentes qui p̄mode interesse p̄nt vocari debent alias qd̄ in eozuz absentia factum fuerit irritari debz

¶ Presenti declaramus

¶ Ista decretalis declarat. c. scdm. s.

eo. et. c. statutum. s. eodē. ti. z. eo. li. et docet que beneficia dicuntur reseruaata curie secundum loca curiatium morientium.

¶ Si apostolica

Sede ap. vacante beneficia saltē curata etiā ap. se. reseruata p̄nt p̄ eozuz collatozes conferrī non obstatē cōstitutione clementis. Idem dicendū est de hñficijs de quibus papa ante suū obitū non disposuit

¶ Si cui nulla

Gratia alicui p̄cessa vt prouidē possit p̄sonis non idoneis. in certa ecclesia p̄sonis non expressis non expirat re integra obitu p̄cedentis. secus si p̄sone essent expresse. **Nō** g. que incetera dicit q̄ multum operatur expressio persone

¶ Si ep̄us cui

Si ep̄us p̄mittit alicui in genere vt ordinet clericos sue dioce. si talis ordinet aliquos sine titulo non ep̄us cōmittens sed ordinans ip̄s taliter ordinatis prouidēre tenetur. secus si sibi certas ordinare commisit p̄sonas.

¶ Quauis tibi.

Si primo loco papa dat licentiam conferendi beneficia certo mō vacātia vel ad papam deuoluta. scdo alii quod de his conferat sp̄aliter vel conferri mādāt sp̄s generi derogat ita q̄ secūdo beneficiū debetur. **Nō** glo. que dicit q̄ iste indulgentie restringantur

¶ Si is cui

Ista decre. p̄mo habuit ortū ex p̄stitutionib^o reuocatorijs q̄s fecit Bonifacius statim post promotionem suaz de gratijs factis a nicolao. iij.

Liberterti

et cetera. p. quas sus questuz erat ad rem et non in re. Reuocatoria graze Nicolai incipiebat pridē ad apicē celestini incipit dudū circa p. motōis

Quodam per

Casus iste q̄si similis ē casui primo sup. quia tangit etiā d̄ predicta p̄stitutione reuocatoria. Nō glo. que dicit verbum singulare q̄ q̄s hoc casu impedit alium in eo qd̄ per se nō cōsequitur.

Mandatū aplicum

Cum mādatur alicui vt p̄uideat tali de aliquo b̄nficio ad collationem talis capituli spectate siue h̄mōi b̄nficiū spectet in cōi ad capl̄m siue ad singulares p̄sonas h̄mōi mandatuꝝ se extendit. sec̄ t̄n̄ de b̄nficijs spectantibus ad dignitates.

Titu. de preben. in cle.

Si dignitatem

Clausula inserta lris gratiosis sup dignitate p̄cessis p̄ qua p̄videri mā datur ne aiarū cura si dignitati iminet negligatur vel p̄ quaz inhibetur electionē fieri dignitatis nō facit extendi grām ad dignitatē curatā vel ad quā q̄s p̄ electionē assumitur.

Per litteras.

Littere sup p̄uisione clericorū nō includūt hospitalia. leprosoꝝias. et elemosynarias vel loca similia etiā habētia iura sp̄ualia nisi hoc exp̄mant Et g. alle. q̄ predicta varia habent nomina.

Si plures

Quo casu vacat vna dignitas p̄ receptionem alteriꝝ vacant et plures. Nō g. que hoc casu alic. ordinarij. d̄ offi. ord. li. vi. sc̄z q̄ h̄ntes plures dignitates debent ostendere ordi. 2.

rio suas dispensationes.

Si romanus pon.

Ualꝝ p̄uio facta proprio motu pape tacens b̄nficia p̄uio quecūq̄ sint et quotcūq̄. Vide g. que dicit q̄ in legato est opinio. Item tangit g. q̄s inhabilitates tollit mor̄ p̄p̄i pape

Si de beneficio

Si papa scribit alicui vt tali cōferat b̄nficiū ad collationē ep̄i spectas talis non p̄t conferre beneficiuz cuius collatio est ex negligētia ep̄i ad capitulū deuoluta licet in casu conuerso id facere possz et in casu vt in fine tex. huius capituli

Si iuxta.

Adept̄ in ecclia dignitatem h̄ntem p̄bendam annexā pdit p̄mā p̄bēdaz quā habebat in illa. Nō gl. que dicit q̄ si p̄bēda nō essz annexa dignitati q̄ ex tūc possz obtinē dignitatē cū p̄mā p̄bēda. et sic annexio ipedit b̄.

Titu. de clerico egrotante.

Cum p̄uio.

Casus totiꝝ tituli est p̄pter infirmitatem nō p̄uatur cleric̄ b̄nficio simpli. vt in. c. primo. nec maiori licet edetur coadiutor. 7. eo. c. penul. et vlt. nec fingitur irregularis. vt. 7. eo. c. 1. nisi forte ille moribus abominatorem inducat. vt est in lepra. nam tūc remouetur in totum fm̄ Ber. Vinc. Inno. et Cas. fm̄ Du. Lau. et Job. et Boss. datur tali coadiutor. vt infra. eodem. tertio et quarto. c. vbi diuersitas ista notatur. Nota glosam capituli p̄ami que dicit q̄ famuli egri quos curamus nobis seruire intelliguntur. Item notat glo. q̄ id qd̄ ab

De institutionibus in anti.

initio valuit ex post facto infirmat
contra illud. qd em recte factum e ex
supuenienti delicto corrupti no pt. z
g. alt. Itē g. dicit q cū scādalo nihil
est faciendū dūmō sine pccō morta
li possz omitti. Item dicit g. q. eccle
siastica beneficia non sūt tpalia imo
ppetua. et ergo ppter supuenientem
casuz sine culpa non puatur q habz
sed datur ei coadiutor.

Li. de clerico egrotante .li. vi.

Pastoralis

Batio coadiutorū epōrū z suorū su
periorū est de maiorib⁹ causis. z spe
ctat ad solū papaz. p̄t tñ epus senio
vel infirmitate ppetua impeditus d
cōsensu capituli sui vel maioris par
tis sibi auctoritate ap. vnū vel duos
coadiutores assumere. et si demēs fu
erit capitulū aut due ipi⁹ ptes hoc
facient. Sz si epus ptradicit tunc nil
innouabit capitulū. sz epī et ecclie cō
traditionem q̄ cito poterit intima
bit pape. et coadiutores isti sūptus
moderatos habebunt de p̄uentib⁹
platorū suorū. Nota g. in p̄n. que
dicit z cōnumerat cās que dicuntur
maioresz ideo ad papam refēdie. z
alle. z remittit. Nō g. que dicit q lex
erubescit filios esse castigatores pa
rentum

Titu. de institutionibus

Non amplius.

Plures in ecclijs nō instituātur neqz
recipiantur q̄ q̄t se regē de bonis ec
clesie sine monasterij p̄mode possint
absqz penuria. Nō gl. que tangit de
duplici ignorantia crassa z supina.

In ecclesia

Laici in canonicos instieui non p̄nt

Nō g. que q̄rit an laici in ecclia inti
tulati in numero canonicorū p̄puta
ri p̄nt. Item dicit g. q. homines di
uerse professionis in eodem officio
sociari non debent

Ex frequentibus.

Beneficium ecclesiasticū sine cano
nica institutione non habetur. Nō
textū qui videtur innuē q archiep̄s
i notorijs p̄t excōicare subditos sus
fraganei sui. Item dicit q auctoritas
instituendū ē penes ep̄m

Auctoritate.

Non sunt plures in ecclijs instituen
di q̄ de facultatibus eis p̄mode p̄nt
sustentari. Nō g. que ponit d̄ram in
ter inuestire z instituē. Item dicit q
nullus dandus est inuitis dūmodo
tñ iustam causam ostendāt

Ad decorem

In ecclijs eius terre q̄ de nouo p̄uer
sa est clerici debent institui vndecum
qz etiā originē ducāt. nō g. q̄ dicit de
dānato coitu. item dicit q culpa cul
pe est cōpensanda. item q non refert
quo loco et ex quibus parentibus
clericus natus fuerit

Cum venissent

Ep̄us de iure cōi instituit. Nō gl. q̄
querit hic quare in hoc capitulo p̄
batio transferatur i archiep̄m cū tñ
de iure cōi ad ip̄m spectat institutio
Item g. dicit q̄ donatio cēsetur res
alis z quando personalis. item dicit
q factum prelati non preiudicat ec
clesie. Item dicit de iuramento plas
ti facti in damnū ecclesie. item tāgit
quid p̄t facere ecclia habens prelatū
sine prelato vel cum prelato

Cum ad nostram

Nemo ecclesiasticum b̄nificiū potest
accipere a seip̄o. Nota tex. qui dicit

De cōces. prebē. li. vi. et antiquis

Nota glo. q̄ dicit q̄ ps cōtinet in to-
ro. et alle. Sic ep̄s p̄tinet nomīe ecclē
Et sic noīe ppli p̄tinet senar? sic noīe
familie p̄tinet dñs. Itē plus valz spe-
cialis noīatio q̄ generalis

Cum super

Recepto in canonicū tenet capitulū
p̄uidere q̄ cito facultas se obtulerit
Nota g. que t̄git q̄n et q̄n nō ē au-
diend? allegās p̄riam turpitudinem
Itē q̄ i pari cā turpitudis potior ē
p̄ditio excipletis alibi possidentis. l.
ij. c. de cōdic. ob tur. cām.

Trās

Si is q̄ hz p̄bendā i eadē ecclā digni-
tatē recipiat vacat ip̄o iure p̄bēda
p̄ncipalis **Nota** g. q̄ videt t̄gere an
ep̄s possit dispensare sup pluralitate
b̄nficiorū curatorū dignitatū vel fun-
plicū Itē in fine dicit q̄ ep̄s dispen-
sans d̄z hoc exp̄mere

Ex parte

Concilium lateranenū locū nō habet in
collegiis vbi nō sunt distincte p̄sone
nec certus canonicorū numer? **Nota**
ta glo. in pn. q̄ duo vel tres de collet-
gio defendere possunt collegiū inui-
tis alijs **Item** dicit q̄ vnus vel duo
p̄nt se opponere pro defensione ecclē
si rōnabilē cām ostēdāt. 7 g. all. p̄cor.

Constitutus

Is q̄ hz p̄ferre non p̄t de iure alteri
tradē ptatē p̄ferēdi p̄mū b̄nficiū qd̄
vacabit **Vel** sic. de iure nō p̄t ep̄s da-
re ptatē p̄ferēdi p̄mū b̄nficiū **Nota** gl.
q̄ dicit q̄ p̄fecta donatio semel facta
non reuocat̄ tē

Dilectus filius

Lateranense p̄ciliū de b̄nficijs vltra
sex menses vacantib? ad ep̄at? nō ex-
tenditur **Nota** glo. q̄ dicit q̄ consue-

rudo. hoc casu interpretatur iura p̄ci-
lij nā ip̄a p̄suetudo est optima leguz
interpret̄ 7 allegat iura **Item** bone
consuetudinis nō ē vllis auctoritas.

Ex tenore

Ex p̄missione b̄nficij vacaturi nemo
potest agere **Nota** glo. q̄ dicit q̄ im-
putari d̄z sibi p̄si q̄ producit cartam
vel literam facientem contra se. **Item**
glo. alle. quando auditur q̄s allegās
p̄riam turpitudinem tē.

Accedens

Valet generalis p̄missio b̄nficij
non vacantis cum se facultas obtule-
rit **Nota** gl. que tangit multos mo-
dos quibus quidē modis b̄nficiū
potest vacare. **Item** dicit q̄ sepe i ge-
nere permittitur quod in specie pro-
hibetur **Corrigit** t̄m ista decretalis p̄
c. detestanda eo. ti. li. vi.

Postulastis

Si ad capitulū et prelatū vt prelatū
p̄tinet eligendi ptās de vno ad alterz
lapsu temporis non deuoluit. sc̄ns si
prelatus sit ibi canonicus qd̄ t̄nc ve-
rum erit si dolum nō cōmittit **Nota** g.
q̄ t̄git qualiter idē potest esse ep̄us 7
canonicus eiusdem ecclē.

Cum dilecta

Directa v̄l indirecta facta p̄missio
a patrono de vacaturo b̄nficij nō
tenet. **Nota** glo. que alle. de p̄ria tur-
pitudine. **Item** dicit q̄ frustra au-
xilium legis inuocat qui peccat in le-
gem.

Titulus de conces. preben. et ecclesie non vacantis li. vi.

Quia cunctis

k i

Libertertius

Si mādatur alicui prouideri de dignitate vacatura quā durerit acceptā dā 7 vacet dignitas quā an acceptationem ordinari⁹ confert tenet ipsi⁹ collatio etiam si executor impetratis ante acceptationem fecerit reservationem inhibitionem et processum super primā vacante. **Nota** textum q̄ dicit q̄ aliquis privilegiari potest qd̄ non posset excommunicari. **Nota** glossam que dicit de clausula irritum et inane.

Beneficiāda

Dominis promissio per quam datur via ad beneficiū vacaturus est reprobata. **Nota** probemū huius litere 7 glo. que dicunt pulchra verba d̄ audis et q̄ mens alligata cupiditati cito deviata via 7c.

Conceptade

Habens lrās ap. se. super primo bñficio dignitate vel prebenda qd̄ durerit acceptandū certum acceptare non potest sed primum quod vacabit vel ex causa secundum vel vlteri⁹ poterit acceptare. **Reservatōes** processus et decreta contra hoc habita non valent. **Nota** gl. que tangit vnū casum in quo sententia excommunicatōis nō ligat 7 remittit ad alios 7c.

Executor super

Executor dat⁹ generaliter in aliqua prouincia ad prouidendum alicui. p̄ latis vel alijs ad quos beneficiorum in eadem prouincia spectat collatō ne ad prouisionem aliquorum pcedāt. donec illi pro quo scribitur sit prouisum non potest generaliter prohibere nisi hoc concedatur in literis exp̄s se. potest tamen reservare ut patet in litera

Si capitulo

Si mādatur capitulo ut me recipiāt in canonicū et mihi prebendā conferat cū id p̄tinet ad eos dato executori ad prouidendū tūc p̄ solā lrāz p̄ntatōem factā capitulo affecta est prebēda. **Et** executor negligente capitulo infra terminum p̄ eum statutum me recipere et conferre prebendā nō vocato ad hoc capitulo id ereq̄ poterit

Si soli

Si soli ordinariorum vel soli executori ad compellendū vel ordinariorum et tali executori sit scriptum p̄ presentationem talis mādati nō afficitur p̄benda nisi in literis esset decretū aut executor ille insinuasset et interdixisset maxime cum decreto vel rōe mandati tā esset facta receptio ad canonicatū in his casibus vel eoz altero affecta est p̄bēda. ita q̄ collatio alteri facta non tenet. **Nō** glo. magnā hui⁹. c. que mgrā est sup̄ materia prebendarū et beneficiarū et prelatōe expectantium.

Auctoritate martini

Si tres sunt expectantes in ecclā vnus auctoritate martini 7 alter auctoritate boni. et tertius auctoritate eiusdem cum prerogativa vt preferatur omnibus receptis non auctoritate boni. p̄bendas hī consequuntur hoc ordine quia primam habebit secundus 7 tertius secundam et tertiam primus. et probatur hoc ar. legali 7c.

Quoniam

Ista decretalis declarat in quibus beneficijs dignitatibus seu ecclesijs curatis locum habet illa decretalis vltima 7 pe. de prebendis extra. que loquitur vna cum ista decretali d̄ reuocatorijs oīm grāz quo ad bñficia

[Marginal notes on the right side of the page, partially cut off and difficult to read.]

De sede vacante in antiquis et vi.

In quibus non est ius questum in re sed ius questum ad rem. Nota ex tex. ei⁹ est interpretari cui⁹ est cedere. Nota gl. de regla. qd⁹ p me non stat mihi impu- tari non d⁹ q. illa fallit etc.

Titulus de cōces. prebē. in cle.

Cum ei

Decretum pditionale an pditionis even- tum non afficit pntē ordinarij vel alte- rius collatoris. sec⁹ qn acceptatōi bñ- ficij tps adijcit cum decreto. 7 q bñfi- cū vacās ab executore petat vel rec- pit illud intelligit acceptasse q vaca- tio nota dicit expectari ex quo in lo- co bñficij publice scit.

Titulus ne sede vacante ali- quid innovetur

Monit ille

Vacante ecclā ipsi⁹ stat⁹ non mutat. No⁹ g. q dicit q trib⁹ modis fit unio ecclāz. Itē dicit q naturale vicium est negligi qd cōiter possidet. Itē dicit q inder- pstat auctoritatem facto minoris eo tpe quo non h⁹ curatorē. Itē q plus utilitas psonē qz ecclē est attendenda.

illa devotionis

Sede vacante capitulū nūq⁹ pferit p- bēdas ad collatōem pnti spectātes. Nota g. q dicit q illud intelligit pbi- bitū qd non inveniē esse pcessus. Item querit an pntas absoluendi devoluat ad capitulū sede va. Et qdā dicit q sic ppter piculum animarum etc.

Constitutis

Judiciū habitū ptra ecclā vacante non valet. et sic multo min⁹ pcessus.

Vel sic. testiu receptio 7 eoz examia- tio ac etiā depositō nō valet ecclā va- cante. Nota gl. q dicit q ecclā carens legitimo defensore conveniri non po- test. et alle.

Titulus ne se. va. ali. inno. li. vi.

Si ad episcopum

Si collatō bñficiorum pmuniter spe- ctat ad epm et capitulū epō mortuo aut alias suspēso potest capitulum bñficia pferre. Itē p⁹ ep⁹ si capitu- lū suspēdi cōtingat vel singulos d⁹ ca- pitulo exercitari. Si vero collatō spe- ctat ad solū epm cū pfilio vel assensu capituli tūc nō p⁹ capitulū nisi epus fuerit in mora. vbi vero de p⁹vetudie vel statuto alicui⁹ ecclē collatō benefi- ciorū spectat ad aliquē cū cōsilio epī epō mortuo vel si in remotis ageret qz pntia ipsi⁹ haberi nō p⁹ sine ei⁹ cō- silio posset de tali bñficio alicui⁹ pnt- deri. Nota gl. q ponit drām inter cō- siliū et assensum.

Titulus de his que fiūt a pre- lato sine con. capt.

Irrita erit

Donatio vel veditio epoz rei ecclāz, stice vel cōmutatō facta absq⁹ collau- datōe 7 subscptōe clericorū irrita fu- it et c. No⁹ g. q facit drām inter vendi- tōem rei magne 7 pue.

Continebatur

In tpali alienatōe quā fecit pnt⁹ ra- cionitas capituli habetur p⁹ pntu. No⁹ g. q dicit q pnt⁹ nō p⁹ vede neqz donare nisi inde meliora ventura p⁹.

k z

Libertus tertius

spiciat

Cum nos iam
Alienatio tpalis facta sine psensu ca-
pituli ratificari pt p capitulū. **Nō** g.
q̄ dicit q̄ i negocijs ecclē necessari⁹ est
psensus vniuersitatis vel maioris p-
ris. **Itē** dicit gl. q̄ alienatio q̄ de iure
nō tenet ratihabitōe pfirmat. **Et** de
cidit hoc bzoardicū q̄ ab initio nō
valent ex post facto cōualecūt ptra
cōem regulā q̄ ab incio nō valēt ex
cōtractu tpis nō conualecunt.

Mouit tue

In institutōibus et destitutiōibus
et pfirmatōib⁹ ecclēsiarū et alijs ecclē
negocijs p̄lat⁹ p̄siliū sui capituli req̄-
rere d3. **Nota** g. q̄ querit nunq̄ ep̄s
audir sine lris capituli. **Itē** an tales
institutōes sunt ip̄o iure nulle.

Quanto

Casus est idem licz diuersus ut casus
supra p̄xim⁹. **Et** nota glo. q̄ in hoc ē
singularis q̄ ille crimine falsi tenet q̄
noīa absentiu fratru in aliquo facit
ptractu conscribi siue inseri.

Ea noscitur

In ecclā collegiata in q̄ h3 alia ecclā
p̄ntare p̄ntabit p̄lat⁹ de psensu ca-
pituli vel maioris ptis nisi de psuetu-
dine vel p̄uilegio p̄petat sibi soli. **Nō**
g. l. p̄n. q̄ dicit q̄ quis potest p̄ literas
p̄sentare.

Cum ap. se.

Rē ecclēsiasticā detētā a laico potest
ep̄s sine psensu capituli ad ecclā ad
quā nō p̄tinet reuocare licz res ecclē
nō posset alienare sine capituli volū-
tate. **Nota** g. que dicit in fine sui vni-
casū in quo licet ep̄o alienare z remit-
tit ad alios.

Tua nuper

Nō pt ep̄s sine psensu capituli etiam
religiosis ecclās cōferre i quib⁹ etiam
ius obtinent prōnat⁹. **Nō** gl. q̄ tāgit
qualiter tractat⁹ dnt fieri i alienatōe
rei ecclēsiastice. **Item** g. tāgit q̄n alie-
natio dicitur p̄petua zc. **Itē** dicit q̄
ecclēsia non morit̄.

Pastoralis officii

Ep̄s parochiales ecclās vel obuē-
tōes earū etiā cū psensu prōni sine cō-
sensu capituli sui mōasterio p̄ferre nō
pt. **Nota** g. q̄ dicit q̄ dionisius papa
diuisit parochias z cymiteria z statu-
it cetera. **Itē** dicit q̄d semel a iure ē cō-
cessum zc.

Et si membra

Ad cōcilia p̄uincialia vocari debent
z admitti cathedraliū ecclēsiarū ca-
pitula. **Nota** gl. q̄ dicit q̄d oēs tāgit
ab oibus p̄probari d3. **Item** g. ponit
casus q̄n laici p̄nt interesse cōcilijs p̄-
uincialibus.

Titulus de his que fiunt a ma-
iori parte capituli

Cum in cunctis

Ordinatio maioris partis capituli
per appellationem z contradicōem
minoris nil rationale opponētis
et probantis impediri nō debz. **No-**
ta textum q̄ non sunt iuramenta sed
potius periuria sunt dicenda q̄ ptra-
scōz patrū decreta veniūt siue etiam
utilitatē ecclēsiasticā. **Nota** g. q̄ dicit
q̄ nō semp stat maiorī ptī nec plura-
litate. et dicitur maior pars que ma-
iori nititur rōnī z pietati z p̄sumit p̄
pluralitate nisi p̄trariū p̄betur. **Item**

De rebus eccle. nō alienādis i āti.

capitulum potest facere statuta

Quesinit
Canonici nō interdicit ecclesiam et hoc facere dicit ep̄s cū suo capitulo **N**ō tex. q̄ dicit q̄ pctā suos auctores tenere dnt et q̄ pena vlteri' p̄trahēda nō sit q̄ delictū fuerit in excedēte re/pertuz. cū alibi habeēt. pene suos dnt tenere actores **I**te dicit q̄ p̄pter delictū alicui' p̄sone ecclā interdici nō dicit **I**tem iustus perit pro impio

Ex ore sedentis
Lōis ordinatio ecclē p̄ cōtradictōez et appellatōem ei' cui' nō interest impediri nō dicit **N**ota tex. q̄ dicit q̄ inueitura q̄q̄ sit p̄ anulū **I**te dicit tex. q̄ faciēs alteri reuerentiā vt prela to suo fateē eū plātū suū et iuri qd̄ habere p̄tendit videt̄ renūciare. **N**ota glo. que expedit se d̄ tacito consensu

Ex parte tua
Prelatus cū maiori pte capituli contradicente minori statuere potest q̄ ad necessariā rep̄atōem fabrīce q̄libz canonicis cōferre teneat **N**ota glo. q̄ dicit quis dicit dare ad fabricā **I**tez valet sentētia plurimozū qz euīdēs ē illos rōe iuuari. et alle. concor.

Titulus ut ecclesiastica beneficia sine diminutōne cōferatur

Et nostrum
Occulta collatō bñficij licet sit suspecta. tñ valet dūmō alias facta legitie p̄probeēt **E**t nō istū tex. q̄ ē multū notabilis **I**te dicit q̄ explorati iuris ē q̄ actore nō p̄bāte re' absoluit. **I**tez dicit q̄ papa de occultis nō p̄t diuinare **I**te q̄ occulta suspitōne non caret **N**ō g. hui' .c. et tene eā menti que

dicit an q̄s possit p̄dēnari sine accusatore **I**te an actore nihil p̄bāte reus debeat absolui et an hoc sit regulare et in q̄bus casib' fallit et i quibus nō **I**te dicit q̄ allegās cōtraria nō ē audiend'. **I**te. gl. tangit de errore quī scz q̄s potest se p̄bare errasse.

Titulus de rebus ecclesie alienādis vel non

Non licet
Prelat' nō p̄t dare bona vni' ecclesie alteri nec sine cōsensu ambarū res ad vtrāsq̄ p̄tinetes inuicē p̄mutare. **U**l. de g. q̄ ar. et dicit q̄ p̄missa fieri p̄nt p̄ prelaturā subsistente causa

Qui res ecclesie
Laici non possunt res ecclesie donare. et q̄ ab eis recipiunt excōdicantur et p̄dunt omnia que alias ab ecclā legitime obtinebant **E**t g. dicit quonīsq̄ satisfaciunt et alle. concor.

Consensus
Rector ecclē q̄ dat ecclē rez duple estio matōis seruū ecclē manumittere p̄t. ip̄e tñ manumissus et posteri ei' erūt sub p̄dōcinio ecclē **N**ō g. q̄ dicit bene meritos posse manumitti

Episcopi q̄
Si prelatus nihil dat ecclē et seruū ecclē manumittit et in manmissio non tenet **N**ota tex. qui dicit impius esse vt qui res suas ecclē non cōtulerit dānum ipsi ecclē inferat et alle.

Nulli liceat
Res ecclesie alienare non licet vel alienari non debent. **N**ota glo. que ponit drām inter pignus et hypothecā **I**te nota tex. et glo. que dicūt quāta

Liber tertius

ptinet i se hoc vbu alienare Itē nō g.
q̄ poit dīz in feudū z emphyteosim

Si quis presbyterorum

Alienatō scā de reb' ecclē non tenet z
alienātes nisi rē restituāt excōicātur.
z qlibet cleric' de ecclā p̄t p̄tradīcē et
rē cū fructib' repetere Nota gl. q̄ arg
guit an subscribēs se alicui cōtractui
noīe alieno videt̄ consentire

Ad aures

Terra ecclē infertil' dari p̄t in emphy
teosim ei cui' studio reducit ad cultu
rā Nō g. q̄ dicit q̄ melioratō coloni
facit q̄ expelli nō dīz qz diligētia sua
nō dīz sibi esse damnosa

Et super aliqua

Qui iuravit nō alienare illa q̄ sunt d
mēsa ea de qb' dubitat̄ an sūt de mē
sa alienare nō debet Scdo dicit. poss
sessiones min' viles p̄ vtilib' de con
sensu capituli sui p̄t ep̄s p̄mutare Nō
g. q̄ dicit q̄ quilibet ep̄s q̄ immedia
te dño pape subest z pape iurat Idē
furentū prestāt alij ep̄i suis metro
politans

Ad audientiam

Canonic' p̄dīz ecclē p̄petuo locare
nō p̄t. Nō gl. q̄ querit̄ hoc casu an ne
p̄ductores habeat̄ eadē p̄tra loca
tores ad pecuniā repetēdā et g. soluit

Possessiones

Prelat' possessiones ad mensā suā v̄
capituli p̄tinere nō dīz. nec
dīz ecclās i qb' monachi ministrare cō
sueverūt clericis laicis assignare.
Nō g. q̄ dicit q̄ p̄tra loc' ē fact' res
ligiosus ampli' ad seculares vsus rei
dire nō dīz. et alle. g. p̄cor. alibi. qd̄ se
mel deo dedicatū ē amplius ad p̄ba
nos vsus rē.

Ad nrām

Ecclā restituit̄ p̄tra cōtractū in q̄ fuit
enormiter lesa. Nō gl. i p̄n. q̄ dicit q̄
pluralis locutio dnoꝝ numero p̄ten
ta ē Itē dicit g. q̄ p̄ leui dāno nō da
tur restitutō Itē dicit q̄ nemo p̄p̄is
stipēdijs tenet̄ militare et pro labore
quis mercedem recipere dīz

Cum laicis

Alienatōes facte d̄ feudis vel alijs re
bus ecclasticis nō tenet̄ q̄q̄ p̄ cōstitu
tōes laicoꝝ approbent̄ Nō g. q̄ dicit
q̄ laici p̄ncipes p̄nt dare ecclesijs p̄
uilegium. et alle.

Titulus de rebus ecclesie non alie. li. vi.

Budum

Perpetua alienatio facta d̄ reb' ecclē
vacātis et nō p̄cedēte tractatu z sine
iusta cā nō valz Nō g. q̄ q̄rit an hoc
casu valet singulorū p̄sentus an om̄s
debeat̄ simul p̄sentire Itē notat glo.
singulariter dīz inter decretū aucto
ritatē z p̄sentum siue collaudatōem z
alle. ad hoc iura

Hoc consultissimo

Ista decretalis i p̄mo p̄hibet submis
sionē ecclesiarū z honorū suorū imo
bilīū vel iurū fieri laicis absq̄ cōsen
su capituli z licentia pape Scdo casu
sat p̄tract' quacūq̄ firmitate vallatos
contra hoc de cetero faciendos. Ter
tio punit p̄latos p̄tra faciētes et cler
icos nō cōtradīcētes et laicos q̄ ip̄os
p̄latos ad hoc p̄pulerūt vel p̄pellent
Quarto p̄cipit laicos p̄ tales p̄tra
eo casu quo valent ultra debitū non
vsurpare z penam apponit

Titulus de rebus ecclesie non alie. in cle.

De rebus eccle. nō alienādīs i cle.

Monasterium

Religiosus q̄ concedit alicui ad vitā vel ad certum tempus iura reddīt? vel possessiones administratiōis cui p̄est suspensus ē ab officio nisi duo concurrant scz conuentus si conuentum habet et si non habet prelatus cōsensus **Nota glo.** que dicit d̄ obediētarijs q̄ faciūt hos contractus

Si vna ecclesia

Ep̄s suo capitulo p̄sentiēte p̄t vnā ecclesiā alteri vnire rectore vel defēsores si vacauerit ad hoc nō vocato s̄ mē se sue vel capituli etiā capitulo cōsentiēte eccliam vnire nō p̄t etiam cōtraria consuetudine non obstante

Titulus de precariis

Precarie

Precarie fin auctoritatez et antiquā consuetudinē de quinquēnio i quinquēniū renouentur. **Nota gl.** que dicit q̄ precariū est quod precib⁹ petenti vtendū conceditur tādū q̄ diuis qui cōcessit patitur et alle. ff. eo. ti. l. i. et infra eo. c. fi.

De precariis

Renocat successor p̄carīā p̄ rectores ecclē irrationalitē factā **Nō g.** q̄ dicit q̄ vbi p̄tract⁹ nō valet nec valet p̄ca illi appōsita. **Itē** q̄ successor p̄t renouare q̄s p̄decessor illicite fecit

Precarium

Concessio p̄carij extinguitur ad voluntatem cōcedētis vel sibi succedētis. p̄carie aut p̄fessio nō **Nō g.** q̄ dicit q̄liter differūt comodātū et precariū **Itē** etiā q̄liter p̄carīū. p̄carīa et p̄carīū **Itē** nota g. q̄ tā ille q̄ rogat p̄ca

riū q̄ ille q̄ dat v̄l concedit vt vterq̄ possidet et c.

Titulus de comodato

Cum grā

Ista decretalis dicit quomodo et q̄ et qualiter et de quo comodarius teneatur et q̄ comodatus intēpestiue nō reuocatur **Nota tex.** qui dicit de leui et leuissima culpa et de mora et de hac quid sit et quot modis cōtrahatur vi. per abb. hic. **Itē** dicit tex. in fine q̄ hos beneficijs non oportet at decipi sed inuari **Vide glo.** que dicit quid sit comodatum

Titulus de deposito

Gravis

Ex deposito facto apud clericum ecclesie nō tenet ecclesia nisi fuerit i vtilitatem eius versum. **Nota g.** que dicit q̄ suspecti torquendi sunt

Bona fides

Ista decretalis est gregorij et primo die ad quid depositarius teneatur. Secundo dicit quomodo depositū reperatur **Nota gl.** que dicit q̄ depositarius non debet minorem diligentiam sine respectum habere ad rē depositam q̄ ad propriam rem **Itē** dicit glo. q̄ contract⁹ ex p̄uentōe legem recipiūt et seruari d̄nt nisi reprobati fuerint a iure **Itē** res deposita nō deterior debet reddi alias reddita nō videtur **Itē** qui requisitus et condēnatus depositus nō restituit infamis efficitur **Itē** q̄ contra depositū non

Liber tertius

admittit sp̄elatio nec etiā depositus
deposito p̄pensat. Itē q̄ etiā p̄doni
restituēdū ē depositū. 7 si dñs simul
cū fure petat depositū dño restituī d̄z
de eq̄tate Itē q̄re p̄tract̄ dicitur bo
ne fidei et stricti iuris dixi s̄ de exce
ptōib⁹ in.c. Cū venerabil⁹ Itē dic̄ g.
q̄ p̄p̄elatio fit in pecunia 7 i p̄dere 7
i quātitate 7 nō i sp̄eb⁹ ad pecuniaz.
Item dicit q̄ absurdū ē diminutōez
rerū fieri propter pecuniam.

Titulus de emptōne et vendi.

Placuit

Psbi plebes suas amouere dñt vt 7
ip̄i hospitales sint vt cari⁹ nō v̄dāt
tr̄asētib⁹ q̄z i mercato v̄dē p̄nt Nō
g. que dicit q̄ ad hoc etiam possunt
p̄excōicatōem compelli

Et mensure

Qui iustas mensuras et iusta ponde
ra lucri cā mutare p̄sumpserit xxx. di
es in pane et aqua peniteat. Item di
cit glo. q̄ ad hoc lege Cornelia d̄ fal
larijs puniri debet

Cum dilecti

Nō irritat̄ v̄ditio si velit emptor li
cet min⁹ dimidia iusti p̄cij res sit em
pta Nō g. q̄ dicit q̄ tps v̄ditōis rei
inspiciendū est Itē nota q̄ petit rē ex
vna cā 7 succūbit ex alia cā petere nō
p̄hibet. Itē licitū ē cōtrahētib⁹ se ad
dimidiā iusti p̄cij decipe Item qd̄ sit
dimidiū iusti p̄cij et duplū dimidiij. 7
qd̄ tripli est pulchra gl. in. l. rē mino
ris p̄cij. C. de resc̄. v̄di. Nō g. q̄ dic̄
q̄ sit leuis culpa et q̄ leuissimā. leuis cul
pa est q̄daz mediocris cautela i q̄ q̄s
nō cauet etiā diligens. leuissima ē in
q̄ diligentissimi cauere se non solent.

Peruenit ad nos

Si vir hñs alia bō vñ vxor sibi cōsu
lere p̄t plentiēte vxore rē sibi donatā
p̄pter nuptias v̄diderit 7 p̄ciū i vsuz
vxoris p̄uertit emptorē q̄ rez spatio
xxx. añozū possederit sup̄ illa re vxor
inq̄tare nō p̄t. Vel sic. Si vir rē do
natā p̄pter nuptias vendidit eo mor
tuo vxor emptorē inq̄tare nō p̄t.

Ad nrām

Si emptor q̄ ver⁹ ē creditor restitu
ere cogit̄ rē i veritate ip̄ignoratā sed
fide v̄ditā si satisfactū ē sibi de sorte
fructib⁹ scōputatis. rō habet qz fraus
et dol⁹ nemi patro. ut i tex. Nō non
q̄d̄ sc̄ptū ē s̄ q̄d̄ gestū est inspiciendū.
Itē q̄ cessio simulata p̄sumitur p̄pter
modicum precium

Cum causa

Nō irritat̄ v̄ditō si velit emptor li
cet min⁹ dimidia iusti p̄cij res sit em
pta Nō g. q̄ in cetera dic̄ q̄ indebi
tū solutū p̄p̄ tr̄asactōz nō r̄petit. 7 all

Si venditori

Ista decre. poit tres casus i q̄b⁹ re eul
cta v̄ditōr emptori de euictōe nō te
net̄ p̄rim⁹ ē si emptor p⁹ iudiciū cō
tra eū inceptū v̄ditōri nō intimaue
Secūdo si ptumacit̄ se emptor a iud
cio absentauit. Tertius si p̄ iniuriam
iudicis sn̄a fuerit p̄tra emptorē lata

Titulus de locato et cōducto.

Ex rescripto

Nō d̄z tractari d̄ p̄ducēdo nisi d̄ vo
lūtate inhabitantiū donec sit tps cō
ductōis elapsū Nō g. q̄ dic̄ q̄ pene et
odia q̄nqz sūt āpliāda p̄tra id qd̄ cō
munit̄ p̄sueuit dici. pene sūt restringē
de x. Itē tāgit g. q̄s sit canō late sn̄e.
Itē tangit q̄l̄tē p̄stitutō d̄z publicari

De rerum permutatōe in anti.

Vestra nobis
Renocat statutū qđ artat rectores z
ecclās res suas certis tantūmodo lo-
care psonis **N**ota gl. que dicit qđ nō
ē contra ius qđ fructus decimarū ad
tempus locētur licet ius decimarum
vendī vel locari non p̄t. z.

Propter
Propter sterilitatē vno anno contin-
gentem sit remissio pensionis p rata
fructuum illo āno collectorū nisi illa
sterilitas cū ybertate p̄cedentis vel se-
quentis anni posset compensari **N**ō
gl. que dicit de quo colono istud. c.
intelligitur. **I**tem qđ ecclā modicū dam-
num tolerare dz. et alle g. concor.

Potest
Potest emphiteota suas melioratio-
nes v̄dere nec emptor emere p̄hibe-
tur si emphiteota p̄mit̄ requisit eccle-
siā **I**tem si denunciatiois tpe spatium
duorū mensū lapsū fuerit **I**tem emphi-
teota expelli poterit si a solutioe cano-
nis p̄ biennū etiā nō monit̄ cessauerit
qz dicit tex. qđ hoc casu dies inter-
pellat p̄ hoīe **N**ota gl. qđ dicit z enu-
merat certas psonas que ab emptōe
melioratiois p̄dicte sunt p̄hibite

Titulus de rerū permutatōe
Si princeps
Ecclesia potest res immobiles cum
principe permutare si cā rōnabil̄ id
exposcat et meliora p̄spiciat. **N**ota
gl. que dicit qđ pragma id est qđ cau-
sa. **E**t dicit̄ pragmatica sanctio cōsti-
tutio super aliqua re p̄mulgata z̄

Et commutationes

Commutationes rerum ecclesiarum
que ab antecessore incōsulte facte sūt
potest successor emendare **N**ota glo-
sam que dicit qđ ratōabilis causa de-
bet subesse in commutatione rei ec-
clesiasticę z si ratio non subest tūc di-
citur facta inconsulte

Adancia
Adancia ecclesiastica nisi ad liberta-
tem non convenit permutari. **N**ota
tex. i. fi. qđ dicit qđ illud qđ semel dō cō-
secratum est ad humanos vsus transi-
ferri non dz. et glo. ar. p̄ et contra.

Injustum videtur
Et supra proximo capitulo **N**ō tex.
in fi. qui dicit qđ absurdum est ut ser-
uus discedens ab ecclesiastica digni-
tate humane obnoxius fiat servituti
Nota glo. que disputat an servus fugi-
tius possit distrahi.

Quesitum est
Prebende pacto p̄cedēte p̄mutari
non possunt. potest tamē episcop⁹ ex
causa de loco ad locū p̄mutare p̄so-
nas **N**ota glo. que dicit qđ interdum
valet mutatio loci **I**tem qđ licz quis
rē alienā vendere p̄t et tenet venditō
rē tñ non suam p̄mutare non potest.

Ad questiones
Ecclē iure p̄petatis p̄nt ad invicē p̄-
mutari et possessiones etiā ip̄arū per-
mutari p̄nt et p̄ minus valentibus p̄-
cium suppleri. **N**ota gl. qđ docet qua-
liter sp̄uale pro spirituali z tempora-
le pro temporalī permutatur. **E**t in-
telligas hoc. c. cu3 ecclā possidet ut p̄-
prietas z non vt beneficium vt nota-
tur supra de transac. c. sup eo.

Cum olim
Beneficia sua perdunt qui ea p̄pria

Liber tertius

auctoritate pmutat. Nota gl. que dicitur
spūat an in confessum etiam sunt p
tēs iudicis. Item q. nullus est dñs bñs
ficiorum suorum sed usufructuarius.

Cū vniuersorum

Clerici p se sua bñficia pmutare non
dñt. Vel sic. Clerici p se sua bñficia p
mutates bñficijs suis p uant. nisi per
miam et ob simplicitatē eorū tolerā
tur. Nota tex. qui dicit q. deceptis z
non decipiētib⁹ iura subueniunt.

Exhibita nobis

Spūale cuz t p ali permutari non po
test. Nota gl. in pn. sui que dicit q. d
re spūali potest in arbitros compro
mitti. Item q. arbitrium est nullum
qđ est contra formam iuris pbatum

Titul⁹ de rerū permutatiōe li. vi.

Licet in tua

Nō obstātib⁹ expectatōib⁹ bñficioz
pmutatio fieri p̄t. Nō gl. que dicit in
pncipio q. ille q. expectauit primā va
cantē primā conseq. d. z prebendā hoc
fallit i casibus quos ponit Jo. an. de
preben. in. c. Quia sepe et de conces. p
ben. in. c. Soli. Item nota glo. q. vide
tur tangere q. in pmutationibus req̄
ratur cōsensu collatorū z g. remittit

Titul⁹ de rerū permutatiōe i Cle.

De concessione

Si bñficia ex cā pmutatiōis ab aliq̄
bus resignata alijs q̄ ip̄is pmutare
volentib⁹ pferātur nullus hoc volu
mus esse firmitatis et ponit ius no
nū. Nō g. q. inter cetera dicit q. pmu
tare volēs z p̄terea renūciās bñficio
d. z hoc i renūciatiōe exp̄mere scz q. re
nūciat pmutatiōis cā. Et dato q. hoc

non exp̄matur satis tñ est q. cōstet ex
coniecturis vel prius actis

Titul⁹ de feudis

Infirmatione

Si ecclā a suo vasallo recipit feudū
in pignus abstinēdo ab eius seruitio
non tenet fructus computare in for
tem. Notant hic doctores q. res ali
cui propria potest sibi impignorari

Ex parte

Istud. c. poit tres casus i qb⁹ nō ob
stātē iuramēto de nō infundando p̄
ep̄s antiquū feudū ad ecclā reuersū
nouo vasallo pcedē. Prim⁹ est qñ va
sallus mortu⁹ ē. Secūd⁹ si vasall⁹ feu
dū alienet. Tertio qñ feudū facili⁹ re
cupari nō p̄t. Nota gl. q. in pte t̄agit
an filius teneatur ex delicto patris.
Item quibus modis perdit feudum

Titul⁹ de pignoribus

Nullus

Clericus non d. z rem ecclē absq. iustif
sima necessitate laico vel femine z. in
vadum dare z

Lator presentium

Liber hō p debito nō d. z teneri etiā
si defuerit q. p debito debeat iudici
ri. Vel sic. Liber hō etiā si nō sit soluē
do p debito pecuniario teneri nō d. z
h. d. Nō gl. q. dicit q. pater i necitate
p̄t obligare et etiā vendere filiū. vt ē
tet. i. l. fi. C. d. pa. q. si distrax. Item scd. z
sūmariū pcedit qñ debitor cedit bo
nis. vt. C. q. bo. ce. p̄nt. alias i carcere
destruditur.

Ex presentium

Si rector ecclesie pro suo facto pro
prio rem ecclesie obligat cogitur et
heres rem ecclesie redimere z ecclesie
restituere. Nota glo. que dicit q. non
obligantur nisi ea que q̄s d. reb⁹ suis

De fideiussoribus in anti.

obnoxia facit Item dicit g. q. hoc casu
ē in optione ecclē an vellet alienantes
vel recipientē cōuenire qd ē nōnduz

Illo vos

Si usurari⁹ emit rē eo pacto q post
tps eā restituā venditori recipiendo
aliqd vltra sortē. fructib⁹ tñ in ea cō
putatis in sortē iudicat cōtractus pi
gnoraticius Nota g. q dicit non qd
scriptū ē h qd gestū est inspicit Item
g. declarat qñ emptio vel venditio ē
pditionalis z qñ nō Item q ex quali
tate plone psumitur

Ex literis tue

Agit mulier p dote p̄ra⁹ quēlibz de
tinentē bona mariti. Nota gl. q poit
casus in qb⁹ pstante inrimonio vxoz
petit dotē Item dicit g. q mulier p̄ferē
tibz creditorib⁹ i dote petēda. etiā
q ad illos q hnt tacitas hypothecas

Cum contra

Si creditor vel is q ab eo cām hz re
cipit tot fruct⁹ de pignore q sit satis
factū sorti dz pign⁹ restitui debitori.
Item g. dic illud qd p̄cipi potuit etiā
pputandū fore. Item dicit gl. quando
creditor tenet de pignore

Significante

Si is qui sub pacto legis commissio
rie rē suā impignoraui et iurauit nō
contrauenire et iuste impeditus non
redemerit rem post diē illam redime
re potest Nota glo. que declarat qd
sit pactum legis commissorie. Item gl.
tangit quando factum nuncij vel p
curatoris nocet dño et dicit qñ dñs
putat nuncium fidelem tempore inu
sionis non imputatur dño

Constet

Usufructuari⁹ cauet de vtēdo et fruē
do re arbitrio boni viri salua rerum

substantia in bonis immobilib⁹. In
mobilibus vero vsu consūpibilibus
cauet de restituenda re vel estimatōe
vl⁹ restituēdo tārdē finito vsurcū

Titulus de fideiussoribus

Clericus

Clericus fideiussionibus inferniens
ab ecclesia vl⁹ a clericis vel a credito
re abijciatur Nota gl. q exponit in
seruiens et dicit q frequentia designat
Item dicit q cleric⁹ fideiubere non dz

Pervenit ad nos

Compellit debitor seruare fideiusso
rē indemnē etiam p assignatōez pūē
tūū beneficiorū suozum Nota glo. q
arguit nulli debere officium suum ec
damnosum Item dicit qñ vsure z in
teresse sunt petende. Item clericoz
bona etiā reddit⁹ beneficiorū z quo
tidiane distributōes pnt interdici

Constituens

Per districtōem ecclesiasticā compel
litur clericus debitor a fideiussioe li
berare fideiussorem qz creditoribus
molestatur. Nota gl. q tāgit qñ fidei
ussor p̄t agere ad liberatōnem

Quod quibusdam

Si sine licentia prelati et maioris p
ris capituli religiosus fideiusserit aut
mutuū receperit conventus nō tenet
et ipse ponitur nisi mutuum sit ver suz
in vtilitatem ecclesie Nota glosam q
dicit q tempore necessitatis etiā mo
nachus fideiubere potest causa. s. pie
tatis ea enim grā tenet proximo sub
uenire. Item clerici inter se possūt fi
deiubere cū pueniūtur. Nō omittas

Libertus tertius

glo. si. q. creditor tenetur probare in utilitatem esse conuersum esse debitorum. r. q. i. s. ius.

Cum pro quo

Si te p aliquo in fideiussore obligasti si diu indebiti solutione cessauerit aut sit dissipare bona sua ceperit aut sit p hoc pdenat' fuisti iure poteris euz puenire ut te a fideiussione debeat liberare. Itē si hoc ab initio secū puenit. et ita in casib' an' solutionem p' agere fideiussor ut liberet. z alle. g. concor.

Titulus de solutionibus

Ad hoc

Sicut filii tenetur soluere debita patris ita prelat' tenetur soluere debita sui predecessoris contracta p utilitate ecclesie. et hoc intellige veruz si filius est heres. Nota glo. que tangit et remittit quando heres tenetur ex delicto defuncti. Itē q' successor ad id tenetur qd' predecessor facere debuit et alle. concor. Itē heres tenet soluere omnia debita defuncti qualiter cū q' contracta ut hic nisi fecerit inuentariū et nisi ex delicto pcedat ut i. g.

Si quorundam

Si prelat' ecciam p alienis debitis obligat suspensus d' ab administratōe tpa lū et spūaliū et eccia nō tenet. Nota h. g. q' dicit q' licet hoc casu redderet eccia indemnitas adhuc. tū iste ē remouendus ab administratōe

Ordardus

Debitor q' nō ē soluēdo excōicāt' qz nō soluit absoluit ab excōicātōe cū cautōe de soluēdo si ad pinguiorez p uenerit fortunā. h. d. Nota gl. q' dicit q' inanis ē actio z. Itē q' impossibilitū nulla est obligatō. Itē q' in cessio

ne bonorum habēda ē ratio ne cedēs egeat qz nō est fraudandus alimētis quotidianis

Is qui conqueritur

Qui conqueritur indebitā pecuniā se soluisse pbare tenet q' indebite sit soluta nisi aduersarius eius solutōez inficians de contrario conuincatur. tunc em' ei diffictē on' incūbit pbare qd' debitū recepisset z. Et de debito multiplici vi. hic optime per g. et planissime p abb.

Titulus de donationibus

Prudentes

Mobilitas hāc sibi legē ponit ut extimet se debere qd' spōte tribuit et nisi in beneficijs suis creuerit nihil se pstitisse putet. Nota g. que dicit q' beatius est dare q' accipere. Item dicit. hilarē datorē diligit dñs. et alle. Refert etiam quatuor versus martial' a

Fraternitatem

Non valet donatō quā facit prelat' inconsulto capitulo z in damniū eccie. Nō ter. q' dicit q' prelati sūt procuratores rerū ecciaz et debēt cōditōes eorū facere meliores et non deteriores. Nō g. que dicit q' prelat' si consuetudo est potest modicum dare

Ceterū si

Prelat' modicam rem eccie donare potest ubi habet hoc consuetudo. Nota q' consuetudo dat iurisdictionē et liberiorē cōfert administratōez. Et semper respiciendum est ne eccia enormiter ledatur

Consultationibus

200
Glo. si. q. creditor tenetur probare in utilitatem esse conuersum esse debitorum. r. q. i. s. ius.
Cum pro quo
Si te p aliquo in fideiussore obligasti si diu indebiti solutione cessauerit aut sit dissipare bona sua ceperit aut sit p hoc pdenat' fuisti iure poteris euz puenire ut te a fideiussione debeat liberare. Itē si hoc ab initio secū puenit. et ita in casib' an' solutionem p' agere fideiussor ut liberet. z alle. g. concor.
Titulus de solutionibus
Ad hoc
Sicut filii tenetur soluere debita patris ita prelat' tenetur soluere debita sui predecessoris contracta p utilitate ecclesie. et hoc intellige veruz si filius est heres. Nota glo. que tangit et remittit quando heres tenetur ex delicto defuncti. Itē q' successor ad id tenetur qd' predecessor facere debuit et alle. concor. Itē heres tenet soluere omnia debita defuncti qualiter cū q' contracta ut hic nisi fecerit inuentariū et nisi ex delicto pcedat ut i. g.
Si quorundam
Si prelat' ecciam p alienis debitis obligat suspensus d' ab administratōe tpa lū et spūaliū et eccia nō tenet. Nota h. g. q' dicit q' licet hoc casu redderet eccia indemnitas adhuc. tū iste ē remouendus ab administratōe
Ordardus
Debitor q' nō ē soluēdo excōicāt' qz nō soluit absoluit ab excōicātōe cū cautōe de soluēdo si ad pinguiorez p uenerit fortunā. h. d. Nota gl. q' dicit q' inanis ē actio z. Itē q' impossibilitū nulla est obligatō. Itē q' in cessio
Titulus de donationibus
Prudentes
Mobilitas hāc sibi legē ponit ut extimet se debere qd' spōte tribuit et nisi in beneficijs suis creuerit nihil se pstitisse putet. Nota g. que dicit q' beatius est dare q' accipere. Item dicit. hilarē datorē diligit dñs. et alle. Refert etiam quatuor versus martial' a
Fraternitatem
Non valet donatō quā facit prelat' inconsulto capitulo z in damniū eccie. Nō ter. q' dicit q' prelati sūt procuratores rerū ecciaz et debēt cōditōes eorū facere meliores et non deteriores. Nō g. que dicit q' prelat' si consuetudo est potest modicum dare
Ceterū si
Prelat' modicam rem eccie donare potest ubi habet hoc consuetudo. Nota q' consuetudo dat iurisdictionē et liberiorē cōfert administratōez. Et semper respiciendum est ne eccia enormiter ledatur
Consultationibus

De peculio clericorum

Ecclēsia nō vacans in bñficiū pferri nō p̄t sed in p̄rietatē p̄t d̄ licētia ep̄i sine p̄iudicō p̄lati. Nota g. q̄ dicit q̄ nemo sine culpa ē p̄uand⁹ siue spoliā dus beneficio suo

¶ Per ruzas

Non obstāte iuramento de nō infeudando de nouo p̄lat⁹ p̄t integrare feudū si appeat vasallū in mēsurā de ceptū. Nota gl. q̄ dicit q̄ papa q̄nq̄ cōcedit p̄uilegiū ob grām p̄stiti obse qui. Itē q̄n q̄s decipiē in quantitate rei agere potest ad supplementum

¶ Cum dilecti

In donationibus latissima est interpretatio faciēda. Nota tex. in si. qui dicit q̄ in contradib⁹ plena et ī testamētis plenior. in beneficijs quoq̄ plenissima est interpretatio adhibēda. Itē g. notat que veniūt in donatōe possessionis vacantis

¶ Pastoralis

Si ep̄s in ecclesia quā de consensu capituli pio loco cōcessit p̄cipiebat certos redditus illos donasse videt̄ aliter id est si ep̄iscopus nihil p̄cipiebat omnes redditus ecclesie preter cathedralicū cedunt pio loco et si ep̄s concessit d̄ consensu patroni intelligitur patron⁹ donasse ius patronat⁹. h. d. Nota glo. que dicit q̄ aliud est contrahere societatem simpliciter et aliō oim bonorum

¶ Inter dilectos

Posunt hospitalarij in suū p̄iudiciū tantū se et domū suāz alteri religiose domui subijcere vel donare. Nota textū q̄ dicit de illo q̄ allegat p̄riā suā turpitudinē. Itē q̄ deceptis et nō deceptorib⁹ iura subueniunt. Itē q̄ res inter alios acta zc. Itē notat gl. q̄ ex

communicatus donare potest

¶ Apostolice sedis

Donatio quinquagesime vel centesimē quā facit ep̄s cū graui detrimento ecclesie sue p̄t legitime reuocari nec potest vltra quinquagesimā vel centesimā p̄ferre etiā cessante lesione ecclē sine auctoritate superioris. Nota gl. q̄ dicit q̄ aliqua sunt que meli⁹ ī intellectu p̄t p̄cipi q̄ loquēdo exprimi

¶ Propter eius

Istud capitulum ponit quatuor causas propter quos donatō reuocatur. Primo propter infectōem manuum violentarū. Secūdo p̄pter atroces iniurias. Tercio p̄pter damnū datū in rebus donatoris. Itē p̄pter piculū vite. Predicta tū non extendunt ad donatoris heredes scz reuocare donatōes si hoc ī vita sua tacuit. Nō gl. valde notabilem q̄n donatio reuocaf̄ et q̄n nō. Itē dicit de filio cui mater donauit. Itē dicit q̄ feloniam cōmissa p̄ patrem non imputaf̄ filio

Titulus de peculio clericorū.

¶ Inuestigandum

Questita per prelatus qui tempore p̄motionis patrimonium non habet questita p̄sumuntur de bonis ecclesie. Nota glosam que dicit q̄ contra istam p̄sumptionem admittitur p̄batio. Item doc. dicunt hic aliqui et faciunt argumentum de vxore z marito et ecclā et prelato

¶ Presbyter

Presbyter instrumenta emptōnū de bonis ecclesie sue conficere d̄z nomine ecclesie. Nota hic q̄ doc. dicūt super

Libertus tertius

isto capitulo q̄ in dubio standum ē
narratōi instrumenti ⁊ presumitur p̄
illo q̄ noīatur in instrumento

¶ Et unusquisq̄

Questia a p̄bro post p̄motōem que
fita p̄sumūt de bonis ecclē Nota g. q̄
arguit q̄ ego teneor tibi restituē q̄d
occasione rei tue ad me puenit ar. c.
Ad nostrā. de iureiurando

¶ Inquirendū est

Questia de bonis ecclē ad nomē ecclē
scribi dñt. Ad h̄ doc. q̄ colligūt tres
casus in qb̄ emptū cuz pecunia alio
rū nō ē emētis s; eius cui ē pecunia.

¶ Si quis sane

Res ecclē ad culturam p̄ prelatum re
ducte non efficiuntur proprie ipsius
prelati sed ad vitā eas tenere potest
Nota glo. que disputat an clerici bñ
ficiati sint usufructuarij vel vsuarij.
Item dicit q̄s dicatur p̄heres

¶ Titulus de testamentis

¶ Quorundam

Eps testari p̄t de p̄rijs et nō d̄ reb̄
ecclē Nota q̄ testamentum ē testatio
mentis q̄ disponit aliquis de reb̄s
suis q̄d fieri velit post decessū Item dī
cīt q̄ as diuidit̄ in xij. vncias ⁊ as d̄r
tota hereditas

¶ Quia ingredientibus

Testamentū prelati religiosi nō valz
etiā si de consuetudine adiungetur.
Nota glo. que dicit quid sit legatus
Item dicit glo. nō q̄d fit sed q̄d fieri
debet est considerandū Item dicit q̄
votum non tollitur p̄scriptōe Item
mulier non recipit ordines

¶ Nos quidem

Propter negligentiam heredis epi
scopus exequitur p̄sam testatoris vo
luntatem. Notant hīc doc. et ter. q̄
episcopus non potest mutare volun
tatē testatoris deputatā ad certū vsū
et est textus in Cle. Quia contingit
de religi. do.

¶ Judicante

Debetur legatum nudis verbis reli
ctum a testatore. ⁊ dicit glo. q̄ tale le
gatū etiā valet fm leges. Item dicit g.
hec q̄ ex nudis verbis etiā q̄s obli
gatur. Item glo. tangit q̄d faciendum
fit q̄n legatum est dubiosum super re
legata

¶ Filius noster

Non debet legatū cū testator rez nō
suā sed ecclesie legat alteri ecclē. No
ta gl. q̄ dicit q̄ si q̄s scienter legat rez
alienā tūc heres tenetur rem redime
re vel legatario precium dare.

¶ Si heredes

Si heres iussa testatoris nō impleu
rit ab episcopo loci ad implēdū illa
compellitur. Nota glo. que dicit q̄
infra annum adimplere debet. Item
dicit q̄ testamenti defensio et execu
tio pertinet ad ep̄m

¶ Cum in officiis

De bonis p̄ ecclesiam adq̄sitis clerici
testari non p̄nt Nota gl. q̄ dicit q̄
donatarius donatori naturaliter est
obligat⁹ ad antidota id ē ad similia.
Item dicit q̄ qcq̄d adq̄rit clericus z.

¶ Ad hec presentibus

Moderatam elemosinam d̄ bonis p̄
ecclesiaz adq̄sitis clerici facere pos
sunt sed testari de eis non possūt. Ex
isto capitulo arguunt docto. q̄ quis
potest dare in vita de quo nō potest

De testamentis in antiquis.

disponere post mortem

Quia nos

De bonis proprijs vel adquisitis in
tuitu persone clericus testari potest.
sed de rebus ecclesie testari nō potest

Nota q̄ clerici in rebus ecclesie soluz
vsum habent et debet esse cōtenti vi
du et vestitu zc.

Cum esses

Valet testamentum quod parochia
nus facit coraz presbitero suo ⁊ duo
bus testibus. nec valet contraria cō
suetudo **Nota** tex. qui dicit q̄ in ore
duorum vel trium testium stat omne
verbum **Nota** glo. que t̄ḡit an mi
lier hoc casu potest esse testis et vides
tur q̄ non **Et** intelligas hoc. c. loqui
in reb⁹ que ecclē vel ad pias cās relin
quuntur. non aut generaliter vt leges
corumpat. qz hoc nō ē verisimile ar.
l. si quando. **C. de inof. testa.** nec forte
eiam possz hoc papa facere vt i glo
sa allegatur.

Relatum est

Valet testamentū ad pias causas co
ram duobus testibus factū **Ad** glo.
que ex hoc capitulo arguit q̄ cause
vltimarum voluntatum defunctorū
spectant ad forum ecclesiasticū quod
verum dicit quo ad pias causas.

Relatum est

De proprijs testari potest clericus in
adquisitis per ecclesiam. etiaz si sunt
mobilia succedit ecclesia vl successor
et de illis testari non potest. **Tamen**
potest ex illis aliquid seruitozib⁹ da
re. **Si** vero cleric⁹ plures habuit ec
clesias fiet diuisio inter illas

Cum sibi

Alteri⁹ arbitrio potest committi tes
tamenti factio **Nota** gl. que dicit q̄

nullū est testamentū vbi nomen here
dis non exprimit et institutio heredis
totius testamenti est fundamentum.
Itē dicit glo. q̄ etiā nutu fit testamē
tū. **Itē** dicit gl. in si. q̄ heredes incer
ti possūt institui vt instituo heredes
paupes xpi.

Officiū

De relictis ecclesijs episcop⁹ petit p
tem suam licet fuerit sibi aliquod a
testatore relictum nisi eo modo et nō
in fraudem qd̄ ea parte sit cōtētus
relictū sit et legatum agnouit. **Vel** sic
fin ab. **Nisi** aliud a testatore dictum
sit cōs suū recipiendo legatū alijs nō
renunciat. **Nota** ar. qui vnuz recipit
non videt alteri renunciare.

Requisisti

Ista decretalis distinguendo et sub
distinguendo declarat quādo ⁊ qua
liter inter episcopum ⁊ cathedralem
vel aliam ecclesiaz sit diuidendū lega
tum. qd̄ sit vtriqz simul vel alteri tan
tum hoc p̄ summario

Renunciatus

In bonis patris ⁊ matris ⁊ auie ha
bet quis tertīā debita; iure nature q̄
priuari nō potest. **Et** filius rogatus
restituere hereditate; detrahit debi
tam iure nature ⁊ quartam trebellia
nicam i qua computat fructus post
litis cōtes. p̄cepti. hoc dicit. **Et** nota
glo. que dicit de quartis et alijs plu
ra notabilia sicut de diuersis substitu
tionibus et similibus

Tua nobis

Episcopus compellit fideicommiss
sarios seu executores testamenti ad
exequendum pias cās seu defunctorū
voluntates etiaz si testator hoc inter
dixisset. **Notant** hic doc. q̄ executor

Liber tertius

nō p̄t alteri p̄mittere vices suas quia p̄mittit̄ industrie p̄soē hoc verū si cōmissio ē generalis sec̄o si ē special̄ zc.

Raynoldus

Fili⁹ rogat̄ de hereditate pat̄na restitueda detrahāt tertiā debitā iure natura z q̄rtā trebellianicā i q̄b⁹ p̄t legata relinq̄re z hēdes institue et penas appone. **N**ō h̄ g. q̄ etiā sūt notabiles.

Joannes clericus

Executor fideicommissari⁹ q̄ suscipit officium p̄ diocesanuz illius exeq̄ illud cōpellitur. **N**ota gl̄. que inter cetera dicit mandatum suscipere nes ino cogit̄. susceptū tñ necesse ē implē

De his que

Ista decretalis specificat quedā legata de quib⁹ nō soluit̄ canonica portio ep̄o vel ecclē parochiali nisi hoc fiat in fraudē. **N**ota gl̄. que dicit q̄ canonica portio diuersimode deducit̄ fm̄ vārias cōsuetudines locorū. **I**te dicit̄ quō fraus v̄z p̄bari.

Titulus de testamentis li. vi.

Si pater

In fideicommissarijs substitutōib⁹ locū h̄z quartariū deductio in directis nō z substitutōes interpretari debent̄ directas dūmodo pueniāt v̄bis et p̄sonis institutis. **N**otat g. de paup̄ib⁹ consanguineis an sūt preferendi.

Religiosus

Religiosus nō p̄t eē executor nisi habita licētia a suo sup̄iore. **I**te vn⁹ executor ex plurib⁹ p̄t exequi testamētū si alij noluerit̄. aut nō potuerit̄ interesse nisi aliud appuerit̄ fuisse de mēte testatoris q̄ tūc sec̄o. **N**ota g. q̄ dicit̄

ter. loquit̄ indistincte. ergo intelligit̄ de quolibet religioso siue sit regularis siue mendicans

Titulus de testamentis in cle

Religiosis

Ordinarius loci rōnem erigit a religiosis etiā exemptis de testamētōrū executōib⁹ quas gesserūt. et si contra hoc deliquerit̄ illos punit̄. **V**ide gl̄. q̄ inter cetera videt̄ querere an testator p̄t executor ē sūū liberare q̄ nō tenetur reddere rōem de executōe sua.

Titulus de successiombus ab intestato

Sed hoc

Ecclā succedit clerico etiā i boīs primonialib⁹ z alijs intustu p̄sone adq̄sitis si v̄ eis i vita nō disposuerit̄ z alios hēdes ab intestato veniētes post se non reliquerit̄

Sancto concil.

Si cleric⁹ decedat intestat⁹ peculium eius diuidit̄ i q̄tuor p̄tes quarū vna ep̄o. altera ecclē. tertia paup̄ib⁹. q̄rta pentibus si idonei et capaces sūt dīstribuat̄. **N**ota g. que docet qd̄ facit̄ dū sit qm̄ dubitat̄ an clericus habuit bona p̄pria zc. **I**te dicit̄ q̄ nullus heres nobis primior ē q̄ q̄ nos dño locauit̄. et alle. c. p̄sbi de pe.

Tam dilectus

Rector ecclesie dicitur intestat⁹ si nihil fecit̄ testamētū vel fecit̄ sed furiosus et tali succedit̄ ecclesia si nō habz consanguineos. secus autē si apparet̄

De sepulturis in anti.

illuz fu iste monachū vel sana mente
test arū. h. d. fm Jo. an. Nō ter. q. vi
detur tangē de dicto vni^o testis 7 d
pfeione facta extrajudicialitē qntoz
illa valz. 7 g. etiā tangit super verbo
pfitentē itē notat glo. de furioso 2c.
Item querit g. quid de illo qui sana
mente dedit sua ecclē 2c. 7 postea sine
reuoacatione in infirmitate sua inci
dit in frenesim.

¶ De sepulturis

¶ Nos instituta.

Decedens intestatus 7 qui nō elegit
sepulturā cū suis maiorib⁹ id est in
sepulcrū suoz parentū sepeliri d3. ec
clesia tñ parochialis habebit cano
nicam portionē ei⁹ qd reliquit ecclē
sepulture. h. di. nota ter. q. socij tribu
lationū erunt 7 socij consolationuz.
Item dicit ter. ne transgrediariis ter
minos antiquos quos posuerūt pa
tres tui

¶ Relatum

Qui convertitur ad monasteriū siue
in vita siue in morte medietatez reli
ctorū p anima sua ecclē parochiali
quā dimittit p dūidere d3. Nō glo.
que dicit q. super predicta medietate
statur p̄suetudini. 7 all.

¶ Fraternitatem

In sepulcro parentum suoz d3 qui
libz tumulari. et si contraxerit est re
stitutio faciēda. Nō gl. que querit
anne tātum valz oīo generalis sicut
spēalis. Item gl. ponit versus adissa
frequens sancto q3 preces ieiunia sa
cra. Defunctis p̄sunt pdest elemosy
na recta. Item min⁹ legitima volun
tas defuncti non valz

¶ De his

Si quis in egritudine i q̄ decedit se
et sua monasterio p̄tulit 7 ibidez se

pulturaz suā eligit parochialis ecclā
decedentis habebit portionem suā.
secus si in sanitate hoc fecerit

¶ Ex parte.

Qui sepelit parochianū alteri⁹ inu
ste ipm tenetur restituere cuz omib⁹
ei⁹ occasione pceptis. Nō g. que tan
git qualiter faciēdū sit cū minor eli
git sepulturā 7 qñ quis dolo ad eli
gendū inducitur

¶ Cum liberū sit

Rapiens corp⁹ alicui⁹ 7 ad eccliam
suam sepeliens iniuste. ipm cū emoli
mentis inde receptis restituere tene
tur. Nota g. que tangit qua actione
hoc casu agendū est sez conditiōe ex
hoc canone.

¶ De vxore.

Potest vxor sicut vir eligere sepul
turam. pater p̄t filios minores sepe
lire quo vult si hoc habeat consuetu
do. Nō g. que dicit q. pater p̄t filio
facere testamētū si sibij p̄i p̄s faciat
testamētū. nā testamētū filij est seq̄
la testamētū sui patris 2c. 7 all. Insti.
de pupill. substi. s. ergo 2c.

¶ Cum super

Eligens sepulturā extra ecclias suaz
parochiale d3 ei q̄rtā portionem te
stamenti sui relinque. Nōt gl. q. mo
nasteria dicuntur magis religiosa q̄
ecclē parochiales siue cathedrales.

¶ Certificari

Parochiali ecclē fm regionis p̄sue
tudinē ē canonica portio exhibēda
Nō ter. dicentes q. vnaqueq; regio
suo sensu abundat. Nota g. que que
rit qd sit faciēdū si dubitatur de cō
suetudine et varie in vicinio sunt cō
suetudines tunc de minori debet in
telligi

¶ In nostra p̄ntia

Libert tertius

Cum parochianus eligit alibi sepeliri de legatis ab eo factis h3 canonicam portionem ecclesiam parochialis sed si non elegerit et alibi sepultus fuerit totum habet. **Nō** glo. que dicit quoniam tractus futuri temporis spectat ad iudicem .item an dolus rescindat contractum in spiritualibus quod est contra id quod est supra. quod metus causa. c. dilecti filij. ubi de hoc

Ex parte parentum

Qui casu moriuntur in cimiterio sepeliri debent. **Nō** g. q. dicit .illi qui sponte se precipitant apud ecclesiam sepelendi non sunt. et alii. **Nō** casus in quibus fallit regula quibus clericis vivis .i. in furibus et latronibus. item in illis qui moriuntur in torneamentis. item in raptoribus. item in his qui seipos interficiunt etc.

Sacris est.

Excōicati in cimiterio sepulci si ossa eorum et cetera pertinent sunt exhumandi **Nō** gl. que dicit quod ratione dubietatis aliquid admittitur quod alias non admittitur filiter et ratione preteritatis. ratione etiam difficultatis separationis. ut in g. alleg.

Abolende

Pro sepultura etiam ecclesie preteriti solvi non debet. **Nō** g. q. dicit quod sepultura dicitur locus sive terra in qua nunquam ullus fuit sepultus et talis locus potest vendi. secus de cimiterio et officio sepulture. laici tamen compelli possunt ut servent laudabiles consuetudines.

Parochiano

Excōicato etiam per manifesta offensa in mortis articulo absoluto ecclesiastica sepultura denegari non debet. et heredes sui ad satisfaciendum pro eo sunt compellendi. **Nō** g. que tra-

ctat quando heres tenetur ex delicto defuncti. **nōt** hic **Abb.** quod heres tenetur hoc casu respondere coram iudice ecclesiastico. quia defunctus ante absolutionem permittit parere mandatis ecclesie antequam fuit in morte absoluitur

De sepulturis. li. vi.

Animarum periculis

Ista decretalis in principio sui prohibet ne quis inducatur aliquo pacto vel iuramento aut promissione ad eligendum sepulturam in certo loco vel quod electus non imutet. quod si secus factum fuerit penitus nullius erit valoris et loquitur universis religiosis et secularibus clericis cuiuscumque status vel conditionis.

Cum quis

Si quis cuius maiores sunt soliti ab antiquo in aliqua ecclesia sepeliri ea dimissa eligit alibi sepulturam canonice portio dimisse non debetur ecclesie. sed illi dicitur in qua ille officia consuevit audire divina et ecclesiastica recipere sacramenta

Is qui habens

Domus domicilium in civitate vel in castro transferens se quocumque ad villam ruralem si non electa sepultura decedat ibidem non in ecclesia dicte ville sed in parochiali sua debet sepeliri ecclesia mulier que plures habuit viros cum ultimo quoniam moritur debet sepeliri. quia illi honorem retinet cum femine radicis virosque conuincant.

Uicq; pater.

Pater minores filios ubi vult sepelire non potest ubi contraria est consuetudo

De sepulturis in anti. et cle.

sed sūt cū suis maiorib⁹ vel in paro-
chiali ecclia sepeliendi. Et licz filius
familias p̄ter consensum patris pos-
set eligere sepulturaz. tñ legare nihil
p̄t si peculium non habet

Religiosi.

Religiosi apud sua monasteria si ad
ea p̄mode venire p̄nt sepeliri debent
z sepulturā (cū velle z nolle nō hñt)
eligere non p̄nt. Nō gl. que dicit q̄
cā p̄moditatis z etiā quicq̄ cā icōmo-
ditatis aliqua fiunt et aliqua non fi-
unt p̄vout in ter.

Tit. de sepulturis in cle.

Eos qui

Excoīcati sunt etiā exēpti q̄ in casti-
bus non p̄missis defunctos sepeliūt
in cimiterio tpe interdicti vel qui sci-
enter sepeliunt excoīcatos publice
notatim interdictos vel etiā manife-
stos vsurarios. Nō g. notabilem de
publice excoīcato

Dudum.

Ista cle. narrat discordiaz inter p̄di-
catores z minores ac etiā pastores
parochialū eccliarū sup̄ p̄dicatiōib⁹
p̄fessionib⁹ z sepulturis. et q̄ ad titu-
lū hoc dicit predcatores z minores
in locis suis sepeliunt illos libere q̄
hoc elegerint. de funeralibus tñ z q̄
buscūq̄ obventionibus z relictis de
quibus alteri non debetur q̄rtam z
nō vltra solvāt ecclie parochiali par-
tem. Nota g. que ponit versus. Rex
solium. doctor cathedrā. iudexq̄ tri-
bunū. Possidet ac sedez p̄sul. pretor
q̄ curile.

Tit. de parochijs et alienis pa- rochianis.

Si epus

Hic habes qualiter ep̄atus in da-
tur scz qñ ep̄us cū vna parte. id is
incidit in heresim donatistarū. et
alia pars manet z ali⁹ eligitu b̄p̄s
z p̄m⁹ redit ad fidē. z. Vel sico de pa-
noz. Inter ep̄m substitutu ep̄m lz re-
tico z ip̄m ep̄m hereticū reueictm et
ex dispensatione receptuz diu. nra
ep̄atus modo hic exp̄sio.

Ut dominicis

P̄sbyteri parochiales dñicis die-
bus interrogare debent ante missa-
rū solētia an aliquis in sua ecclia sit
de alteri⁹ parochianis z si aliquē in-
uenerint ip̄m abijciant. Item dicit
g. q̄ p̄paratio possessionis non facit
domiciliū.

Nullus epus.

Nullus ep̄us parochianum alteri⁹
iudicare presumat nec etiam ordina-
re. Nota glo. que contra istud argu-
it et opponit de archidiacono. Item
dicit q̄ sententia lata a non suo iudi-
ce non tenet. vide glosam. hoc fallit.

Super eo

Lines distinctus non prescribitur si-
ue sit parochiarum siue diocesis si-
ue prouincie. Nota glosam que di-
cit q̄ illa que religiosis adherent re-
ligiosa sunt. Item dicit q̄ idez iuris
est in minoribus z maioribus z.

Significavit

Translatio domicilij parochianus
eximit a primi iudicis p̄tate. Nota
g. que dicit q̄ ibi dicitur quis habet
domiciliū vbi habitat. Item dicit g.
de decimis p̄dialibus z p̄sonalibus
z videtur p̄cludere q̄ sup̄ prestatio-
nibus decimarum consuetudo mul-
tum est attendenda

Libertus tertius

Tit. de decimis

Decimam

Decime et primitie dari debent. Item exprimit quatuor genera decimarum que ex veteri lege debebantur. h. dicitur. fm. Panoz. Nota g. que arguit p. opinio- nibus magistorum q. eorum opiniones sunt fouende. et dicitur Inno. q. opinio- nibus magistorum non vult derogare

Nouum genus

Clerici a clericis decimas personales non exigunt sed clerici habentes ministri- sterium certorum laborum ab alijs ipsis decimas persolunt. Item dicitur g. q. clerici de suis bonis patrimonialibus decimas soluere debent

Ex multiplici.

Privilegium de decimis non soluendis conditionem precedentem non tollit. Ad g. q. dicitur q. q. simpliciter sit super aliquo re compositio tunc extendit se ad presentia et futura. Item arguitur in quibus rebus nondum habitis potest renunciari.

Commissum nobis

Non est nouale id a quo parochialis ecclesia quicquid utilitatis percipere solent. Ad g. que dicit que dicitur noualia a quibus omnes religiosi sunt exempti sed quorum non extat memoria q. culta fuissent

Peruenit ad nos

Decime soluende sunt de prouentibus molendinorum piscariarum feno et lana. Ad g. que dicit de molendino ad verum etc. Et dicitur generaliter q. de omnibus que fidelis homo acquirit debet soluere decimas

Auuncios.

Parochiani de apibus et de omni fru-

ctu decimas soluere debent. Et dicitur g. super verbo fructu licite tamen adquisito siue de animalibus siue intuitu personarum siue intuitu persone

Cum homines.

Expense necessarie in decimis predialibus deduci non debent. Ad gl. i. p. que dicit q. illi ecclesie dande sunt decime ubi quis recipit ecclesiastica sacramenta et etiam prediales ubi hoc est consuetudo. Item dicitur q. cito debet solui et non soluens est in mora. et alij glo. iura.

Dilecti filij.

De terra conducticia etiam privilegiata decimas soluere debent. Ad g. que dicit q. si propria non sufficiunt licitum est clericis producere aliena predia. Item notatur g. ex hoc textu q. compositio bene potest fieri super decimis. et hoc dicitur et supra in. c. ex multiplici.

Suggestum est

Privilegium reuocatur si incipiat esse damnosum. Nota g. que arguit q. fm. diuersitatem temporum et varietatem rerum privilegia sunt varianda et cum noua superueniente bene perditur privilegium

Ex parte tua.

Templarij hospitalarij et cystercienses privilegiati sunt in decimis non soluendis alij religiosi non nisi in noualibus et animalium nutrimentis. Item gl. dicit q. monachi olim dabant decimas

Et de

Possessio privilegiata de non soluendo decimas si veniat ad non privilegiatum vel detur alij excolenda extunc non dicitur privilegiata. Nota g. que dicit q. privilegium monacho tamen intelligit de fructibus quos personaliter coluit.

De decimis in anti.

Ad audiētiā

Notē laboz noualiaz nō noualia i
telligūtur. nō g. que dicit q̄ infamīā
iuris incurrit q̄ priuilegiuz p̄ncipis
astute inēptatur. itez nōt q̄ a forma
verborū sine certa causa non est rece
dendum

Quoniam.

Decime noualiū debētur ecclē in cu
ius parochia insurgūt. si vero nō sūt
in aliq̄ parochia debentur ep̄o q̄ p̄t
sibi retinere vel alteri ecclē p̄cedere.
nota gl. que querit si noualia nō sūt
in parochia alicui⁹ sed in insularz cō
siderandum est cui p̄uicīe adherēt

Parochianos

Cuz decime non ab homine sed ab
ip̄o dño sunt institute quasi debītuz
exigi possunt. nota g. que dicit de di
ctōne quasi. z all. illud quasi vnige
niti a patre. ibi quasi est expressiuuz
veritatis

Ad hec.

Decima iure hereditario per laicuz
possideri non dz. nota g. que dicit q̄
decimas laicus possidere non p̄t. itē
dicit q̄ in feudum dari non p̄t.

De terris.

Judei tenentur ad soluendas deci
mas p̄diales aut p̄dia dimittere. nō
gl. que dicit q̄ ad quē spectat fructu
um p̄ceptio fructuū onera subire dz
z subire etiā compellitur. naz onera
rē sequūtur. itē dic̄ q̄ iudei non sūt
de ecclē

Quamuis

Laicis non debent dari decime vel
oblaciones z ponit penā prelatozū
hoc facientū. nō g. que dicit q̄ lai
cis disponere de reb⁹ ecclē nō ē tra
dita potestas. Item dicit g. q̄ fruct⁹

decimaruz bene concedi atqz locari
possunt laico ad tempus vite lue s̄
ius non ē. z dicit cum nos dicimus
vitulum fructum vacce demonstra
mus.

Cum sint.

Ratione consuetudinis p̄t q̄s habē
ius decimandi in parochia aliena.
nō g. que dicit qd̄ a s̄ctis patrib⁹
nō est diffinitū nec nos diffinire de
bemus. Item gl. arguit de consuetu
dine soluendi decimas

Prohibemus

Laici decimas hñtes nō possūt eas
in alios laicos transferre ac etiaz in
clericos sine auctoritate ep̄i. Sed g.
querit ane p̄t laici transferre deci
mas in alios laicos de p̄sensu ep̄i

Ad apostolice.

Decime p̄sonales debentur ecclē pa
rochiali. p̄diales ecclē in cui⁹ paro
chia situz est p̄diū nisi aliud habeat
p̄suetudo. nō g. que est singularis ī
hac materia z dicit q̄ dicūtur decie
p̄sonales z que p̄diales.

Ex parte.

De omni fructu p̄dij soluende sūt de
cime p̄diales. nō g. que dicit q̄ vna
z eadem res diuerso iure censeri nō
debet

Non est in potestate.

Decime p̄diales soluende sunt non
deductis expensis scilz de vino gra
no fructibus arborum pecorib⁹ oz
tis negociatione. z de malicia vide
gl. vltimam que dicit p̄dicta ver
ba in decimis p̄dialibus. secus in
personalibus

Ex transmissa

De fructib⁹ molendini ad ventū sol
uende sunt decime. nō g. que arguit

Libertus tertius

et querit an etiã de illicitis adq̄sitis sũt soluẽde decime. 7 arguit de meretrice q̄ d̄z soluẽ decimas. q̄ dicit q̄ meretrix nõ turpiter accipit preciuẽ sed turpiter facit faciendo op̄ vene reũ seu libidinosum.

A nobis.

Locator 7 p̄ductor tenentur ad decimas nisi se imunes ostẽdãt. nõ q̄ decime sũt tributa egẽtũ aĩarũ 7 eas i signũ vnũuersalis dñi sibi dñs reser uauit. Itẽ dare decimas p̄ceptũ di uinum est. hec glo.

Tua.

In genere vel i specie impator decimas remittere nõ p̄t 7 decime noua liũ nõ accrescũt laico q̄ ab antiq̄ decimas in feudũ habuit. Vide gl. que notat casus aliq̄s in q̄b̄ laic̄ h̄z po testatem in clericos &c.

Tua nobis

Sine deductiõẽ seminis 7 sũptũ de bẽt dñs 7 colon̄ decimas soluẽ 7 nõ cui uoluerint ecclie vel paupib̄. pa rochiali cui debẽtur nec ab hoc ex culãtur p̄t maliciã clericorũ. Nõ g. q̄ q̄rit an symoniacõ decime sũt dãde

Ex parte.

Priuilegiũ de decimis laboz noua lia p̄prehẽdit Nõ tex. q̄ dicit vbi ma ius p̄cedit min̄ p̄cessũ eẽ videt. et sic ecõuerso dicit g. q̄ cui min̄ inãdictũ est 7 maī p̄hibitũ eẽ videtur

Pastoralis.

Expense que fiũt p̄ restauratiõẽ mo lendinorũ siue piscariarũ 7 aliarum rerum nõ sũt deducẽde de p̄uentib̄ decimãdis. vel sic fm̄ Panor. Nego ciator de lucro decimas soluẽ dedu ctis expensis q̄s facit de pecunia de cimata. expẽse uero que fiũt p̄ habẽ

dis fructib̄ non deducũtur 7 de fru ctib̄ soluẽt decima nõ deductis expẽ sis p̄ re restaurãda. h. di. Nõ g. huī c. et doc. de expẽsis q̄ fiũt in re. extra rem. et circa rem.

Cum contingat

Per decimã in parte in alterī paro chia p̄scriptã non intelligũtur noua lia de nouo ex crescentia p̄scripta. nõ g. que dicit q̄ parochiales ecclie nõ tenẽtur ep̄o decimas soluere 7 alleg.

Cum in tua.

Una et eadem terra nõ p̄t pluribus ecclis esse decimalis Nõ g. que dicit q̄ minute decime dicunt partes ani maliũ 7 de pullis 7 ouis 7 ortis Itẽ q̄ vna ecclesia non debet diuerso iu re censerĩ

Cudum.

Laici non possunt alicui p̄cedere de cimã ecclie nec ex p̄missione p̄firma ta a papa in forma coi. Nõ gl. q̄ dicit de p̄scriptione 7 an quis teneatur allegare et probare titulũ suũ &c.

In aliquibus

Non soluẽti decimas non sũt p̄dis p̄ducenda. Nota gl. que dicit q̄ pa truz non nocet ecclesie qm̄ a quolibz possessore p̄t petere decimas quia e on̄ qd̄ sequitur ip̄am rem.

Cum non sit

Ante solutionẽ tributorũ soluẽde sunt decime. Nõ g. que dicit q̄ ibi d̄ pozro decime sunt dande vbi sc̄o crescunt. et non vbi primo creati sũt 7 all. xxxi. q. i. ca. Si quis.

Cuper

Cystercien. templarij. 7 hospitalarij. de fructib̄ possessionũ quos adqui fuerunt post conciliũ generale tenẽ tur decimas soluere si p̄us ex eis dei

De decimis in vi. et cle.

elme soluebantur etc.

Interdicimus.

Clerici non debent recipere decimas in pignus ad alias ecclesias pertinentes. non ergo qui dicit quod ecclesia ad quam decime pertinent potest eas bene in pignus recipere quod per hoc citius rehabebit decimas

Li. de decimis. lib. vi.

Discretioni.

Predicatores et minores in predicationibus suis vel alibi non debent precipue informare quod decimas vel aliarum rerum prestationes consuetas non solvant. imo debent precipue informare quod eas voluntarie et libenter animo solvant. Et non ergo que disputat an decime debeantur ex precepto vel consuetudine

Statuto perpetuo

Ista decretalis ponit quosdam declarationes circa illas indulgentias quibus precedebatur aliquibus ut decimas nonnulli perciperent per ea portione quam percipiebant antiquis. Item providet parochiis pauperibus quarum decime aliis debentur Item providet de decimis recipiendis de manibus laicorum. Item providet de decimis a religiosis solvendis et de diocesanorum potestate

Li. de decimis in cle.

Religiosis

Ista cle. ponit quatuor casus in quibus religiosi gravantes vel fraudantes ecclesias circa decimas eis debitas si requisiti per illos quibus interest non desistunt

si sunt infra menses. vel de usurpatis vel retentis infra duos menses non fecerint emendam suspensi sunt ab officijs administrationibus et beneficiis. et talia non habentes sunt excoicati

Si beneficiorum

Decima beneficiorum alicui precessa sibi debetur sine taxatione et de moneta corrente nec possunt collatores pro hoc distrahere vel occupare ornamenta divinis officijs deputata. h. d.

Li. de regularibus et tran. ad relig.

Nullus

Nullus dicitur tunc ad pretendendum aliquam religionem nisi fuerit legitime etatis et spontanea sua voluntate. Non ergo qui dicit quod aliquis potest esse clericus post viginti annuum suum. quod tunc est doli capax.

Si quis ante

Consurat ante legitimam etatem si parentes eius infra annum non reclamaverint clericus manebit. Si vero post legitimam etatem per vim consuratus fuerit si ipse vel parentes eius non reclamaverint clericus manebit

Ut clerici

Qui se fingunt habitu et nomine monachos et non sunt corrigantur ut veri monachi vel clerici fiant. Non ergo in presentibus sui que dicit quod fictio sine simulatio fit quicquid ex honesta causa etc. Item dicit de illo qui intravit monasterium monachus alius et fuit monachus

Uidua si

Qui sibi sponte velum imponit et iter velatas conversando deo oblationes fecit. velit nolite velata manebit quod per iuramento firmare velit ea mente velata sibi ipsosuisse ut deponere possit

Liber tertius

Ioannes frater.

Non licet monacho de monasterio ad monasterium temere migrare nec aliquam pecuniam habere quod si secus fecerit ab abbate potius monasterij coherceatur. **N**otandum quod que dicitur quod causa administrationis potest monachus habere pecuniam. **I**tem abbas appellatur monachum suum recipere.

Quia in insulis

Ubi dura est monachorum congregatio pueri ante xvij. annum ad monachatum non recipiuntur. **N**otandum quod que dicitur quod si decretalis in quibusdam libris est palles et quod dicitur in ea est speciale propter asperitatem

Non est nobis

Facta professione non est licitum nisi ad strictiorem ordinem transire. **E**x isto clarum arguitur aliquid quod ordo cisterciensis sit ordo strictior quod non est verum quia cartusienis sunt strictiores

Ad nostram.

Votum religionis sine deliberatione emissum non obligat vouentem. **E**t dicit hic Abbas quod secundum est in alio voto. quod si uel quis solenniter siue simpliciter continentiam voueat obligatur et ponit rationem diuersitatis. **I**tem dicitur quod quomodo intelligitur illud quod dicitur. **Q**uod semel placuit. **I**tem tangit quomodo annum inceptum pro completo habetur et quomodo non. **I**tem dicitur quod deus intuetur cor non fictum.

Super eo

Qui recipit habitum professorum ubi habitus sunt distincti religiosus esse compellitur et si recipit habitum nonicorum potest libere ad seculum redire. **N**otandum quod gl. quod tangit in qua veste debet monachus facere probationem an in laicali vel monachali etc.

Vane de canonico

Si canonicus regularis fiat monachus regule arrioris ibi manere potest si laxioris ad primam regulam siue monasterium redire compellitur.

Significatum.

Minorum xvij. annorum proficundo religioni non obligatur nisi factus maior ratum habeat. **N**ota quod que dicitur minor intrans religionem in principio xv. annorum debet interrogari de voluntate sua

Cum virum.

Mulier in etate legitima benedicta regulariter vivere appellatur. **N**otandum quod gl. quod dicit inter cetera quod paterna deuotio quamque facit monachum occasionaliter et quamque filius obtulerat paterne deuotioni ex debito honestatis et non necessitatis etc.

Procedum.

Sine habitu potest quis ordini se obligare. **N**otandum quod textus qui dicitur quod a pueritudo votum emittitur. **I**tem quod non habet sed professio facit monachum. **N**ota quod in fine que dicitur de eo qui simpliciter promittit intrare aliquam religionem illud soluere tenetur.

Cum simus.

Qui ante etatem legitimam intrat religionem potest in etate legitima praeruenire. **N**otandum quod filius potest a patre religionem intrante bona sibi ex successione paterna debita impetrare

Sicut tenor

Furiosus ex susceptioe habitus ad monachatum non obligatur. **N**otandum quod gl. quod dicitur quod ille qui habet integrum iudicium licet grauissima teneatur infirmitate si voueat ipse tenetur votum adimplere etc.

Ad apostolicam.

Ante annum probationis potest quis se ordini obligare. **N**ota textus qui dicitur

De regularibus in anti. et. vi.

cit q̄ multa fieri prohibētur que tñ
facta tenent. Itē nō g. q̄ ad proban
dum religionem siue monachatum
diuersa in iure statuuntur tempora
quandoq; ānus quandoq; biēnium
quādoq; triēnium. Itē dicit q̄ in
re cōmuni potior est conditio probi
bentis.

Sicut nobis

Facta professione alicui⁹ ordinis co
gitur quis ad habitum etiāsi diu ste
terit sine illo. Nō g. que inter cetera
dicit quem viuū contemno ad eius
bona mortui aspirare non valeo

Licet quibusdam.

Monachus potest ad strictiores or
dinem transire petita licentia sui su
perioris licet non obtenta. Nō tex.
qui dicit priuilegium meretur amit
tere zc. Itē dicit cōmunis utilitas
est preferenda priuate. et nota tex. q̄
pulcer est. Nota g. que dicit q̄ cum
prohibetur iuramentum temerariū
videtur prohibitum Itē tangit g.
de alienatione persone z alienatio
ne rei Itē p̄sumitur d̄ bono corde zc
nisi contrarium zc..

Teniens ad se.

Vir z uxor vt non contineant se ab
iurare non p̄nt. Nota glo. que dicit
q̄ isti abiurauerunt se mutuo nō vt
continenter viuerent sed se inuicem
abiurauerunt vt cum alijs adultera
ri possent

Consulti sumus.

Qui ad monasteriū se conuertit ha
bitum sumendo nouitiorum libere
infra annū probationis exire pote
rit nisi in ingressu apparuit euz vitā
absolutam velle in melius p̄mutare
Nota g. q̄ est notabilis z dicit d̄ p
testatione quam facere debz intrās

religionem. Itē dicit de conditio
ne apposita in religione z in matris
monio. Itē dicit q̄ indubio pre
sumendum est pro religione. Itē in
dubio presumendum est quem fore
excoicatum vt potius ad cautelam
absoluator

Postulasti.

Clerici in minorib⁹ p̄stituti q̄ habi
tū nouitiorum susceperūt p̄fessione
tñ tacita vel expressa postea non se
cuta licite in ecclia seculari ordinant
Nō gl. que dicit q̄ doli capax sicut
se obligare p̄t diabolo sic etiā deo.

Ex parte tua

Habitus per annum gestus quem
facit regularem Nota tex. qui loqui
tur de illis qui terram diaboli vijs
ingredi non verentur. Et intellige
tex. de habitu qui datur profitentis
bus. Itē dicit tex. q̄ habitus non
facit monachum sed professio regu
laris.

Statuimus

Intrās religionē infra annū p̄t exire
nisi p̄rariū ostēdatur Nō tex. qui di
cit q̄ quilibz renūciare valz ei qd p̄
se noscitur introductū. Nō glo. q̄ dis
putat an ep̄us infra annum proba
tionis possit conferre beneficium in
trantis religionē.

Ne religiosi

Fugitiui z electi sūt omni anno req̄
rendi solicite z ad reuertendum ad
monasteriū districti⁹ p̄pellendi. Nō
gl. que dicit q̄ prelat⁹ tenetur de fa
cto subditi nisi eum correxerit. Itē
dicit q̄ nihil cum scandalo faciēdus
est

Li. de regu. z tran. ad rel. li. vi.

Liberterti

Is qui monasterium.

Si minor xiiij. ānoꝝ ingrediē religi
onē. in. xv. āno libere exire p̄t nisi in
ip̄o. xv. āno p̄fessionē fecerit vel ha
bitū p̄fessorū suscepit vel exp̄sse ra
tū habuerit p̄fessionē p̄us a se factā.
Si autē p̄ totū. xv. annū portat habi
tū vbi nō est distinct⁹ intelligitur p̄
fessus nisi tanta sit distinctio q̄ vivē
tes cum eis simili habitu induantur.
Si autē maior. xiiij. annis ingrediat̄
si portat habitū p̄ annum q̄ntūcūq̄
sit indistinct⁹ intelligit̄ p̄fess⁹. vide g.
que dicit de duplici p̄fessione.

Non solum

Predicatores et minores infra ānū
p̄bationis quēq̄ ad sui ordinis p̄f
fessionē recipere nō p̄nt. q̄ si fecerint re
cept⁹ alligatus non est eoz ordinis.
et ip̄i a receptione p̄fessionis alioꝝ
sunt suspensi ⁊ puniendi pena que p̄
gravioribus culpis eis consuevit in
fligi. ⁊ vide desup g.

Constitutionem.

Constitutio Inno. que p̄hibz p̄uer
sorū p̄fessionē recipi ān annuz p̄ba
tionis elapsū pie memorie Alex. pa
pa. iij. ad fratres predicatorū ⁊ mi
norū dūtaxat declaravit extendi
Bon. autē a paris similitudine rōis
induct⁹ declarationē eādē ad alioꝝ
mendicantiū ordines progavit Itē
dicit q̄ in alijs religiōib⁹ p̄fessio ta
cite vel exp̄sse fieri p̄t infra ānū 2̄.
sed exp̄sse emissa in seculari 2̄.

Beneficiū

Beneficiū illi⁹ qui religionē ingrediē
non est infra annū p̄bationis alicui
cōferenduz nisi ad id ip̄i⁹ accedat as
sensus vel constet q̄ vitam voluerit
absolute mutare vel p̄fessionē ex
pressam fecerit seu scienter habitum

susceperit professorū. et interim per
aliū bñficiū deseruitur.

Qui post votum.

Quēs intrare religionē certā si alt
am intraverit etiā laxiorē cū poti sim
plici p̄ votū solēne posteri⁹ sit dero
gatiū i eadez p̄t remanere p̄ voto tū
primo nō impleto est sibi p̄nā iniū
genda Item g. ponit d̄am inter vo
tum factū de intranda religionē ⁊
de voto facto de proficēdo

Si ad solum.

Si ad solū abbatē pertinet creatio
monachorum eo defūcto nequit no
uus monach⁹ a p̄vctū creati alias
poterit si eoz creatio spectet ismūl
ad vtrūq̄. Item glo. dicit q̄ de iure
spectat simul ad vtrūq̄

Li. d. regu. ⁊ tran. ad reli. i. cle.

Et professores

Professi ordinū mendicantiū etiā licet
trāsēntes ad nō mēdicātes licz ad
ministratiōes habeāt nō habēt vo
cem in capitulo. etsi alij de capto id
pcedant nec deinceps p̄sequi possūt
administratiōes prioratus vel of
ficia etiā tanq̄ vicarij nec p̄ se vel
alijs aiarum curam gerere ⁊ irritat
contrafactum

Eos qui.

Qui in anno discretiōis p̄stitit⁹ p̄
annū novitiōz habituz portaverit
hoc ip̄o religionē illā professus cen
setur nisi habit⁹ ille distinct⁹ fuerit
notabiliter ab habitu professorū.

Li. de p̄vsiōne p̄ngatorū.

Perterea.

De cōuerſiōe cōiugatorū in anti.

Si vir de vxoris licentia p̄fiteatur
vxor de incōtinētia suspecta nec reli-
gionē nec p̄tinentiā p̄fiteatur p̄t ep̄s
sibi virū restituere. **Nō** gl. que t̄git
de incōtinētia et senectute

¶ Terum

An̄te carnalē copulam p̄t q̄s inuita
vxore religionē intrare. **nō** g. que vi-
detur querere nūquid post ingressū
religionis manet vinculū poris ma-
trimoniū. dicit q̄ inefficax tū est. et
p̄cludit q̄ tollitur

¶ Quidam.

Post carnalē copulaz inuita p̄iuge
sua nemo p̄t religionē intrare. **nō**
gl. que tangit de matrimonio beate
Marie virginis et q̄rit an hoc casu
extens monasteriū possz postea cum
alia contrahere

¶ Cum sis p̄ditus

Marius religionē ingredi **nō** p̄t
nisi vxor ingrediatur vel nisi de in-
continētia non suspecta p̄mittat cō-
tinentiā. **nō** gl. que dicit q̄ multe ste-
riles sunt et iuvenes q̄ tamē contine-
re non possunt.

¶ Coniugatus

Null⁹ coniugatorū est ad sacros ordi-
nes p̄mouend⁹ nisi ab vxore conti-
nentiā p̄fiteante fuerit absolū⁹. **nō**
g. que disputat an clericus coniuga-
tus possit sine licentia capere mino-
res ordines.

¶ Sane si

Vrozatus in ep̄m p̄moueri non p̄t
nisi vxor profiteatur et religionē in-
tret. **nō** g. q̄ dicit q̄ per habentes p̄-
les substantia eccliarum cōsuevit depe-
rire. **I**tem querit de vetulis an etiā
debent vouere continentiam

¶ Ex publico.

Sp̄nſa de p̄nti non p̄gnita q̄ dicit
se religionē velle ingredi infra certū
temp⁹ p̄pellitur religionē p̄fiteri v̄l
ad virū redire. **nō** g. que dicit de tri-
plici p̄sumatione matrimoniū

¶ Vrozatus

Ut. s. **nō** glo. q̄ querit si hoc casu vir
intra religionē et p̄fiteat et mulier
iuuenis et suspecta non intra religi-
onez nec vouet p̄tinentiam nūquid
tenet monachat⁹. **I**tem nota tex. in
fi. qui dicit q̄ mulier ad cobabitan-
dum tonsurari non d̄z

¶ Ex parte abbatis

Professus religionē de p̄sensu vxor-
is in seculo remanentis licz ei fuerit
restitut⁹ ea mortua ad monasteriū
redire compellitur. **Nō** gl. in princi-
pio que videtur tangere an hoc ca-
su vxor dando licentiam videatur
vouere

¶ Consultit.

Professus religionē de cōsensu vxor-
is ea mortua non p̄t ad seculum re-
dire. nota g. q̄ dicit q̄ hoc casu idēz
est in canonico regulari et in mona-
cho cum parua sit differentia inter
eos. vt. xx. q. iij. p̄ns

¶ Carissimus.

Alter coniugum in alterius p̄iudici-
um etiam si ad tempus consentiat
non potest vouere perpetuam con-
tinentiam. **N**ota glosaz que dicit q̄
vir et vxor cōmuni cōsensu possūt
continentiam vouere perpetuo re-
manendo in domo sua. xxxij. q. v.

¶ Quod deo

¶ Placet nobis

Que sine licentia viri religionē intr-
uit post mortē ipsius non est ad reli-
gionem cogenda redire. **N**ota glo.

Liber tertius

q̄ dicit q̄ s̄nia p̄ parte tenz 7 p̄ parte non tenet. **Nō** g. que dicit q̄ iudiciū soluitur qd̄ firmū erat si ad eū statū denenerit a quo incipe non potuit. secus est in matrimonio.

Ad apostolicā.

Idem sicut in. c. cum sis. supra. eo. et in. c. tonsuratus.

Ex parte tua

Per professionem religionis non p̄positum castitatis in seculo seruan de soluitur sponsalia de p̄nti **Nō** g. que inter cetera dicit q̄ matrimonium p̄trahit iter absentes p̄ nūciū. itē arra interuenit licz non pena

Constitutus

Si vxor alicui⁹ fuerit publice adulterata vir ei⁹ p̄t ad sacros ordines p̄moueri. **Nō** g. q̄ dicit q̄ ducēs vi⁹ duam vel ab alio carnaliter p̄gnitam non p̄t ad ordines p̄moueri 2c.

Tentens

Insufficiens piugis licētia p̄sequens adulteriū p̄firmat. **Nō** q̄ votū non p̄t imperari sed bñ suaderi. 7 p̄pterea solz dici q̄ voluntariū militez elegit sibi dñs. Itē arguit gl. q̄ licz dol⁹ in sp̄ualibus interueniat valz p̄tractus

Accedens.

Vxor maritū p̄fessū repetere p̄t nō obstante licentia p̄fitendi p̄ maritū metu extorta ab ip̄a 2c.

Significauit

Qui dat licentiā intrandi religionē 7 p̄mittit p̄tinētiā non cogitur religionē intrare nisi sit de incōtinentia suspectus. **Nō** g. que dicit q̄ illa q̄ si ne conditione vouentur sine p̄ditōe soluitur. itē dicit q̄ quandoq̄ quis ex facto suo compellitur intrare religionem

Gaudemus

Mulier p̄uicta de adulterio nisi maritus voluerit eā recipere compellit monasteriū intrare ad p̄ntiam pagēdam **Nō** g. in hoc casu loquitur de adulterio publico. item dicit qualiter olim puniebatur adulterium

Dudum.

Si coniuges abinuicem se absoluē vouendo p̄tinētiā religionē intrando alter alterum repetē non valebit **Nō** glo. que dicit q̄ votū ex calore p̄missum non tenet. Item dicit glo. q̄ nihil refert narrandi diuersitas vbi eadem dicuntur. Item dicit gl. de dolo bono 2c.

Mulier que.

Mulier que in fide remansit viro a fide lapsō p̄t ip̄o iūto religionē intrare 7 hoc intellige dūmodo maritus ab ea fuerit iudicio ecclie separatus. nota g. que ponit differētiā iter fornicationē carnalem 7 sp̄ialem

De cōuersione infidelium.

Laudabilem

Baracen⁹ q̄ machinante xp̄iana muliere viruz ip̄i⁹ occidit si postea cum illa cōtrahat matrimoniū separatur etiam si p̄ illam conuersus sit ad fidem. secus si sine machinatione illuz occidat. Nota g. que dicit q̄ licz pugnare pro patria 7 fide. Item q̄nq̄ punitur affect⁹ sine effectu 2c.

Ex litteris

Si vxore in iudaysimo relicta iudee vir p̄uertatur ad fidē cōmunis p̄les

De voto et voti redemptioe in anti.

assignabit viro ad fidez pueris. **N**ō
ter. qui loquitur de dolore matris et
de matrimonio. **I**te de filio in cui⁹
pate sit **N**ō g. que dicit inter cetera
q̄ fili⁹ infra trientū existēs manebit
penes matrē. **I**te dicit glo. q̄ fili⁹ seq̄
tur familiā patris ⁊ nō matris. **I**te
tractat g. vbi pupill⁹ d̄z ali.

Titul. de voto et voti redem ptione.

De peregrinationis

Eps p̄t p̄mutare votū ex cā i eo qd̄
fuerit magis deo gratū. **J**o. an. **N**ō
g. que dicit q̄ in p̄mutatione voti cā
sp̄ d̄z attendi. **N**ō gl. que dicit q̄ vo
to p̄tinentie eque bonuz inueniri nō
p̄t vel mai⁹ ⁊ sola castitas p̄ntat do
mino animas que suaderi potest im
perari autem non

Conuenientis

Papa p̄mutat votū ultramarinum
maxime in pupillari etate p̄missuz.
Nō g. que tangit an papa possit dis
pensare in voto fidelitatis qd̄ p̄mit
tit socius socio in itinere siue alias.
Ite nōt g. q̄ votū ex facilitate emis
sū obligat. ⁊ arguit ⁊ soluit. **I**te nōt
g. q̄ i voto possibilitas sp̄ subaudiē.

Litteraturam tuam.

Ex voto initiatō solū nō nemo est
obligatus. **V**el sic s̄m **P**anoz. simpli
cī p̄ponēs religionem ingredi licet
non ingrediatur nō est re⁹ voti. **N**ō
g. que soluz videtur tangere de voto
concepto in animo nō tñ animo ob
ligandi. item dicit glo. q̄ ex nudo pa
cto non oritur actio. ⁊ alle. iura pro
et contra

Scripture.

Votū non violat q̄ illud in melius
p̄mutat. **N**ō g. que dicit q̄ non est il

li necessaria certa delicti satisfactio
cui⁹ totū vite temp⁹ obediētie imp̄
ditur sui conditoris. item arguit gl.
q̄ intranti religionem non est p̄nia
pro p̄teritis imponenda.

Non est voti

Executio voti ultramarinī ex causa
differri potest p̄ papā. **N**ō g. que tā
git q̄ in dispensationibus d̄z subesse
cā aliis ille cum quo dispensatur ec̄
per papam nō est secur⁹ q̄ ad deū. q̄
talis dispensatio nō meretur dici dis
pensatio sed poti⁹ dissipatio.

Licet vniuersis

Ecclia cōpellit laicū ad executionē
voti ultramarinī p̄ excōicationem ⁊
honorum subtractionem **N**ō glo. in
p̄n. que dicit verbum Augustini di
centis de voto qui non cepit delibe
ret. qui ingressus est perseueret. item
arguit g. q̄ vnus potest pro alio ie
iunare ⁊ votum implere. **E**t videas
vltimam que melior est

Cadagne

Papa p̄mutat ex cā votum ultra
marinū in vigiliis orationes ⁊ ieiunia.
tūc maxime cū cessat cā que vouētē
ad vouendum induxit. ita etiā q̄ ex
pense fiende in eundo ⁊ morando ⁊
redeundo integralit̄ mittātur in t̄re
sancte subsiduz. **b. d.** **N**ō tex. qui po
nit tria que sp̄ sunt consideranda. s̄.
quid liceat s̄m equitatem. quid dece
at s̄m honestatē. et qd̄ expediat s̄m
utilitatem. item dicit textus q̄ non ē
curandum os loquentiū iniqua dū
mō non recedatur a veritate. itē qd̄
agitur a p̄lati facile trahitur a sub
ditis in exemplū si malū foret qd̄ tñ
nullo mō fieri d̄z. **I**te etiam q̄ cessā
te causa cessat effectus

Liberterti

Quod super his
Impedito ad tēp^o exeq^o votū^o vltra
marinū pceditur dilatio .ppetuo ve
ro impedito indicitur redemptio in
aliud qd magis expediat ad succur
sū terre sancte. **N**ō gl. que dicit q^o ex
cā papa p̄t dare licentiā vouēdi ad
terrā sanctā viro inuitta vxore.

Et multa

Votū vltamarinū ex certis causis
mutari p̄t in aliud p papam ⁊ nō p
aliū nisi ex ip̄ius sp̄iali mādato. hoc
p̄mo. **H**abiles ad eundū sed inhabi
les ad pugnandū si sunt strēni cōsi
lio vel milites bellatores p̄nt secum
ducere votum vltamarinū nō redi
mūt. hoc sc̄do. **V**ixores non p̄nt seq̄
viros vltra mare nisi ⁊ ip̄e vouerint
hoc tertio. **V**iri sine p̄sensu vxorum
emittere p̄nt votū vltamarinū. hoc
quarto. **C**lerici tanq̄ inhabiles ad
pugnandum redimūt votū vltama
rinū nisi in certis casibus. hoc q̄nto
hoc dicit fm **P**anoz. **N**ō q^o papa in
casu hui^o .c. sibi sp̄ialiter disp̄latio
nem referuat. ergo in alijs videtur
ep̄is p̄mittere. **N**ota casum sp̄iale
in g. vbi marit^o p̄t sine licentiā vxor
is vouere .i.

Per tuas

Qui vouit religionē igredi si voto
non impleto fiat ep̄s renūciare d^o ⁊
votū implere. **V**el sic. votū non imple
tum impedit p̄mouendū ⁊ deicit iā
p̄motū. **N**ō q^o regularis p̄t eligi ad
reginē secularis ecclēie quod patet
ex isto ter. .i.

Postulatis.

Prelatus etiā regularis potest emi
tere votū vltamarinū ⁊ p̄t p̄uent^o
ecclēie deputatos ad terre sancte sub

fidū in vltus p̄rios p̄uere. **N**ota
q^o verbo et exēplo p̄dicare dicimur
Item nō q^o aliqd relinquitur p̄rie
conscientie. **I**te q^o prelat^o dimittēs
ecclēiam d^o relinquare p̄curatozem.

De voto lib. vi.

Quod votum.

Illud votū dicitur solēne q^o ad dir
mendum matrimoniū post p̄tractū
qd solēnisatū ē p̄ susceptionem sacri
ordinis aut p̄ p̄fessionē factā tacite
aut exp̄sse alicui de religionibus p̄
sedem ap̄licā approbatis. **N**ō glo. in
p̄n. que docet vbi matrimoniū p̄mo
fuit institutum. **I**te dicit differentiā
inter clericū ⁊ monachū. **I**tem q̄rit
qd hoc casu faciendū sit si intraret
religionem non approbatam credēs
tamen eam fore approbatam. **E**t de
clerico ordinato in subdiaconum p̄
ep̄m quem credebat ep̄m ⁊ in verita
te non fuit

De statu monachorū ⁊ ca nonicorū regularium.

Theodosius

A lege diocesana non a lege iurisdī
ctionis monasteria sunt exempta. **V**l
sic. **E**p̄us non d^o vendicare ea q̄ mo
nasterio p̄ferūtur nec aliquā molesti
am inferre. corrigere tamen potest.

Monachi

Monachi p̄ p̄cio recipi non debent
⁊ taliter recipientes puniūtur. **I**tem
monachus non d^o habere peculū
nisi p̄ iniuncta sibi administratione
poratus ⁊ obedientie pro p̄cio ali
cui conferri non debent. **P**riores ad
nutum in conuentualibus ecclēsijs

De statu monachorū .in an. et vi.

removeri non debent

Recolentes.

Monasteriū vel ecclia alteri p̄iuncta ei⁹ sortitur naturā cui fuit p̄iuncta. **N**ō tex. qui dicit. si q̄ simile cuz ali⁹ is vitā suscipiūt zē. **I**te dicit g. q̄ qui libz terminis suis dz esse ptent⁹. **I**te dicit g. q̄ illud qd̄ alteri aggregatur illi⁹ dz imitari naturā.

Sup quodam.

Regularis canonicus q̄ propriū nō resignauit in morte in cimiterio sepult⁹ dz exhumari si hoc sine scādalo fieri p̄t. **N**ō g. que dicit q̄ p̄pter vitandū scandalū multa fiūt z omittuntur.

Quod dei timorem.

Canonicus regularis p̄fici p̄t ecclie parochiali etiā seculari. s; dz habere secum socium sui ordinis ad cautelā si hoc cōmode fieri potest. **N**ō g. an monachus vel canonicus regularis p̄t p̄fici ecclie parochiali. **I**te q̄ monachus secū dz habere socium. secus in canonico regulari.

Cum ad monasterium

Primo dicit q̄ monach⁹ nō debz vti camisea linea. itē q̄ monach⁹ nō dz aliq̄ mō habere p̄p̄iuz et si habēs monit⁹ nō resignet in sterq̄lino s; terretur. itē monachi debēt habere p̄tinuū silentium in dormitorio z in refectorio. itē q̄ nō debēt ī refectorio carnes p̄medere. itē q̄ abbas sine scandalo alioruz dz se circa infirmos caute habere. **I**te dicit qualic abbas z p̄or debent se habere z qlis honor dz eis impēdi. itē dicit q̄ papa nō p̄t cū monachis ad habēdū p̄ria dispensare. de quo vide g.

In singulis.

Abbatēs et p̄ores monachorū z cā non corū regulariū debent de trienno in trieniū captm̄ p̄mune celebra re. **N**ō tex. qui dicit q̄ ita vult iura supiorū a s̄bditis obsuari. vt inferiorē a supiorib⁹ iurias nō sustineant

Ea que pro.

In isto. c. traditur forma s̄m quam visitare habeant visitatores s̄putati p̄ presidentes in capitulo generali **N**ō tex. qui dicit q̄ non obstante p̄tinacia vel amicorum potētia ouis morbida ne ceteras oues inficiat est abijcienda. **I**te nō g. in fin. que dicit q̄ in vno eodemq̄ officio dispar nō debz esse professio nec est arandum boue et asino.

Ti. de statu monachoruz z canonicorū regulariū. lib. vi.

Periculoso

Primo ponit cām p̄stitutionis z cōstitutionē de clausura monialiū. **S**econdo p̄cipit vltra facultates in monasterijs nō mendicantiū nullā recipi z p̄tractū irritū decernit. **T**ertio p̄uidet quid iuris q̄n moniales hnt̄ facere fidelitatē vel homagiū t̄pali bus vel secularibus dominis z q̄n in eccliastico vel sectari foro causas habēt. **Q**uarto facit ordinarios executores huius iuris de clausura z quo ad exempta monasteria protestādo q̄ per hoc in ip̄is exemptis quo ad alia nihil iurisdictionis sibi vendicēt **N**ō glo. que inter cetera dicit q̄ nemo inuitus crescere compellitur. itē dicit g. de penuria monialium z est multum singularis

Liberterti

Ci de statu monacho. et cano- nichorum regularium in cle.

Me in agro.

Primitiit exordium breue in quo cō-
stitutionis cām ponit et generale in-
terdictū monachorū nigrorū circa
exq̄sitū ornātū vel notabilē excessus
in vestib⁹. cibis. 7 potib⁹. eq̄taturis.
7 lectisternijs. Secdo sp̄cialiter pui-
det circa vestes habitui proximas.
almucias. capucia. calciamenta. zo-
nas. cultellos. 7 calcaria. sellas. 7 fre-
na ip̄orū. 7 vltimo circa habitum su-
periorē. Tertio circa eorū cōfessio-
nē. cōtionem. expositionē regule. 7 in-
structionē nouitiorū. Quarto circa
venationes 7 aucupationes eorum.
Quinto punit certos p̄dictorū trāf-
gressores. Sexto contra p̄fessos cū-
tes ad curias p̄ncipum vel alias va-
gantes vel infra septa monasterij ar-
ma tenentes. Septimo p̄tra eorū so-
litudinem. Octauo puidet de potū
etate 7 ip̄orū sacerdotio. p̄fessione 7
habitatione. Nono de monachorū
ordinatione 7 ip̄orum doctrina. Ul-
timo confirmat 7 innovat dec. s. e.
cum ad monasteriū. 7. c. in singulis
Et vide g. que ponit. xij. abusiones
claustrī 7 totidem seculi

Attrudentes

Primo ponit exordium. scdo p̄stitu-
tionē in qua p̄mo statuit q̄ ordina-
riū singulis annis visitent monaste-
ria monialū nō exēpta 7 exempta q̄
soli pape subsūt. reliqua exēpta visi-
tent superiores ip̄orū. Secdo statuit d̄
officio visitantiū. Tertio statuit ab-
batissas b̄ndicendas infra annū de-
bere benedicī. Quarto constitutio-
nez. progat ad canonicas seculares

cum quadam p̄estatione. Quinto
determinat comitiuā visitantiū. Se-
xto punit visitantes. Nō ter. qui vi-
detur innuere q̄ status canonicorū
seculariū ab ecclia nō est approbat⁹

Ci de religiosis domibus.

Nūc autem.

Ille ep̄us nouas eccliam p̄secrabit q̄
p̄mo p̄to eiusdem loci ecclia sacra-
menta ministrabat 7 ep̄alia exer-
cebat. Nō g. que dicit q̄liter cogno-
scatur quis debeat basilicam p̄mo
consecrare

Quia monasterium

Nihil iuris deperit ep̄o i cui⁹ dioc.
est ecclia quā papa alteri ecclesie vni-
uit. Vide g. que innuit q̄ papa non
intendit inri alteri⁹ p̄ suū p̄uilegiū
derogare. Item dicit q̄ si vniciq̄
ep̄orum.

De xenodochijs

Xenodochie in ep̄i potestate sunt i
cuius dioc. sūt p̄stitute. Nota g. que
arguit ex hoc. c. q̄ omnia mōasteria
et xenodochia de iure cōi sp̄ctāt ad
ep̄iscopum

Ad hec

Locus deputat⁹ auctoritate ep̄i ad
hospitālitatis vsū religiosus est 7 iō
ad humanos vsus redire nō d̄. Et
simili modo dicendum est de alijs re-
bus.

Inter quattuor

Loc⁹ regularium sine causa non d̄
trāfferri ad seculares. Nō gl. q̄ dicit
q̄ necessitas non h̄z legem. Itē q̄ de
ecclia seculari p̄t fieri monasteriū.

Constitutus

Ep̄us remittens ecclie iura ep̄alia
censum ānuū in ea retinere non p̄t

De religiosis domib' i anti. vi. et cle.

Del sic. Ecce sita in dio. epi tenet ei
videre i epalib' nisi onderit illa sibi
ce remissa legitie. et pt epus remitten
do epalia sibi censu retinere. **Ad. g. q.**
tagit materia an eps pt res vni' ecce
dare alteri inuitis clericis **Itē** tagit
an pactu possit eps cu ecclesijs super
censib' facere **Item** dicit q in dubio
id accipiendum est quod vicio caret

Cum venerabilis

Adiudicat epō ecclā i spūalibus si in
dio. sua sit sita z hoc pbato nisi p
be' exempta. h' i tpalib' succūbit nisi
aliter doceat de iure suo. **Nota** ter. q
tagit de instrumēto raso i loco suspe
cto **Itē** dicit g. q nō dñs potest rem
locare **Itē** dicit gl. q valet instrumē
tum rasum et alle.

Cum dilectus

Probata exemptōe vel legitima pre
scriptōe snie excōicatōis vel alias la
te pnūciēnt nulle **Nota** gl. i pncipio
q ponit drām inter pcuratoriu z lite
ras de rato qz vigoze simplicis pcur
atorij pcurator nō. pt trāfigere siue
componere sec' si hz clausulā d' rato.
Et notes eā in fi. q de exceptōib' con
trarijs proponēdis loquitur. actio
nes vero nullo modo concedit

Menimia

Nota nova religio non ē admittēda. nec
potest habere monachus vel abbas
locum in diuersis monasterijs **Nota**
gl. que dicit q nouū collegium non
pt institui sine pncipe et ei' consilio.

Titulus de religiosis do. li. vi.

Religionum

Ista decretalis i pma pte statuit ius
nouū repetit ius antiquū et ordines

mendicantes inuētos post pcciliū nō
pfirmatos p ipm inq'tū pcesserūt d'
facto reuocat. **In** scda pte de appro
batis prouidet q pfectores illorūz
pnt i ipsis remanere nullū ad pfectio
nē recipiēdo loca noua nō exēdo
z vetera nō vendēdo sine licētia apo
stolice sedis irritans cōtra factū z ex
communicat cōtrafacientes. **In** ter
tia parte dicit q ad predicatorēs et
minores non extenditur constitutio
propter euidentem vtilitatē iporum
nec ad carmelitas vel heremitas. qz
concilium pcesserunt **In** quarta pte
concedit personis singularibus ordi
num ad quos constitutio extenditur
ut possint transire ad ordines appro
batos sed non cōuent' ad cōuentū
sine licētia pape **Ad** glo. que dicit q
in multitudine sacrificiorū nō placat
de' **Itē** ponit g. metra d' significatōe
hui' dictionis affatim. **Itē** dicit glo.
q hoc casu sez cū eis phibēt nouam
domū edificare vel aliquem locū ad
quirere veteres ecclesie bñ pnt resci.

Titulus de religio. do. in Cle.

Cum de quibusdam

Primo ponēs pstitūtōis cām abolz
z dānat statū begittarūz et excōicat
sectātes vel de nouo assumētes illum
statū **Secūdo** excōicat religiosos dā
tes eis cōsiliū auxiliū vel fauorē. **Ter
tio** prestatur q statū penitētie z hū
lilitatis p hoc mulierib' non vult phs
beri **Ad** gl. q dicit de pstitubus begi
narū z beggardoꝝ **Itē** q begine dif
ficult' alios q religiosos admittunt.
Itē in fine dicit pulchra d' hūlilitate

m i

Liber tertius

et aurea verba que sunt menti tenenda.

Quia contingit
Hec cle. pmo statuit hospitalia refoz
mari p collatores ipoz et cogi recto
res eoru ad pseruatōem locoru et suo
ru iuru et ad hospitalitatē tenendaz
statuēs p locoru ordinarios suppleri
defectu vel negligentia collator etia
circa exēpta Secdo pcepit hospitalia
i bñficiū nō pcedi nisi i duob' casib'
et reprobata p̄rariā p̄suetudinē s̄mit
tes qles eē debeant qb' admīstratio
ip̄a p̄mittit et de ipoz iuramēto in
uentario et rōe reddēda et decretū ap
ponit Tertio declarat p̄stitutōes nō
extēdi ad hospitalia religiosoru vel
militariū ordinū Quarto p̄seruat an
tiquas consuetudines talium locoz
circa diuina officia et sacramēta. b. d.

Titulus de capellis monachoru.

In ecclesiis
In ecclesiis in qb' monachi habitāt
p̄nt. bñt mōachi secularē clericū ep̄o
q̄ ip̄m instituet et destituet Nō g. que
videt opponere et dicit cām. qz mo
nacherū non est circuire parochiam

Dilectus filius

Si ecclā nō cathedralis v̄dicat iura
i aliq̄ ecclā oportet quo ad illa tñ res
ferri q̄ p̄ scriptōem vel alias legitis
sibi pbabit deberi et sic p̄scriptio nō
extendit ad alia iura Nota g. q̄ dicit
q̄ due actōes simul i eodē libello pos
sunt p̄poni Itē tāgit an sn̄a possz fer
ri in yconomū vel in procuratorē ic.

Ex parte

Itē impetrare ut monach' morcē so
lus non valent nisi de p̄stitutōe p̄cilij

generalis fecerit mentōem Nō glo. q̄
dicit qñ q̄s impetrat cōtra ius scriptū
oportet illud ius in iris exp̄mi Item
dicit de impetratōne importuna et q̄
concilium sit maius papa.

Ad audientiam

Ep̄i compellere possunt abbates ne
monachos solos in prioratibus mo
rari permittant. Nota glo. que dicit
q̄ conciliū Inno. dicit generale semp
Item glo. ponit hoc casu dīam inter
monachos et canonicos regulares q̄
regulares hoc p̄nt

Titulus de capellis mōacho. li. vi.

Presbyteri qui

Presbyteri q̄ p monachos ad curam
aiay habēdā ep̄o presentant et p ep̄m
instituitur nō p̄nt ab ip̄s ecclesiis p
ip̄os monachos s̄ p ep̄m cā rōnabi
li amoueri Nō gl. circa finē q̄ dicit q̄
q̄s p̄ leui culpa a suo bñficio remove
ri non dz et alle. ad hoc iura

Titulus de iure patronatus

Prelatum

Propē discordiā laicoru p̄onorum
cessat ecclā a dīnis tollūtur inde reli
quie et claudūtur hostia si aliter sine
scādalo ecclē p̄videri nō p̄t. h. d. cū. c.
sequenti ic. Nō g. q̄ dicit q̄ ius p̄onari
us est apud vnūquēq̄ heredē in soli
dū quo ad oēm ei' effectum Item q̄
patroni alternatis vicib' p̄nt p̄ntare

Quecunqz

Summatum est supra. c. proximo

Quoniam

De iure patronatus i anti.

Si patroni in presentatione discordant is preficiatur qui habet voces plurium patronorum. sed si hoc sine scandalo fieri non potest aut patroni infra tempus non presentauerint episcopus ecclesiam ordinabit. **Nota** g. que tangit certos casus quibus adquiretur ius patronatus.

¶ Preterea

Excommunicantur patroni laici qui in ecclesijs instituunt vel destituunt et bona ipsorum administrant et clerici qui tales institutiones recipiunt a beneficijs deponuntur. **Nota** glo. q. vult q. recipiens ecclesias a laico non est ipso iure suspensus.

¶ Quod autem

Si patronus laicus successiue presentat duos et secundus per episcopum approbetur valebit institutio. hoc primo. **S**i patronus laicus donat ecclesiam collegijs vel clericis sine consensu episcopi non valet donatio. hoc secundo. **N**o. text. qui dicit q. pro non dato habet quod ab illo datur qui non potest de iure donare.

¶ Quia clerici

Ius patronatus vendi non potest per se. tertium si emitur ut nepotes vel filij presententur. **Nota** hic glo. primam que ponit diuersa nomina iuris patronatus. **I**tem disputat an ius patronatus vendi potest etc.

¶ Ex literis

Ius patronatus cum vniuersitate ad conductorem transit. **Nota** glo. que dicit illud videri concessum quod non est nominatim exceptum. **I**tem q. idem iuris est in toto quod in parte. **I**tem tangit glo. an patronus lite pendente possit presentare. et videtur velle q. sic. tñ. ar. contra

¶ Illud pretereundum

Patronus laicus qui presentat ecclesiam clericis vel locis religiosis sine consensu episcopi potest non obstante tali presentacione que non tenet ad illam cum vacabit presentare vel eam auctoritate episcopi alteri ecclesie vel loco religioso donare et eodem modo sumat. c. cum laici. et. c. suggestum est. et. eo. ii.

¶ Querimoniam

Instituti in ecclesijs que sunt iuris patronatus per novos patronos mutari non possunt. nec vicissitudines ecclesiarum per eos fieri. **Nota** glo. que videtur tangere qualem potestatem habet patronus super sacerdotes et rebus huiusmodi ecclesiarum etc.

¶ Cum laici

Ut si in. c. illud. fm. Jo. an. **Nota** text. notabile quod dicit q. non licet laicis clericos in ecclesijs presumptorie propria ordinare. **U**nde glo. huius capituli que videtur notabiliter tangere quoniam licet post factum penitere etc.

¶ Cura pastoralis

Religiosi videri vel retinere ecclesias non possunt sibi concessas a laicis sine diocesani consensu nisi legitime prescripserint aut postea diocesani consensu habuerint. **Nota** glo. que tangit hoc casu de prescripcione donationis et de ignorantia iuris. et quid de successione qui videtur habere bonam fidem. **I**tem dicit de illo qui mercatur contra iura. **I**tem q. in locum alterius succedit.

¶ Si vero

Si patroni vacantis ecclesie infra tempus debitum non presentant episcopus ordinabit ecclesiam. **Nota** glo. que querit quod hoc casu prodest presentacione cum iam presentacione canonice institutio scilicet ut patronus maneat in quasi possessione presentandi discordia iam sopita etc.

Liber tertius

Cum seculum

Si ius prōnat' ecclē deueniat ad exē
ptos p hoc ius epale minui non d3.
Vide gl. q̄ t̄gīt q̄b' modis et qualic
trāffert ius prōnat' 7 post v̄lum Ju
ra prōnatus trāfire facit nou' heres.
Res permutat' donatio venditioq̄.

Ex insinuatione

Sine cōsensu prōni nō d3 q̄s ecclā
occupare Nō gl. q̄ t̄gīt de iure prō
nat' 7 dīc q̄ ius prōnat' ē res indiui
sibilis et ē apd̄ quēlibet ius ad eam
habentē insolidū sic. s. c. i. Itē dīc gl.
q̄ nō h3 canonicū ingressū d3 de ecclā
expelli.

Consuluit

Prōn' nō p̄t ecclā sibi retinē nec eā
alteri neq̄ filio suo p̄ferre. qd̄ intelli
gas auctoritate p̄pa. Nō gl. q̄ h' dīc
q̄ hoc. c. nō videt' p̄hibere p̄i q̄n pos
set p̄ntare filii suū 7 sic videt' admittū

De iure vero

Ius prōnat' p se vendi nō p̄t h3 hoc
verū intelligere debes nisi vendat' cū
vniuersitate. qz illo casu licite vendi
p̄t Rō ē qz ius pa. ē ānerū spūali er
go nō p̄t v̄dī t̄. sic nec redimi p̄t qz
res sacra non recipit estimatōem.

Vallus laicus

Prōn' ecclās vel decimas sine p̄sensu
epi vel pape etiā loco religioso v̄l ec
clesie p̄ferre nō p̄t Nō g. q̄ videt' tan
gere qd̄ hoc casu. facienduz eēt si ep̄s
p̄sentire nō velle 7 an subit cā v̄l nō

Significasti

Si ep̄s i ecclā alteri' dicit' est prōnus
idone' ab ip̄o p̄ntat' d3 institui Nō
tāt h' doc. q̄ prōn' q̄libz p̄t d' p̄suetu
dine p̄ntare clericū v̄ndecūq̄ originē
duxerit si sit idoneus

Consultatōibus

Institutus ad p̄ntatōz eius q̄ ius pa
tronat' ecclē possidebat ab ecclā r̄mō
ueri nō d3 l3 ius pa. ab eo postea eul
cat. sec' si non possidebat h3 credebat
t̄m eē prōn' Nō hic gl. q̄ dicit q̄ opti
nio hīc p̄ferē veritati et qd̄ legitime
factum est irritari non d3

Suggestum est

Itud. c. summat' sicut. c. illud. s. e. s̄r
Jo. an. vel sic. valet secūda p̄cessio eor
clesie facta alteri ecclē p ep̄m prōnum
nō obstāte p̄ore facta p̄ solū prōnum
h. di. s̄m panoz. Nōt g. q̄ illd̄ qd̄ ab
iur̄io ē inualidū p̄ sequētē p̄sensuz te
net Item dicit' q̄ q̄n plura sunt p̄ ali
quo q̄ contra obtinere debet

Relatum

Ab officio et beneficio ecclāstico rei
mouet' q̄ monit' nō dimittit ecclā a
laico sine p̄sensu ep̄i sibi p̄cessā. hoc p̄
mo. Secdo dicit' q̄ laici spoliātes eor
clesiam excommunicari debent

Cum te decet

Si ecclesia vacans infra sex menses
nō fuerit p̄ prōnum p̄uisa extūc ep̄s
p̄t eā ordinare atq̄ sibi de pastore p̄
uidere Nota g. h. c. q̄ arguit de quā
tuoz mensib' licet hīc dicat' de sex.

Preterea

Prōn' ius pa. p̄pa auctoritate alle
nare nō p̄t nec ab ecclā aliqd̄ tpale p̄
igere nisi id qd̄ a dioē. sibi tpe funda
tōis fuerit reseruatū Nota gl. q̄ di. q̄
ante p̄secratōem ecclē p̄t cēsus siue tri
butū statui prōno sed post non

Cum autē aduocatus

Prōn' laic' vno p̄ntato variare po
test aliū p̄ntando h3 prōn' cleric' hoc
nō p̄t Nota gl. q̄ dicit' q̄ q̄n dubium
est q̄s potior sit in iure gratificationi
locus est. 7 quando quis non potest

subuenire utriq̄ Item q̄ dicit' q̄n

De iure pa. in anti. vi. et cle.

guis ius habent in iure prōnat?

Mobis fuit

Ex cōstructōe ecclē facte ex dicit. au-
toritate adq̄rit ius pa. hoc p̄mo pa-
tron⁹ nō eligit ī ecclā collegiata. licet
eligat in capella. hoc sc̄do Prōno ec-
debet p̄cessiōis hōr et ē etiā alēd⁹ ab
ecclā si v̄git ad iop̄iā. hoc tertio. **N**ō
g. q̄ videt dicere de p̄sensu prōni i ele-
ctōib⁹ et an inuito prōno capella p̄t
fieri collegiata

Per vr̄as

Prōn⁹ ecclē vacātis seip̄m ad eandēz
p̄ntare nō p̄t **N**ota glo. q̄ dicit q̄ nō
ambiciose sed laboriose ad bonorez
d̄z pueniri **I**tem dicit q̄ inter p̄ntan-
tem ⁊ p̄ntatum d̄z esse d̄zā

Cum propter

Si q̄stio iuris pa. inē laicos infra q̄
tuor menses nō fuerit terminata ep̄s
illi⁹ d̄icō. i. qua ecclā ē situata illi ecclē
de rectore p̄uidebit **V**ide g. q̄ d̄i. q̄lit
ista debent concor. cum supra ⁊c

Cum dilectus

Legat⁹ de latere ecclā cui⁹ alia ecclā
ē prōna sue collatōi resuare p̄t. licet
nō vacet ⁊ p̄ferre cū vacat. hoc p̄mo.

Ex duob⁹ p̄ntatis a prōno laico p̄t
supior instituere secūdū. hoc secūdo
Nota gl. q̄ in hoc. c. disputat an lega-
tus potest conferre vel sibi resuare
ecclā vbi laicus est prōnus.

Pastoralis

Si prōn⁹ laicus successiue p̄ntat du-
os et ep̄s sc̄dm̄ instituat valebit insti-
tutio ep̄s tñ q̄ maliciose recusat p̄mū
ei tenet p̄uidere **N**ota glo. q̄ q̄rit q̄s
hoc casu debet p̄bare maliciā ep̄i cū
pro facto p̄sumitur et alle.

Postulasti

Si ad p̄ntatōz redoris aliq̄s ad titū
lū sue ecclē fuerit ordinat⁹ nihilomin⁹

prōn⁹ q̄ nō p̄sentit ad eā cui⁹ vacabit
poterit p̄ntare **N**ō gl. q̄ ⁊ disputat de
p̄sensu prōni **I**tem d̄icē q̄ iudiciū prōni
multū ē seq̄ndū q̄ ita dilexit ecclā in vt
sua ei confert quod est notandum.

Transmisit

Prōn⁹ licz cleric⁹ ecclāz vacātē p̄ferre
nō p̄t ⁊ si p̄tulit p̄t nihilomin⁹ p̄ntare
ad illā **I**n at d̄ plurib⁹ prōnis possz
vn⁹ p̄ntari. vi. g. i. c. p̄suluit. s. e. **N**ō. h
⁊ i. c. pastoral. q̄ valz q̄d factū ē post
app. legitimā **I**tem q̄ q̄s d̄z p̄ntari ī eo
ī q̄ deliq̄t **I**tem nō p̄stat ip̄edimētū ⁊c
quod de iure non sortitur effectum.

Titulus de iure prōnat⁹ li. vi.

Si laicus

Si laic⁹ prōn⁹ ius pa. ecclē vel loco
aliq̄ religioso p̄tulerit valet tal' colla-
tio q̄uis sine p̄sensu ep̄i d̄icō. sc̄tā fue-
rit p̄dicta tñ collatō nō d̄z ep̄o ī iure
suo derogare. hoc p̄mo. **S**c̄do dicit
q̄q̄ prōn⁹ laic⁹ h̄z ad p̄ntandū qua-
drimestre tps. ecclā tñ vel mōsterium
cui sc̄a ē collatō iuris pa. h̄z tanq̄ pa-
tron⁹ clericus semestre tps. h. d.

Titulus de iure prōnat⁹ in cle.

Ut constitutio

Ista cle. ī p̄ma pte poit exordū īn q̄
expediētiā obf̄uatiē antiq̄ iuris pro-
p̄stitutōis cā poit **I**n sc̄da poit p̄stitu-
tōem q̄ tria poit **P**rimo p̄uidet cir-
ca assignatōem p̄ris p̄uentū ecclāz
faciendā p̄latis vel vicarijs ipsarū
p̄ prōnos ecclesiasticos q̄ nō solēt ea-
rū onera supportare **S**c̄do circa illos
prōnos q̄ solēt p̄d̄cā onera supporta-
re **T**ertio circa executōz p̄stitutōis dat
p̄tātē diocesanis et tollit obstātias ⁊
determinat op̄iniones ⁊c s̄m **J**o. an.

Plures

Si plures sūt prōni hēdes ī p̄ntatōe
vni⁹ duntaxat h̄nt vocē. **E**t possunt

Liber tertius

licite cōcordare q̄ alternatis vicibus
p̄ntent p̄mittit etiā eis q̄ plures p̄nt
ad vacantē eccl̄az p̄ntare p̄sonas ido
neas eodem modo et vna ex his per
ep̄m valeat eligi et admitti

Titulus de censibus

Sancitum est

Dos eccl̄e et dom̄i dotis cū orto cum
alijs areis iuxta eccl̄am positus et ad
ip̄am eccl̄am p̄tinētib⁹ non solvūt tri
butū neq̄ cēsū **N**ō g. q̄ dicit qd̄ sit mā
sus **I**tem q̄ eccl̄a solvūt tributū eccl̄asticū

Omnis anima

Prestatō pensiois ē s̄iectōis p̄batō
Nō g. q̄ dicit q̄ hoc qd̄ in isto. c. d̄z di
ctū fuit laicis sicut illō xi. q. i. magnū
Et potest extēdi ad clericos quo ad
hoc q̄ debent obedire suis p̄elatis.

Scientes

Census d̄ nouo mōsterio ip̄oni nō d̄z
Nō gl. q̄ dicit q̄ ab initio p̄t eccl̄e cen
sus imponi s̄ postea nō nec etiā d̄ p̄
p̄t census augeri **E**t sic h̄ insitiū ē spe
ctādū et arguit g. q̄ q̄nq̄z initiū q̄nq̄z
finis ⁊ q̄nq̄z mediū ē considerandū

Licet multum

Cleric⁹ ad collectas p̄sonales cōpelli
non debet **N**ō glo. q̄ dicit q̄ hoc casu
miserabiles p̄sone sūt de iurisdictione
eccl̄e **I**tem dicit q̄ miserabilib⁹ p̄sonis
poti⁹ ē miserēdū q̄ aliqd̄ auferendū
Item dicit q̄ morbo corporali labo
rāt a p̄sonalib⁹ munerib⁹ excusantur

Peruenit

Nō dēt cēsus cui⁹ cā ignorat **N**ō g.
q̄ dicit q̄ erroris p̄missio nulla ē ⁊ sti
pulatō scā sine cā nlla ē **I**tem q̄rit g. an
ne cēsus vel fuitiuz tale possit adq̄ri

Cum apostolus

Isto cōsiliū determinat numerū equo
rū quos secū d̄nt h̄rē p̄lati visitantes

phibz eis vti venatorib⁹ ⁊ ep̄n sum
p̄uofis et p̄cipit p̄lati ne subditos
talliet p̄mittit tñ ab eis si cā iusta s̄b
fit moderatū auxiliū q̄rere. nō h̄ gl. q̄
ē valde notabilis et dicit q̄lit ep̄s v̄
fitas d̄ioc. suā se d̄z h̄rē **E**t dicit quali
cibo debet vti **I**tem dicit q̄ ex nimia
in gurgitatione os olet

Prohibemus

Noui cēsus nō d̄nt ecclesijs imponi
nec veteres augmentari. **V**ide g. q̄ di
ct̄ istud fore vey nisi stat⁹ rei inute⁹.
Item dicit gl. q̄ noua vectigalia nisi a
p̄ncipe p̄nt imponi **I**tem dicit rex. bic
q̄ maiores debēt facere minorib⁹ qd̄
vellent sibi fieri si ip̄i essent subditi

Preterea

Prelatus auctoritate sua non p̄t suā
eccl̄am p̄sertim post mortē suā p̄sti
tuere censuale **N**ota g. q̄ dicit q̄ hoc
casu etiam successor non teneretur

Eccl̄iis quas

Ep̄i nō p̄nt nouū cēsū imponē eccl̄e
sijs q̄s de nouo eripiūt d̄ manib⁹ lai
corū et eripiūt seꝛ quo ad sus pa. nō
q̄ p̄suetudo aliarū eccl̄arū seruari d̄z.

Innouamus

Sine auctoritate p̄ncipis pedagia i
poni nō d̄nt ⁊ q̄s hoc fecerit cōione
careat xp̄iana. nō gl. q̄ dicit q̄ oia alia
pedagia nō dabūt nisi ex p̄suetudine
legitime p̄scepta cui⁹ p̄trariū nō ē i me

Cum clerici

Cleric⁹ q̄ sine auctoritate ep̄i p̄ collu
sionē ip̄onit nouū cēsū eccl̄e d̄z illa p̄
uari **E**t istō. c. addit ad. c. p̄terea. s. e.
fm Jo. an. nō g. q̄ dicit qd̄ ē collusio

Ea que de auaricie

In collectis vel alijs nō debent eccl̄e
grauari. **V**el sic. **S**i collectores gra
uant eccl̄as isto officio p̄nabunt **I**tem

De censibus in anti.

q̄ querit q̄d suū nō ē suum p̄dere d̄z.

Significavit

Is q̄ recipit iuramētā de solūdo cē sum de nouo ipositū ecclē illud cogēt f̄mittere **Nō** g. q̄ videt̄ dicere cui potius ī hoc dubio sit obtempandū an sc̄z ep̄o an iuramēto **Itē** q̄s nō d̄z cogi ad iurandum soluere censum

Sopite

Archiep̄s visitās puinciā etiā a monasterijs puincie pcurari d̄z **Jo. an.** **Nō** g. q̄ dic̄ q̄s dicat̄ pcurator **Itē** vna et eadē res nō d̄z diuerso iure cēseri **Itē** ar. q̄ tu idē debes facere q̄d alij facerent si tu es eiusdem iuris

Stratis

Prōni etiā ecclāstici nouū censū ecclē sijs iponere nō p̄nt nec veterē augere et si aliq̄ue promisiōes vel iuramēta sup hoc exigerint remittere p̄pellunt

Quanto

Procuratio a principio imposita sp̄ est exhibenda. s̄ si grauamē esse inci piat papa p̄t remediū adhibere. **Uel** sic. augmētatis facultatib⁹ ecclē augmētāt procuratio **Nō** q̄ vbiū simpli citer positū generaliter est intelligendū. et q̄n certa quantitas non exprimit̄ pueniēs siue mediocris intelligit̄ **Itē** nota hic gl. circa si. vbi d̄ colono d̄z q̄n fruct⁹ augmētāt̄ vel diminuūt̄ diligentia vel negligentia coloni.

Cum instantia

Itud. c. poit̄ q̄lic̄ et q̄o legati et nunciij aplice sedis d̄nt pcurari. et h̄ ber. casū nō poit̄ ps. h̄ ē s̄ de p̄sep. i. c. ac cedētes. et pone h̄ casuz f̄m illud ca. **Nō** glo. multū notabilē q̄ in cetera dic̄ q̄ paupes grauari nō debēt hoc casu imo paup nō dabit iudici spor tūlas **Itē** dic̄ i. ff. q̄ p̄icularis solutō

nō pua imo magna h̄z incomoda zc.

Ex parte

Hic hēs q̄lic̄ p̄mittētes annua vota en soluē debēt. **Nō** gl. q̄ dic̄ q̄ id q̄d maior ps facit alij facere p̄pelluntur hoc casu. i. in solutōe annui voti et sic ī dubijs obf̄uāda ē p̄suetudo vicino

Cum olim **rū locorū.**

Ecclē tenent̄ ep̄o ī cui⁹ d̄io ē. s̄nt p̄stitu te r̄ndere de procuratōib⁹ q̄rtaz deci maz et alijs iurib⁹ ep̄alib⁹. **Nota** gl. q̄ p̄ libros antiquos probant̄ confi nes ep̄atus. et alle. ad hoc zc

Olim causam

Prescribi nō p̄t ut census de meliori moneta debet̄ soluat̄ de minori moneta **Nō** g. ī pn. q̄ dic̄ q̄ nō p̄dest p̄te statō q̄n act⁹ p̄trari⁹ s̄t p̄testatōi **Itē** nōt̄ g. de p̄fessioe aduocati et p̄batōe erroris ī p̄fessioe. **Itē** nō q̄ precio rei frui re frui videt̄. i. q̄ q̄ precio. ff. de

Cum venerabilis **vsufu.**

Ep̄s generaliter ecclām eximendo iura ep̄alia ibi intelligit̄ retinere. **Nō** gl. q̄ dic̄ q̄ q̄buscūq̄ v̄bis generalib⁹ ep̄s ecclām aliquā eximat. tū in eodē visitatōem pcuratōez et cathedraticū

Super eo **reseruat**

Ecclē de nouo puerse procuratōes et alia debēt facere vt antique et vicine et de materia h̄. c. dic̄ p̄ **Inno.** s̄. de p̄sue. cū oliz. et. s̄. d̄ offi. arch. c. fi. **Nō** q̄ attendenda ē consuetudo vicinie.

Procuraciones

Procuratōes etiā aliq̄b⁹ legatis dari nō debēt nisi cū p̄sonalit̄ visitatio nē exercēt **Nō** g. q̄ dicit̄ q̄ triplex est pcuratio. vna q̄ debet̄ rōe visitatiōe **Secda** que debet̄ ratione consuetudinis **Tertia** ex pacto quod apposituz fuit̄ in ipsa fundatiōe.

Libertus tertius

Generabili

Ep̄s h̄z p̄curatōem ab ec̄cā in sua ciuitate posita. Nota g. que dicit q̄ p̄curatō rōe visitatōnis debita p̄scribi non potest. Itēz q̄ pauperes ec̄cē ad visitatōes non tenentur.

Cum nuper

Arch̄iep̄s d̄z p̄ totā p̄uinciā suā p̄curare et sic p̄ hoc punire rebelles. et istō intellige cū ep̄s suffraganeus sicut ē ep̄s traiectē ē negligēs q̄ alias se intrōmittere nō d̄z arch̄iep̄s z q̄ hoc p̄t vi. c. Pastoralis de offi. ordi.

Cum canonicis

Sc̄dm̄ monetā a p̄ncipio p̄stitutā est census annuus p̄soluendus siue sit minor rata pecunia ut i. c. Oliz siue augmētata ut hic. Nota q̄ post ānos liber iustus est post bienniū liber erit. Itēz dicit glo. de moneta minori.

Auctoritate

Propter oratoria p̄uata p̄curatō ratiōe visitatōis nō debet. Nota g. q̄ p̄latus visitatōis nō d̄z intrare grangias vel p̄uata oratoria sed d̄z se trāsferre ad caput id est ad p̄ncipales ec̄cā siue monasterium.

Titulus de censibus li. vi.

Romana

In p̄ma p̄te huius capituli dicitur quomodo et quādo arch̄iep̄scopus potest suam p̄uinciā visitare. In se cūda parte dicitur quid arch̄iep̄scopus in visitatiōe facere debeat et que crimina punire potest. In tertia dicitur quomodo et in quibus rebus p̄curatōes recipere debeat. Nō g. q̄ int̄ cetera dicitur q̄ p̄ntia p̄sone multū opat̄. Itē q̄ ab arch̄idiacono appellari nō p̄t. Itēz

nōt g. i. q̄bus casib⁹ scriptura requirit z ponit xxvii. casus quos vide ibides.

Exigit peruersorum

Quia decretalis s̄ p̄ria nō bñ seruabatur in q̄ p̄cipit p̄curatōes in victualibus nō in pecunia recipi et nō recipi munera nec etiā p̄curatōes in victualibus a locis nō visitatis illā hic confirmat adijciens penas. Nota g. q̄ dicit super verbo exigit q̄ magna ratiō suadet ob maleficia penas solui. Itē hoc casu excedentes puniuntur i. duoplus quod si restituere recusant interdicitur eis ec̄cē ingressus.

Felicis recordationis

Licet arch̄iep̄scopi z ep̄scopi visitates recipiunt pecuniā p̄ procuratiōe non tamen licet visitanti nisi vnā p̄curatōem recipere vno die siue vnus locum visitauerit siue plura.

Quāq̄ pedagogiorum

Si vniuersitas vel singularis p̄sone ec̄cās vel ec̄cāsticas p̄sonas cōpulerit soluere pedagia vel exactiones p̄ reb⁹ suis quas cā negociatōis nō deseruit p̄sone singulares sūt excoicate et vniuersitas interdicitur. Nota gl. q̄ tangit de libertate clericorum bonorum. Itē tangit glo. an vniuersitas potest excommunicari.

Perpetuo declaramus

Potest arch̄iep̄scopus libere visitare p̄uinciā suā. licet suffraganei sui non fuerint negligentes et eandē iterare visitationem et procuratiōes recipere consuetudine incontrarium non obstante. Itē potest arch̄iep̄scopus dum visitat confessiones subditorum suffraganeorum audire et absoluerē confitentes et ipsis penitentiās iniungere salutare.

De cōsecratiōe eccle. vel al. in an.

Cl. de censibus in cle.

Cum sit nature

Religiosi tenent subire onera q̄ incū
bebāt inōasterijs siue eccl̄ijs ad ip̄os
spectantib' añ hoc p̄ciliū nisi p̄uilegio
vel exēptiōe vel iusta cā iuuētur. q̄ p̄
uilegia vel exēptiōes nō iuuāt eos
in eccl̄ijs post istud p̄ciliū adquiren
dis. vide g. que est notabilis zc. Nō
p̄ncipiū tex. vbi est p̄modū ibi z on'
esse debz

Ad nostrum.

Ista cle. ponit q̄dā gravamina q̄ p̄
lati inferebant exēptis z p̄cipue cy
sterciē. z illa fieri p̄hibz statnēs q̄
ep̄i q̄ in monasterijs cysterciē. ordi
nis charitative p̄curātur sint cōtēti
cibarijs q̄ p̄ illos ministrātur. Si ve
ro p̄curātur ex debito ip̄is volenti
bus carnes ministrari debēt extra
septā monasterij vel saltez extra por
tam q̄ dicitur regularis. ip̄ozū etiaz
elemosynarij fragmenta mensarum
p̄nt pauperib' erogare

Presenti cōstitutione

Diocelani quib' constat illos q̄ eri
gendo a clericis pedagia vel guida
gia excōicati sūt vel interdicti publi
care debēt. Et venit ista cle. executi
ue ad decre. q̄ q̄ d̄ cens. li. vi. nōt g.
cas' in qb' nō soluitur vectigalia

Cl. de p̄secratiōe ecc. vel al.

Ad hoc

Remoto altari vel lapide p̄tinentē
figillū p̄secrari dz altare s̄ nō eccl̄ia.
et est eccl̄ia domus deo dedicata ad
sacramēta z diuina officia celebra
da. item alia est cōsecratiō eccl̄ie et
alia altaris zc.

Tua fraternitas.

Quolibz die p̄t fieri cōsecratiō ec
clesie vel altaris Nō q̄ virgines etiā
p̄pter nēitatē dieb' p̄uatis velum sa
crū accipe p̄nt Ordines vero nō p̄se
rūtur nisi certis t̄pib'. et crisma cer
to tempore conficitur.

Quod in dubijs.

Si mensa altaris enozimter fracta
fuerit debz altare iterum cōsecrari
Item in h̄mōi sacramento oleū non
sacrum potest imisceri oleo sacro ps
huius est de renūc. de sen. excōi. et de
pe. z re. q̄ indubijs. Nota gl. que po
nit argu. q̄ in resciciendo sacrum nō
sacrum filium p̄t apponi.

Proposuisti

Reconciliatur eccl̄ia que per homici
dia vel vulnera hominū est polluta
Nota g. que in hoc est notabilis et
singularis q̄ ponit casus in quib' ec
clesia vel altare debeat cōsecrari vel
reconciliari. et primo casu si est du
binū. secūdo si eccl̄ia est totaliter ad
usta zc

Cum sis

Plura in vna ecclesia altaria z plu
res ep̄os simul poteris p̄secrare. nō
g. que ponit hic argu. contra Gafia
nū qui dixit q̄ cōsecrato maiori al
tari omnia alia erunt cōsecrata.

Ligneis edificijs.

Corruente tecto z parietibus illesis
licz tabula altaris modicū sit fracta
non dz reconciliari ecclesia vel alta
re. Nota g. que dicit q̄ cōsecratiō
eccl̄ie fit in parietibus.

Consuluisti.

Propter excōicatorū corpora in cy
miterio sepulta cymiteriū p̄ ep̄m est
reconciliandū. Nota q̄ corpora ex
cōicatorum si discerni possunt sunt
de cymiterio p̄ijcienda z eadez gau

Liber tertius

Dent immunitate cymiteriū z ecclia

Cum sicut.

Qui facit eccliam psecrari. eā etiā dotare tenetur. nota gl. q̄ dicit q̄ ecclia etiā fūdāda nō est nisi etiam p̄us fuerit dotata. Itē gl. q̄rit q̄nta erit dos ecclie z soluit. Itē querit gl. q̄d si ep̄s psecrat eccliam sine dote

Aqua per

Ecclia polluta p̄ sacerdotē simplicē reconciliari non p̄t etiā ex aqua per ep̄m benedicta sed per ep̄m b̄n p̄t. nota g. in p̄ncipio que dicit q̄ consuetudo que est contra iuris naturā non prodest z contra illud ius p̄scribi non potest. Item q̄ ep̄us illa que sunt iurisdicciōis potest cōmittere

Si ecclesia non

Si ecclia non consecrata fuerit seminis aut sanguinis effusione polluta lauari d̄z aqua b̄ndicta ne interim impediatur diuina z q̄nto citius fieri p̄t est consecranda

¶ Li. de psecra. ec. vel al. li. vi.

Si ecclesiam

Itud. c. docet q̄n ecclia z cymiteriū simul polluitur z q̄n alterū eorū tm̄ Et vide tex. z g.

¶ Li. de celebratiōe missarum

Presbyter mane.

Hic habetur q̄n p̄bri z alij clerici debēt horas canōicas siue diuinas dicere q̄b̄ ep̄ib̄ z q̄n. Nō g. que dicē p̄siliū eē q̄ cleric̄ omnes horas sunt

dicat ne supueniētib̄ occupatiōib̄ aliquā horā omittat

Quidam laicorū

Propter missas peculiare non est omittēdū diuinū officiū diei approbatū. Nō g. que dicit q̄ non est malū audire missas peculiare s̄z omittere missas diei canonicē institutas &. Glo. explicat q̄ dicūt h̄mōi misse

Consuluiti.

Sufficit sacerdoti in die vnā missas celebrare nisi in die natiuitatis z cā nēitatis hec suadeat. Nō g. q̄ in die natiuitatis plures misse celebrantur z dicit q̄ sit cā nēitatis &. sicut cōiter sit in diocesi leodiēn. vbi sacerdotes plures missas celebrant in die.

Consiliū nostrum

In missa p̄memoriatiōis licet dicat̄ p̄pria p̄fatio hymn̄ angelic̄ vel symvolum non dicitur. et te deus laudamus regulariter in puatis p̄festis siue ferijs omittitur

Et parte

Sacerdos post s̄ptionē sacramenti d̄z calicē vino pfundere z illud v̄nū nisi velit eodē die aliam missā celebrare assumere. et si intendit aliam missā celebrare a s̄p̄riōe d̄z abstinē Nō g. q̄ triplex est missa sc̄z pro deifundatis. peculiaris. z solēnis

Cum marthe

Per hec verba dicta de p̄bro ligiti me ordinato consecratur corp̄ xp̄i. Hoc est corpus meū. et p̄ ista verba hic est calix sanguinis mei nouit̄ eterni testamenti & consecratur sanguis xp̄i. omnia alia verba sunt de bene esse sacramenti. Itēz vinum cum aq̄ id est vinum aquaticum quā aqua vinum sibi incorporat transit in sanguinem ita q̄ ibi solum remanet sa

De celebratiōe missarū. in an.

por pondus et color. **I**te orationes que sunt p valde bonis sūt gratiarū actiones q̄ sunt p valde malis sunt vinorū solatōes. p mediocriter bonis purgationes. p mediocriter malis recōciliatiōes. **E**t nō gl. de trib⁹ opinionib⁹ corporis xp̄i

De homine

Casus est. Plus peccat q̄ celebrare si mulat q̄ q̄ in mortali peccō celebrat. **N**ō ter. q̄ dicit q̄ falsa sunt abijcien da remedia q̄ veris periculis sūt gra uiora. **I**te nota q̄ popul⁹ vana sūm latione non est fallend⁹. **I**tem g. vī detur tangere an⁹ grauius sit. occul te q̄ manifeste peccare

In quadam

In isto. c. damnatur eorū opinio q̄ dicūt de latere xp̄i nō fluxisse veram aquam. sed fleuma et corp⁹ xp̄i fuisse corpus fantasticum. **N**ota text. qui dicit humanum corp⁹ componi ex quattuor elementis scz ex aqua. aere igne et terra.

Volentes

Clerici diuinum officii debēt dicē solēniter et deuote. **N**ota hic g. que inter cetera dicit inobedientiaz gra uissimum fore peccm̄ et agitur mitius cū eo qui canonis inobedientiaz in currit q̄ iudicis

Sane cum.

Saecrdos debz instruere pplm̄ q̄lic in ecclia et extra debent honorare eu carissime sacramētū id est corp⁹ dñicū. **I**te dicit text. etiā q̄liter sacerdos dz incedere et corpus xp̄i portare ante pectus suū reuerenter et cum mundo velamine.

Cum creatura.

In conuentalibus ecclis sunt cele brande misse p ferijs vel festo vel p

annue rarijs defunctorum. **N**ota g. que dicit q̄ ille terminus anniuersa rium. capitur duobus modis. itez dicit quibus modis anime defunctor soluntur a penis et vide eam. quia al legatur

Te referente

In die cene domini ep̄s in ecclia sua missam debet celebrare et crisma cōficere. **N**ota glo. q̄ missa est de substantia confectio nis crismatis et collationis ordinis.

Perniciosus

In sacramēto altaris plus est de vino q̄ de aq̄ imponendū. **N**ō g. que dicit q̄ psuetudo ē attendēda. i. sacramento sicut in baptisimo. et sic in consecrandis missis psuetudo metropo lis ecclie est obseruanda. item aqua facit malum stomachum.

Litteras tuas

Clericus non dz celebrare cuz pane fermento et cuz calice ligneo nec sine aqua et igne existente in altari qui contrafecerit perpetuo ab officio et beneficio puetur. **N**ōt g. q̄ in hoc casu qui ex insipientia peccat non est parcendum quia querere potuit. itē dicit de materia calicis.

De celebratione missa. i. ele.

Gravi nimirum

Prelati ad quos spectat correctio et illis negligentibus superiores ip̄orum debent esse solliciti ut horis debitis in cathedralibus regularibus et collegiatis ecclis hore canōice des

Liber tertius

note celebrentur atq; q̄ in alijs con-
uenienter & debite celebretur diurnū
& nocturnū officiū. **Nō** g. sup verbo
fructuz labioꝝ qđ satis est quo ad
debitū in choro q̄ q̄s orat labijs tm̄
& non corde sed quo ad deum secus
sup quo vide hic Job. and. & Inno
quē alle. & remittit

Dignū prozsus.

Dignū arbitrat̄ur papa q̄ tā religi-
osi q̄ seculares clerici cardinalium
eccleie romane et alioꝝ q̄rūcūq; ep̄oꝝ
seruitores possēt se p̄formare illis in
horis canonicis & diuinis officijs.
Nota g. q̄ monach' p̄lat' d̄z regere
eccleiam cui p̄est fm̄ officiū clericale
non monachale

Ti. de baptismo et ei' effectu.

Si quis

Puerū ter in aquā mergens & nō di-
cens. Ego baptiso te in noīe pa. et
fi. & ff. puerū non baptisat. **Nō** g. in
prin. que tangit de p̄suetudine & de
hoc p̄nomine ego an requiratur

De quibus

De quib' dubiū est an sint baptisati
iterum sunt baptisandi p̄ ista verba
Petre si tu es baptisat' ego te non
baptiso. sed si nō es baptisat' ego te
baptiso in noīe pa. & fi. & ff.

Matores.

Ista decretalis est longat̄ nobilis ī
materia baptismi & monet plura cir-
ca baptismū dubia. **E**t p̄mo an pue-
ri qui charitatem neq; velle & nolle
habent p̄nt baptisari. **I**tē querit de
adultis dormientibus dementibus

vel inuitis & renitentibus an p̄nt ba-
ptisari. **I**tē dicit de p̄coꝝ originaliz
actuali. et dicit g. unū notabile ver-
bū inter cetera scz q̄ quis p̄sumitur
eiusdē voluntatis nisi probetur mu-
tatio. **I**tē tangit g. de voluntate co-
acta an sit voluntas

Debitum.

Nullus p̄t seipm̄ baptisare. nō ter.
qui dicit q̄ inter baptisatū & bapti-
lantem d̄z esse distinctio p̄sonarum.
sic inter presentantem & p̄ntatū. iter-
o antem et recipientes. **E**t sic nemo
debz oriri a seipō p̄t tñ apud seipm̄
emancipari.

Mon vt.

Verbum & elementum req̄r̄tur in
baptismo sine quibus vel eorū alte-
ro baptisma conferri non p̄t. **U**el sic
Cum salua nemo baptisari p̄t. nōt
g. q̄ duo n̄c̄aria sunt in baptismo.

Licet grecos

Ista decre. damnat ritus q̄sdam ma-
los ip̄oꝝum grecorum lauantiuz al-
taria sua postq̄ xp̄iani sine latinis in
ip̄is celebrarunt. et qui baptisatos
a latinis iteruz baptisarunt.

Titu. de baptismo in cle.

Presenti

In fontibus eccleiarū non in p̄uatis
domib' d̄z baptisma concedi. duos
casus excipit scz qñ baptisandus est
filius p̄ncipis. et quando ex necessi-
tate imminente baptisandus ad eccle-
siam sine periculo deferri non p̄t
Nota gl. que in hoc est specialis. q̄
dicit quis dicat̄ hoc casu p̄nceps et
lōge p̄sequitur.

De reliquijs et ve. san. i an. 7 cle.

De p̄bytero nō baptisato

Si quis p̄byter non baptisatus ordinat⁹ d̄z baptisari 7 iterū ordinari. Nō gl. q̄ dicit q̄ baptisat⁹ est ianua omnium sacramentorū et isto casu p̄byter soluz de facto fuit ordinat⁹

Apostolicā sedem p̄byter qui mortu⁹ est credens se baptisatū licet ip̄m non fore baptisatum postea compertū fuerit quia in fide xp̄i mortu⁹ est licite ab eccl̄ia suscipitur 7 orat pro eo. nō g. q̄ dicit q̄ triplex est baptisat⁹. scz fluminis flaminis 7 sanguinis. item tangit g. an iste sacerdos etiā consecit siue consecrauit in veritate

Veniens ad se p̄byter non baptisatus d̄z baptisari 7 iterū ordinari. nota q̄ iterat sacramentum iniuriā facit sacramēto. itē nō ter. q̄ dicit q̄ non baptisat⁹ p̄t accipere sacramentū eucaristie 7 p̄trahē matrimonii. Itēz qui p̄uersatus est iter baptisatos p̄sumitur baptisat⁹

De custodia eucaristie

Statuimus Eucaristia 7 omnia alia sacra sūt cū magna diligētia p̄servāda sub pena suspensionis ab officio ad tres mēses. Nō g. que dicit q̄ sacramentum non d̄z ad infirmos p̄ laicū portari. Itēz p̄pter culpā tenetur q̄s ad ea q̄ veniūt ex tali culpa. q̄ qui dāni dat occasionē dāni dedisse videtur. Ali bi quicq̄d est cā cause etiāz est causa causari.

Relinqui.

Precipitur hic vt oratoria vasa et corporalia ac etiā alia vestimēta ec

clesiastica mūda 7 nitida p̄servētur. Nō g. que arguit ex hoc. c. q̄ clerici debent mūdas habere vestes 7 qualiter debent incedere. non tñ debent habere vestes p̄hibitas. iuxta. c. clerici. de vi. 7 hon. cle. Itē incōpositio corporis q̄litatez indicat mentis. iuxta illud. distortū vultum itē. contra hoc iterū dē m̄ Genice. Magnificentia et animi excellentia sub quacūq̄ pelle latere p̄t. itē clerici non debent vt vestib⁹ ad iactantiā itē. p̄ q̄ g. alle. c. omnis iactantia. xxi. q. iiii.

De reliquijs et veneratiōe sanctorum

Audiuimus

Mortui in ebrietate non debēt tāq̄ sancti venerari. cū dicat Ap̄tus. ebrii offi regnū dei non possidebunt. Nō g. que tangit q̄ ebrietas est mortale pcēm 7 q̄ veniale. itē dicit de miraculo q̄ aliqd d̄z dici miraculū 7 q̄ nō 7 all.

Cum ex eo

Reliq̄e extra capsā trahi nō debent nec etiā debent vendi. Et debēt p̄lati eccl̄iarū respicere ne contingat populū rōe q̄st⁹ circa reliq̄as (q̄d ple rūq̄ fieri p̄suevit) decipi.

De reli. 7 vene. sanct. lib. vi.

Gloriosus deus

Festa. xij. ap̄torū q̄ttuor enāgelistarū 7 q̄ttuor doctorū 7 p̄fessorū eccl̄ie sancti Gregorij Augustini Ambrosij. 7 Hieronymi sub officio duplici debent sollemniter celebrari. Nō glo. que dicit que requirūtur ad hoc q̄ aliquid dicatur miraculū. Primo q̄ ex deo et non ex arte contingat. Secundo q̄ sit contra naturāz. Tertio

Liber tertius

q̄ non sit ex vi verborū. Quarto q̄ sit ad corroboratiōē fidei z̄

Ti. de reli. et vene. san. in cle.

Si dominum.

Festus corporis xpi celebrari dz̄ q̄n ta feria post octavas penthecostes z̄ certe indulgētie p̄cedūtur his q̄ in festo z̄ infra octavas officio divino vel horis intersūt. **Nō** g. q̄ tangit mirabilia q̄ p̄prehendūtur in sacra mēto. **Itē** tangit g. an meli⁹ sit aliq̄ v̄o facere in voto q̄ sine voto. **Itē** nō g. q̄ q̄n exp̄mitur feria intelligitur p̄ma. itē gl. norat multa bona de ofoe z̄ de ei⁹ efficacia z̄ an ofo debeat esse vocalis. itē tangit vbi sit orandū z̄. nec tñ omittas tex. q̄ deuotissimus ē

Ti. de obseruatiōe ieiuniorū.

Ex parte.

Si festū ieiunabile eneniat die lune ieiuniū dz̄ fieri die sabbati p̄cedenti et in p̄fecto beati mathei dz̄ ieiunari. **Nō** g. que disputat de seruitute z̄ dicit q̄ locus sacer intermedi⁹ impedit seruitutem

Consilium vestrum.

Omnia festa ap̄loz̄ h̄nt ieiuniū nisi sit p̄traria p̄suetudo. itē tpe necessitatis z̄ infirmitatis licz̄ esurientib⁹ et infirmis comedere carnes sine p̄cōo p̄pter periculum mortis euitandum. **Nota** glo. que tangit de p̄suetudine q̄ illa obseruanda est. quia trāsgresor legis dicitur qui z̄

Explicari

In die natiuitatis dñi p̄nt licite carnes comedi etiā in sexta feria venei

rit nisi q̄s ad nō p̄medendūz̄ carnes fuerit voto vel regulari obseruētia astrict⁹. et si tñ carnes comedē i p̄mo casu abstinerit p̄pter hoc tñ nō erit culpand⁹. **Nō** g. q̄ consuetudo vniuersalis ecclēie facit ius.

Ti. de purificatiōe p̄ partum

Colens

Statim post partū p̄t mulier intrare eccliam vel etiā abstinere. **Nō** g. q̄ ponit quare mulieres intrare eccliaz p̄hiberi nō debent. ne pena eis vertatur in culpaz̄. z̄ alt. ca. ad ei⁹ vero. di. v. z̄. vii. q. i. cum percussio.

Ti. de ecclijs edifican. v̄l repa.

Quicūq̄.

Nōs eccliam b̄nificium dz̄ ad hoc adiuuare vt restaurētur ecclē i tecto z̄ vt emendentur. **Nō** g. q̄ ille nō est ferend⁹ qui lucrū appetit z̄ on⁹ subire recusat p̄tra eq̄tatē naturalem.

Cum dicat

Leptosi debent sibi p̄stituerē eccliaz z̄ cimiteriū in alia parochia z̄ habē p̄prium p̄sbr̄m inuito p̄sbro parochi ali⁹ z̄ de ortis z̄ nutrimentis animarū suoz̄um non debent soluere decimas. **Nō** g. que di. z̄ ponit nullus inopiā cuz̄ iactura alteri⁹ debere releuari. **Itē** sic interpretanda sunt p̄ncipis beneficia vt non incipiant esse iniqua

Ad audientiam

Propter difficultatem adēdī eccliam z̄ ipsius iacturam est alia edificanda. **Nota** gl. que tangit causam quare posset in parochia alicuius

De immunitate ecclesiarum in anti.

alia construere ecclesia Item notat quod hoc casu erit prout potest ecclesia de nouo construere Item tangit an decime vni ecclesie possunt alteri assignari

De his qui

habentes parochiales ecclesias debent appellari ad conferendum ad illas ut reparent. et ad hoc per eorum exemplum alij inducantur Nota glo. que dicit quod alium inuitat ad aliquid faciendum in se dicitur habere quod potest. cum omnis christi actio nostra dicitur esse instructio et ipse verbo et facto omnia adimpleuit

Ad audientiam

In ecclesia seculari potest episcopus cum causa constituta canonice regulares. dum tamen canonicis regularibus morantibus ibi vel alibi ubi ubi necessarius prouideat ab episcopo. Nota glo. que dicit quod que nondum est non datur privilegium nec est ante querenda ratio que persona. Item futuro edificio non potest seruitus imponi

Tua nos

Episcopus potest prouidere populo indigenti oratorio vel basilice nec deierabit quis iurauerit res ecclesie non alienare Nota glo. qualiter rex iurat in coronatione sua et alle. etc.

Titulus de immunitate ecclesie et cimiterii

Et in domibus

Virginitate consuetudinis iudices vel officiales seculares in ecclesiis vel in eorum domibus hospitium vel placitum tenere non possunt sed in locis publicis agant Nota secularia negocia in ecclesia non debent tractari

Peruenit

Boies ecclesie romane vel alterius custodia ciuitatis non sunt immunes Nota glo.

quod dicit quod expedit reipublice plures habere defensores Item per defensionem patris pater potest filium occidere. et g. alle. quemadmodum modum per redemptionem patris filius potest distrabi et vendi in casu quo filius noluerit patrem redimere iuxta. l. si. l. c. de parente. que si. distrax.

Judicatum est

Beneficiarii ecclesie astricti glebe rura eius dimiserunt ad ea redire coguntur Et dicitur g. isto intelligendum de eis que sunt ad astricti que recedere non possunt. et alle. l. de agri. et censu. l. xi. l. cum satis

Non minus

Laici que contra voluntatem clericorum occupant bona ecclesiarum post trinam ammonitionem sunt excommunicati ipso iure Anno. Nota glo. que alle. apostolum dicentem misericordiam merui quia ignorans feci. Item dicitur glo. que sunt angarie et que per angarie Item notat glo. que clerici debent contribuere etc. et qui ultra petunt sunt cum satisfactionibus excommunicati etc.

Cum ecclesia

Seculares cause maxime cause sanguinis non sunt in ecclesia ventilande. Nota glo. que tangit quod aliquid fuit vel obmittitur ob reuerentiam loci et quibus ob reuerentiam diei. et alle. Item dicitur quod ad tractandum de pace cui interdicitur ingressus ecclesie potest ea intrare et tangit de eo que vouit non comedere carnes

Inter alia

Ponit duos casus in quibus liber homo fugiens ad ecclesiam de ea abstrahitur Seruus autem ab ea extrahitur indistincte ex quo cautio prestatur de ipso impunitate. Nota glo. que tangit alios casus in quibus non datur immunitas fugientibus ad ecclesiam.

Aduersus

Ista decre. ponit casum in quo episcopus vna

Liber tertius

cuꝝ clericis debet tribuere potestati
seculari scz qñ necessitas euidentis imi
net vel publica utilitas ⁊ ex tunc po
testas dz hoc recipere cum omniū gra
tiarum actione ꝛc.

Quia pleriqz

Pretextu seruitij legato impensū nul
lus presumat subditum suum grauare
et si fecerit restituet. vel sic extortuz
paupibus erogat ꝛc.

Ecclesia in qua

Qui confugit ad ecciam nondum cō
secratam defenditur ab illa dummo
do diuina officia fuerint in ipsa cele
brata Nota glo. que dicit q quicqd
dño psecrat sanctū scōꝝ erit domino

Immunitatem

Qui committit delictū vel violentiā
in eccā nō dz defendi ab ea. Nota te
xtū q dicit frustra auxilium legis in
uocat q committit in legē Itē dicit
glo. q nemo sub spe venie peccare de
bet. Itē g. opponit et dicit q stulti i
culpa fiunt sapientes in pena.

**Titulus de immunitate eccle
siarum li. vi.**

Quia nonnulli

Seculares pates ab ecclesijs vel ec
clesiasticis psonis tallias vel exactio
nes p rebꝝ vel possessiōibꝝ adquisitis
vel adqrendis exigere non psumant.
nec eos cōpellere ad ipas distrahendū
vel extra manū suā ponendum.

Nota g. q tangit q iudei tenentur ad
decimas prediales.

Decet domum

Ista decre. docet qualiter hoies i ec
clesijs debent se habere ⁊ a quibꝝ des

bent se abstinere. Itē dicit q ordia
rij hoc per se et p alios faciant obser
uari. Et comminat penā in facientes
contrariū. Notat g. an valet contra
ctus habitus in eccā ꝛc

Clericis

Ista decretalis punit excessus laicoꝝ
rum q clericis collectas tallias ⁊ one
ra imponebant ⁊ excessus prelatoꝝ
q talibus cōsentiebant. Itē precipit
psonis ecclesiasticis q nihil de rebus
ecclesiasticis laicis soluant sine licen
tia sedis apostolice etiam sub quocūqz
q colore sine mutui subuentōnis do
ni vel alio modo vt etiaꝝ ipsi laici ta
lia non exigant vel recipiāt nec occu
pent quocūqz modo deposita eccle
siarum vel personarū ecclesiasticarū
singulares contrafaciētes excommu
nicat et vniuersitatem interdicit ꝛc

Quoniam

Excommunicati sunt qui impediūt
super causis que ad forum ecclesiasti
cū de iure vel p̄suetudine pertinent li
teras a se. ap. impetrari vel super ipis
fis coram ordinario vel delegatis ec
clesiasticis litigari

Eos qui

Laici qui interdiciūt suis subditis ne
clericis vendāt nec ab ipis emāt aut
etiam clericis inolant vel panem co
quant cū tales obuiāt libertati eccle
siastice eo ipso sunt excommunicati.
Nota glo. que tangit qualiter fraus
fit de persona ad psonam.

**Titulus de immunitate eccle
siarum in cle.**

Quoniam

Ista cle. reuocat ⁊ p infectis haberi

De clericis vel monachū anti.

vult decretalez. e. ti. Clericis li. vi. cu3
luis declaratiōib' 7 p̄mittit reuoca
tōis cām Secūdo reuocat Tertio ser
nari p̄cipit ius antiquū. 7 fuit ista de
p̄nis p̄stitutōib' clemētis editis a p̄n
cipio p̄motōis sue et incipiebat Pa
storalis 7 rex frācie fuit cā passīua h'
constitutiōis 7. 7 actīua causa reuo
cātionis.

Clarius ne cle. vel monachi.

Aulca sunt

Hec decretalis enumerat plura a q̄
bus clerici d̄nt se abstinere scz mune
ra iniusta recipe vel dare vel ritas
anare 7. de qb' p̄tz in tex. Nō tex. q̄
dicit q̄ q̄cqd̄ homo plus iusto appe
tit turpe lucrum ē Itē dicit tex. q̄ ne
mo militans deo implicet se seculari
bus negocijs

Sacerdotibus

Sacerdotes siue clerici laicis in secu
larib' p̄curare nō debent siue mīstra
re. qd̄ si fecerint et moniti nō respue
rint ab ecclā nō debēt defendi. qz ab
ecclā nō d̄z subueniri p̄ quos p̄stat ec
clesie scādali generari. qd̄ maxime cō
tra clericos furantes

Non magno

Regularis qui claustrum exit ad le
gendas leges uel pbificam penas su
stinet in hac decretali contentas seilicet
excommunicatiōem. et q̄ erit vlti
mus in processione et in choro inter
fratres Nota gl. que dicit de cōpen
satione boni ad malum 7 q̄ non sit
faciendum malum

Sed nec

Nemo clericoruz d̄z eē balliu' p̄sū
cipis secularis et si fecerit remouetur

ab officio 7 eo casu fortius est p̄sūte
tus regularis Nō balliu' dicit ille q̄
exer cet iurisdicōem alicuius iudicis
temporalis. Nota glo. q̄ notat q̄ di
gnitas aggravat peccatū

Clericis

Ab officio et beneficio remouet qui
officiuz sanguinis exercere p̄sumit.
Nota glo. que dicit q̄ prelatus h̄ns
iurisdicōnem tempalem debet eam
alteri generaliter cōmittere nec per se
ip̄m exercere. Item dicit q̄ multa li
cent in genere que non licēt in specie

Secūm instituta

Ista decre. prohibz ne monachi vel
clerici causa lucri negocientur. et ne
monachi a clericis vel laicis suo no
mine firmas habeant neqz laici eccle
sias ad firmam habeant

Relatum est

Monachi qui non seruant ordinem
per episcopum a monasterio expelli
possunt. Nota tex. qui dicit q̄ boni
comedere debent labores impiorum
Nota glo. q̄ a correctōne non appel
latur. et alle.

Sicut accepimus te

Clerici in sacris cōstituti tabelliona
tus officiu3 exercere sub pena subtra
ctionis beneficiorū non possunt No
tat glo. an istud sit vniuersaliter verū
tam in foro spūali q̄ tpali

Sententiam sanguinis

Ista decre. prohibet clericis plura ī
hoc. c. enumerata. p̄sūo scz q̄ clerici
non debent exercere sanguinis vindi
ctam. aut etiam vbi exercetur nō de
bēt auctoritative interesse nec debēt
scribere lrās pro vīdicta sanguinis
destinandas 7.

Liber quartus

Super specula

Ista decre. punit monachos exentes sua monasteria ad studendum legē suē p̄hiscā et dicit eoispo p̄dcōs mōchos fore excōicatos si infra spatium duoz mensū nō respuerit Et extendit p̄dictā p̄stitutiōem ad alios seculares p̄latos scilicet archidiaconos decanos plebanos prepositos.

Titulus ne clerici vel monachi li. vi.

Statutum

Istud capitulum dicit q̄. c. Sup specula extra eo. ti. nō extendit ad habētes parochiales eccas nisi p̄dicte ecclesie habent sub se capellas in qb̄ instituitur clerici p̄petui nequeuntes ab ipis sine causa ratōnabili amoveri et sic fuerint plebanie

Et periculosa

Ista decretalis prohibet religiosis ne ipsi in quocunq; loco siue studio habitū suum dimittant. nec etiaz ad scolas sine licentia suorum p̄latorū se transferant q̄ si secus fecerint ip̄o facto iniam excommunicationis incurrant Itē dicit q̄ doctores qui tales monachos qui sic habitū dimittūt in legibus siue in p̄hiscā docere pretendunt in scolis similem excommunicationis penā incurrūt Notat g. in cetera an apostata sit excommunicatus vel excommunicandus

Episcopus

Ista decretalis ostēdit quid iuris de prelati temporalē iurisdictionē habentibus. et quomodo eam absq; irregularitate cōmittere possint Itē

glo. dicit potest quis per alius quod non per se. et alle.

Et sic est finis tertii libri

Incipit liber quartus

De sponsalibus et matrimonio in antiquis

DE Francia
Cōsuetudo solennitatus s̄ substantia in r̄imonij nō existit Vel sic fm panor.
R̄imonij p̄sensu p̄trahit nec inuali dat si p̄suetudo p̄rie nō fuerit Nō gl. q̄ t̄git an solēnitas sit de substantia in r̄imonij Et q̄ nullus absq; iudicio ecclē p̄p̄a sua temeritate debet dimittere vxorem suā et econtra

Preterea

Communi dissensu sponsalia de futuro dissolui possunt Nota glo. que dicit de conditiōe scilicet q̄ illa que sine conditiōe promittuntur sine cōditiōe solvuntur Item dicit q̄ quis non diligit faciliter contēnit. Itē notat hic abbas d̄ iuramento quando aliquid iuratur et promittitur deo et quandoq; homini c̄.

Iuuenis

Nulla ratōe consanguinitatis sponsalia inducunt iusticiā publice honestatis Vel sic fm panor. Si maior septennio cum proxima septennio in qua malicia supplet etatez sponsalia contrahit ex his orit iusticiā publice honestatis maxime si commisseri tētauerunt. Breui et cōmuni sic sumatur fm literam Si maior septennio duxit in vxorem minorē septennio